

การประเมินความสำคัญข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม
กรณีศึกษา อุตสาหกรรมอาหารผักและผลไม้
AN EVALUATION OF SOCIAL RESPONSIBILITY CRITERIA
CASE STUDY: VEGETABLES AND FRUITS INDUSTRIES

นางสาวรารพร บุญจอม

รหัส 51383317

ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
วันที่รับ..... ๓๐ ก.ค. ๒๕๕๕
เลขทะเบียน..... ๑๕๙๓๑๘๕๑
เลขเรียกหนังสือ..... ๒๕.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๓๒๑

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต^{๒๕๕๔}
สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๕๔

ใบรับรองปริญญาโท

ชื่อหัวข้อโครงการ การประเมินความสำคัญข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม
กรณีศึกษา: อุตสาหกรรมอาหารผักและผลไม้

ผู้ดำเนินโครงการ นางสาวราพร บุญจอม รหัส 51383317

ที่ปรึกษาโครงการ ดร.ภาณุ บุรณจารุกร

สาขาวิชา วิศวกรรมอุตสาหกรรม

ภาควิชา วิศวกรรมอุตสาหกรรม

ปีการศึกษา 2554

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อนุมัติให้ปริญญาโทฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม

.....ที่ปรึกษาโครงการ
(ดร.ภาณุ บุรณจารุกร)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.อภิชัย ฤตวิรุฬห์)

.....กรรมการ
(ดร.สมลักษณ์ วรรณฤมล)

ชื่อหัวข้อโครงการ	การประเมินความสำคัญข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม กรณีศึกษา: อุตสาหกรรมอาหารผักและผลไม้		
ผู้ดำเนินโครงการ	นางสาววราพร บุญจอม	รหัส	51383317
ที่ปรึกษาโครงการ	ดร.ภาณุ บุรณจารุกร		
สาขาวิชา	วิศวกรรมอุตสาหการ		
ภาควิชา	วิศวกรรมอุตสาหการ		
ปีการศึกษา	2554		

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ในอุตสาหกรรมอาหารผักและผลไม้ โดยประเมินความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถนำข้อสรุปที่ได้มาประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมอาหารผัก และผลไม้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารผัก ผลไม้ กระจบอง และแปรรูป ที่อยู่ในรายชื่อผู้ส่งออกของกรมส่งเสริมการส่งออกทั้งหมด 168 บริษัท ใช้เครื่องมือทดสอบคือ กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process: AHP) ทำการจัดลำดับความสำคัญที่ได้จากผู้ประกอบการ และผู้ประกอบการที่มีประเภทกิจการแตกต่างกันมีความเห็นต่อน้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันหรือไม่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีผู้ประกอบการสนใจร่วมทำการวิจัยจำนวน 26 ท่าน

ผลการวิจัยสามารถบ่งชี้ได้ว่าผู้ประกอบการได้ให้ลำดับความสำคัญต่อข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเน้นไปที่การพัฒนาชุมชน รองลงมาคือ ประเด็นด้านผู้บริโภค การปฏิบัติที่เป็นธรรม สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านแรงงาน และการกำกับดูแลองค์กร สำหรับการพิจารณาความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยวิธีสถิติแบบพาราเมตริก พบว่าผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันในทุกข้อกำหนด ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องด้วยความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาของ อาจารย์ ดร.ภาณุ บุรณจารุกร ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ และอาจารย์จักรทอง ทองจัตุ ที่กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ตลอดจนให้การดูแล ให้คำแนะนำ และ ข้อคิดเห็น ด้วยความเมตตาแก่ผู้วิจัยตลอดการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิชัย ฤตวิรุฬห์ และดร.สมลักษณ์ วรรณฤมล กรรมการ สอบปริญญาานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะสำหรับปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม และให้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัย ที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนกำลังใจ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการวิจัยนี้ ทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้ดำเนินโครงการวิศวกรรม
นางสาววราพร บุญจอม

มกราคม 2555

สารบัญ

	หน้า
ใบรับรองปริญญาโท.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญรูป.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 เกณฑ์ชี้วัดผลงาน.....	2
1.4 เกณฑ์ชี้วัดผลสำเร็จ.....	2
1.5 ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.6 สถานที่ในการดำเนินโครงการ.....	3
1.7 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ.....	3
1.8 ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน.....	3
บทที่ 2 หลักการและทฤษฎีเบื้องต้น.....	4
2.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....	4
2.2 มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม.....	5
2.2.1 ประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคม.....	6
2.2.2 หลักการพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม.....	7
2.2.3 หัวข้อหลักและประเด็นสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม.....	9
2.3 กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์.....	11
2.3.1 การคำนวณหาลำดับความสำคัญ.....	13
2.3.2 ตัวอย่างการเปรียบเทียบความสำคัญ.....	14
2.3.3 การตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูล.....	15
2.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	16
2.4.1 ความหมายของการวิเคราะห์ตัวประกอบ.....	16
2.4.2 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.3 วัตถุประสงค์ของเทคนิค	17
2.4.4 ประโยชน์ของเทคนิค	17
2.4.5 ข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ	18
2.4.6 ความหมายของค่าต่างๆ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ	19
2.4.7 ขั้นตอนการออกแบบวิเคราะห์องค์ประกอบ	21
2.4.8 การออกแบบวิจัยและการประยุกต์ใช้	21
2.5 การสร้างแบบสอบถาม	23
2.5.1 คำชี้แจง	23
2.5.2 ส่วนที่เป็นคำถามข้อมูลส่วนตัว	23
2.5.3 ชุดคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น	23
2.5.4 หลักการสร้างแบบสอบถาม	26
2.5.5 การวิเคราะห์หรือตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม	27
2.5.6 ความเที่ยง	28
2.5.7 การเรียงลำดับ	28
2.5.8 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม	28
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม	31
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์	35
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	40
3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	40
3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย	41
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
3.5 การสรุปข้อมูลและนำไปใช้	43
บทที่ 4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์	44
4.1 จำนวนการตอบกลับของแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย	44
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	44
4.3 ค่าน้ำหนักความสำคัญที่ได้จากงานวิจัย	47

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.1 การวิเคราะห์ผลจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด.....	50
4.3.2 การวิเคราะห์ผลจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด.....	53
4.3.3 ผลการเปรียบเทียบค่าน้ำหนัก.....	55
4.4 การเปรียบเทียบสถิติแบบพารามตริก.....	57
4.5 การวิเคราะห์ตัวประกอบ.....	59
4.5.1 การกำกับดูแลองค์กร.....	59
4.5.2 สิทธิมนุษยชน.....	61
4.5.3 การปฏิบัติด้านแรงงาน.....	64
4.5.4 สิ่งแวดล้อม.....	67
4.5.5 การปฏิบัติที่เป็นธรรม.....	69
4.5.6 ประเด็นด้านผู้บริโภคร.....	71
4.5.7 การพัฒนาชุมชน.....	73
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	76
5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการส่งออกของไทย.....	76
5.1.2 ค่าน้ำหนักความสำคัญ.....	77
5.1.3 การวิเคราะห์ตัวประกอบ.....	77
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	78
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	81
เอกสารอ้างอิง.....	82
ภาคผนวก ก.....	83
ประวัติผู้วิจัย.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.8 ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน.....	3
2.1 ระดับความสำคัญ.....	14
2.2 การเปรียบเทียบเป็นคู่ในเรื่องของเกณฑ์คุณภาพ.....	14
2.3 ดัชนีจากการสุ่มตัวอย่าง.....	16
4.1 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ.....	44
4.2 เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม.....	48
4.3 เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม(บริษัทจำกัด).....	51
4.4 เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม(บริษัทมหาชนจำกัด).....	53
4.5 การเปรียบเทียบค่าน้ำหนักของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม.....	55
4.6 Independent Samples Test.....	58
4.7 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการกำกับดูแลองค์กร.....	59
4.8 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการกำกับดูแลองค์กร.....	60
4.9 Rotated Component Matrix ¹ ด้านการกำกับดูแลองค์กร.....	61
4.10 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสิทธิมนุษยชน.....	62
4.11 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านสิทธิมนุษยชน.....	63
4.12 Rotated Component Matrix ¹ ด้านสิทธิมนุษยชน.....	63
4.13 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน.....	65
4.14 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน.....	65
4.15 Rotated Component Matrix ¹ ด้านการการปฏิบัติด้านแรงงาน.....	66
4.16 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม.....	67
4.17 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านสิ่งแวดล้อม.....	68
4.18 Rotated Component Matrix ¹ ด้านสิ่งแวดล้อม.....	68
4.19 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม.....	70
4.20 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม.....	70
4.21 Component Matrix ¹ ด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม.....	71
4.22 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประเด็นด้านผู้บริโภค.....	72
4.23 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านประเด็นด้านผู้บริโภค.....	72
4.24 Component Matrix ¹ ด้านประเด็นด้านผู้บริโภค.....	73
4.25 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการพัฒนาชุมชน.....	74
4.26 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการกำกับดูแลองค์กร.....	74
4.27 Rotated Component Matrix ¹ ด้านประเด็นด้านการพัฒนาชุมชน.....	75

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 ภาพรวมของมาตรฐาน ISO 26000.....	7
2.2 หัวข้อหลักมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม	11
2.3 ขั้นตอนของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์	12
2.4 แผนภูมิลำดับชั้นของการตัดสินใจ	13
2.5 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ	13
2.6 เมทริกซ์ของการเปรียบเทียบรายคู่.....	17
2.7 แสดงความร่วมมือ.....	19
2.8 การได้คะแนนองค์ประกอบ	20
2.9 ค่าความแปรผันของตัวแปรทั้งหมดของแต่ละองค์ประกอบ	20
3.1 โครงสร้างลำดับชั้นของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม	42
4.1 แสดงผลการหาค่าน้ำหนักความสำคัญ.....	49
4.2 น้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม	50
4.3 ค่าน้ำหนักความสำคัญจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด.....	52
4.4 น้ำหนักความสำคัญจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด.....	52
4.5 ค่าน้ำหนักความสำคัญจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด	54
4.6 น้ำหนักความสำคัญจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด	54
4.7 การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญ	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมผัก และผลไม้ของไทยเป็นอีกหนึ่งอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นมูลค่ามหาศาล ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2554 การส่งออกอุตสาหกรรมอาหารกลุ่มผลิตภัณฑ์ผัก และผลไม้ มีมูลค่าการส่งออก 679.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 20,756.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ในรูปของดอลลาร์ฯ และร้อยละ 8.7 ในรูปของเงินบาทจากไตรมาสก่อน และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.1 ในรูปของดอลลาร์ฯ หรือร้อยละ 12.4 ในรูปของเงินบาท สำหรับสินค้าสำคัญในกลุ่ม ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง สามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.8 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อน นอกจากนี้การส่งออกในรูปผัก และผลไม้แช่เย็นสามารถส่งออกเพิ่มขึ้นในหลายสินค้า เช่น พริก กระเจี๊ยบขาว เงาะ ทูเรียน และลำไย แต่ทั้งนี้แล้วยังคงมีปัจจัยเสี่ยงในเรื่องมาตรการกีดกันทางการค้ารูปแบบต่างๆ ที่ประเทศผู้นำเข้าจะประกาศใช้ในอนาคต โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของแรงงาน เช่น มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เริ่มมีการบังคับใช้ โดยเฉพาะการทำฉลากระบุร่องรอยคาร์บอนที่จำหน่ายในสหภาพยุโรป ซึ่งจะประกาศใช้เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ เป็นต้น จากสาเหตุดังกล่าวอาจทำให้การส่งออกอุตสาหกรรมอาหารในภาพรวมชะลอตัวลง และส่งผลกระทบต่อการแข่งขันได้ในอนาคต (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม)

จะเห็นได้ว่านอกจากประเด็นในทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังต้องใส่ใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม และในประเด็นต่างๆ ทางด้านสังคมด้วย เพื่อให้เกิดความสันติ และการสานสัมพันธ์อันดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม มาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000: Social Responsibility) ซึ่งมีแนวคิดมาจาก ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ Corporate Social Responsibility หรือ CSR เพื่อให้บริษัท องค์กร หน่วยงาน และสถาบันทั่วโลก รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรได้เพิ่มความตระหนัก และสร้างความเข้าใจในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม มาตรฐานดังกล่าวเป็นข้อแนะนำ หลักการ และวิธีการของความรับผิดชอบต่อสังคมที่องค์กรพึงปฏิบัติด้วยความสมัครใจ ทุกระดับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้โดยสมัครใจ และไม่ใช้มาตรฐานเพื่อการรับรอง ซึ่งประกอบด้วย 7 ข้อกำหนด ได้แก่ การกำกับดูแลองค์กร (Organizational Governance) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labor Practices) สิ่งแวดล้อม (Environment) การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) และการมีส่วนร่วม และพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development)

ข้อกำหนดของมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมที่กล่าวข้างต้นนั้นได้มีความสำคัญ และมีบทบาทต่อองค์กรแตกต่างกันไป ผู้ศึกษาจึงมีแนวความคิดที่จะนำข้อกำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละข้อซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมอาหารผัก และผลไม้ โดยมุ่งเน้นที่จะประเมิน

หน้า 2

MISSING

1.6 สถานที่ในการดำเนินโครงการ

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.7 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

กันยายน พ.ศ.2554 - กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555

1.8 ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.1 ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน

การดำเนินงาน	ก.ย.	ส.ค.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
1.8.1 ศึกษา และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	←→						
1.8.2 จัดทำเนื้อหาโครงร่างให้อาจารย์ตรวจสอบ นำมาปรับปรุงแก้ไข		←→					
1.8.3 ศึกษา และทำการออกแบบแบบสอบถาม			←→				
1.8.4 นำแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไข และนำเสนออาจารย์			←→				
1.8.5 ส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการ และเก็บรวบรวมข้อมูล					←→		
1.8.6 วิเคราะห์ และสรุปผลที่ได้จากแบบสอบถาม						←→	
1.8.7 จัดทำรูปเล่มรายงาน และสื่อนำเสนอโครงการ							←→

บทที่ 2

หลักการและทฤษฎีเบื้องต้น

การประเมินความสำคัญข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม กรณีศึกษาอุตสาหกรรมอาหารผัก และผลไม้ ผู้จัดทำได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นทฤษฎีรวมทั้งแนวปฏิบัติซึ่งครอบคลุมเนื้อหาที่สำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ โดยแยกหัวข้อตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

สภาธุรกิจโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (World Business Council for Sustainable Development) (CSR: Meeting Changing Expectations, 1999) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร คือ ความมุ่งมั่นหรือพันธะสัญญาที่ธุรกิจมีอยู่อย่างต่อเนื่องในการที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานตลอดจนครอบครัวของเขาเหล่านั้น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และสังคมในวงกว้าง

องค์การสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ คือ การที่บริษัทเข้าไปเกี่ยวข้อง และมีผลกระทบเชิงบวกต่อความต้องการ และเป้าหมายของสังคมคณะกรรมการยุโรป (European Commission Green Paper) ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR) คือ แนวคิดที่บริษัทจะบูรณาการ งานด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าไปในกิจการของประเทศ และการปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholder) โดยสมัครใจ

องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (ISO) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR) คือ การที่องค์กรตอบสนองต่อประเด็น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งที่การให้ประโยชน์หลัก คน ชุมชน และสังคม นอกจากนั้นยังเป็นเรื่องของบทบาทขององค์กรธุรกิจในด้านสังคมและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรธุรกิจ โดยจะต้องทำด้วยความสมัครใจ และผู้บริหารจะต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ โดยสามารถวัดผลได้ใน 3 มิติ คือการวัดผลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ซามูเอล ซี เซอโต้ (Samuel C. Certo, 2003: 48) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เอกชน หมายถึง การบริหารจัดการที่เป็นการปกป้องและปรับปรุงสวัสดิการของสังคม (Welfare of society) โดยรวม และผลประโยชน์ขององค์กร (Interest of organization)

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2549: 3) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (CSR) อาจสรุปได้ดังนี้คือ (1) ไม่ทำสิ่งที่เป็นผลเสียต่อสังคมทั้งทางตรง และทางอ้อม (2) ทำสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสังคมทั้งทางตรง และทางอ้อม (3) พัฒนาตัวเองให้มีคุณธรรม คุณภาพ และประสิทธิภาพอย่างดีที่สุด

สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม(Corporate Social Responsibility Institute (CSRI).2009: 5) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility) คือการดำเนินธุรกิจควบคู่ไปกับการใส่ใจ และดูแลรักษาสังคม และสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักจริยธรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป ความรับผิดชอบต่อสังคมธุรกิจ (CSR) หมายถึง การดำเนินธุรกิจ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของทุกฝ่ายทั้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กรภายใต้หลักจริยธรรม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

2.2 มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000: Social Responsibility)

ปัจจุบันความสนใจในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมได้ขยายตัวอย่างมากในทุกๆ ภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นในหน่วยงานของภาครัฐ หรือเอกชน และดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่แสดงถึงความใส่ใจ ห่วงใย ช่วยเหลือ และพัฒนาสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งสังคมภายในองค์กร สังคมโดยรอบข้าง สังคมระดับประเทศ และสังคมโลก

นับตั้งแต่มีการประกาศเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ รวมถึงแนวความคิดเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการประชุมสุดยอดระดับโลกด้านสิ่งแวดล้อม และการประกาศ The UN Global Compact ขององค์การสหประชาชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินการในการพัฒนาอย่างยั่งยืน และที่สำคัญการประกาศแนวทางปฏิบัติสำหรับบริษัทข้ามชาติด้าน CSR และการติดต่อกับคู่ค้าที่มีการปฏิบัติ CSR ด้วยกันขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา (OECD) สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ และการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขยายตัวออกไปในวงกว้างมากขึ้น และต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้

พัฒนาการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ได้เติบโตขึ้นอย่างมาก จากจุดเริ่มต้นที่มองว่าความรับผิดชอบต่อสังคม ก็คือการบริจาคสิ่งของต่างๆ หรือความช่วยเหลือต่างๆ ให้กับชุมชน และสังคม ไปจนถึงการขยายมุมมองของความรับผิดชอบต่อสังคม ออกไปในอีกหลากหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม แรงงาน และผู้บริโภค มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (SR Reporting) ในรูปแบบต่างๆ การกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการ ไปจนถึงการจัดทำเป็นมาตรฐานสากลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดย ISO ที่เรียกว่ามาตรฐาน ISO 2600 มาตรฐาน ISO 26000 เป็นมาตรฐานที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาโดย ISO (the International Organization for Standardization) เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรต่างๆ ในการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นกับองค์กร ซึ่งมาตรฐานนี้จะมีลักษณะเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน (Guidance) ดังนั้น จึงไม่สามารถที่จะขอการรับรองได้ เหมือนกับมาตรฐาน ISO 9001 (ระบบบริหารคุณภาพ) หรือมาตรฐาน ISO 14001 (สิ่งแวดล้อม) มาตรฐาน ISO 26000 นี้จัดทำขึ้นโดยผู้แทนของประเทศสมาชิกของ ISO

ทั้งที่เข้ามามีส่วนร่วม และสังเกตการณ์กว่า 99 ประเทศ รวมถึงผู้แทนจากประเทศไทย ครอบคลุม ตัวแทนจากกลุ่มต่างๆ ทั้ง 6 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มหน่วยงานของรัฐ กลุ่มแรงงาน กลุ่มผู้บริโภค กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และกลุ่มงานบริการ งานสนับสนุน งานวิจัย และอื่นๆ ร่วมกับผู้แทนจากองค์กรพันธมิตร (Liaison Organization) ทั้งหมด 42 องค์กร รวมถึงจาก คณะทำงานอื่นๆ ของ ISO ได้แก่ คณะทำงานด้าน Ergonomic (ISO/TC 159) คณะทำงานด้าน Assistive Products for Persons with Disability (ISO/TC 173) คณะทำงานด้านการบริหาร คุณภาพ และการประกันคุณภาพ (ISO/TC 176) และคณะทำงานด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO/TC 207) โดยมีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2553 (2010)

มาตรฐาน ISO 26000 สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมในองค์กรได้ทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในภาครัฐ หรือเอกชน องค์กรที่แสวงหากำไร หรือไม่แสวงหากำไร รวมถึงในภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรม การบริการ การศึกษา สาธารณสุข ขนส่ง หรืออื่นๆ นอกจากนั้น ยังสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และ กำลังพัฒนาด้วย

ในมาตรฐาน ISO 26000 ได้ให้ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ว่าเป็นความ รับผิดชอบต่อขององค์กร ในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร (รวมถึง ผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการ) ที่มีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ผ่านการแสดงออกอย่างโปร่งใส และมีจริยธรรม ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างสุขอนามัย และสวัสดิการที่ ดีกับสังคม คำนึงถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย การปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล และบูรณาการให้เกิดขึ้นทั่วทั้งองค์กร ภายใต้ขอบเขตของอิทธิพล และผลกระทบ (Sphere of Influence)

2.2.1 ประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อองค์กร

การสร้าง ความรับผิดชอบต่อสังคมให้เกิดขึ้นกับองค์กร จะช่วยให้เกิดประโยชน์มากมาย ต่อองค์กร เช่น

2.2.1.1 ส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับความ คาดหวังของสังคม เพิ่มโอกาส และลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2.1.2 ช่วยในการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

2.2.1.3 สร้างชื่อเสียงขององค์กร และส่งเสริมให้เกิดความไว้วางใจจากสาธารณะเพิ่ม มากขึ้น

2.2.1.4 สร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมขึ้นในองค์กร

2.2.1.5 ปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กร รวมถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และคู่ความร่วมมือที่ต้องการ

2.2.1.6 ปรับปรุงความสัมพันธ์ขององค์กรกับผู้มีส่วนได้เสีย ช่วยสร้างมุมมองใหม่ๆ ให้กับองค์กร และการติดต่อกับผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันไป

2.2.1.7 สร้างความภักดี การมีส่วนร่วม และขวัญกำลังใจรวมถึงการสร้างความปลอดภัย และสุขอนามัยที่ดีให้กับพนักงาน

2.2.1.8 ส่งผลในทางบวกให้กับขีดความสามารถขององค์กร ในการสรรหา จูงใจ และรักษาพนักงานขององค์กร

2.2.1.9 ช่วยให้เกิดการประหยัดจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และควมมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร การใช้พลังงาน และน้ำที่ลดลง รวมถึงปริมาณของของเสียที่ลดลง

2.2.1.10 ปรับปรุงความน่าเชื่อถือ และความเป็นธรรมของธุรกรรมต่างๆ ผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม และการปฏิเสธการคอร์ปชั่น

2.2.1.11 ป้องกัน หรือลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นกับผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ

รูปที่ 2.1 ภาพรวมของมาตรฐาน ISO 26000

ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม

2.2.2 หลักการพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักการพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐาน ISO 26000 นี้จะประกอบด้วย 7 หลักการที่สำคัญ ได้แก่

2.2.2.1 ความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) องค์กรควรสามารถตรวจสอบได้ในการตัดสินใจ และกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ที่มีผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ

และสิ่งแวดล้อม องค์กรควรยอมรับต่อการตรวจสอบ โดยเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่จะตอบ หรือชี้แจงเกี่ยวกับข้อสงสัยที่มีต่อองค์กร ซึ่งจะส่งผลในทางบวกต่อสังคม และองค์กร โดยองค์กรจะต้องให้การใส่ใจในการตัดสินใจ และยอมรับในความรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกิดขึ้น

2.2.2.2 ความโปร่งใส (Transparency) องค์กรควรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจและการดำเนินงานขององค์กร ที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการเปิดเผยอย่างชัดเจน ในระดับที่เหมาะสมเกี่ยวกับนโยบายการตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรรับผิดชอบ องค์กรควรมีการจัดเตรียมสารสนเทศตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว และง่ายต่อการเข้าใจ และมีการนำเสนอข้อมูลอย่างรวดเร็ว ชัดเจน และน่าเชื่อถือ

2.2.2.3 การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม (Ethical Behavior) พฤติกรรมขององค์กรควรอยู่บนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ ความเท่าเทียม และยุติธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย และดำเนินการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และการดำเนินการต่างๆ ขององค์กรต่อผู้มีส่วนได้เสีย

2.2.2.4 การคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (Respect for Stakeholder Interests) องค์กรควรเคารพ พิจารณา และตอบสนองต่อผลประโยชน์ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้เสีย แม้ว่าจุดประสงค์ขององค์กรมีข้อจำกัดเพียงทำเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ต่อองค์กร สมาชิก ลูกค้า แต่ทั้งนี้แล้วสิทธิการเรียกร้อง และผลประโยชน์ของบุคคลอื่นๆ ควรได้รับการพิจารณาด้วย เพราะถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กร

2.2.2.5 การเคารพต่อหลักนิติธรรม (Respect for the Rule of Law) หลักนิติธรรมถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุด องค์กรต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ต้องมีความระมัดระวังต่อกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่องค์กรเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยแจ้งให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องในองค์กรได้รับทราบถึงความรับผิดชอบขององค์กร

2.2.2.6 การเคารพต่อแนวปฏิบัติสากล (Respect for International Norms of Behavior) องค์กรจะต้องให้การยอมรับต่อแนวปฏิบัติสากลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร รวมถึงยึดมั่นในหลักการของการเคารพต่อหลักนิติธรรมด้วย ในกรณีที่ข้อกฎหมายหรือการนำไปปฏิบัติ ไม่สามารถดูแลเรื่องสังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเพียงพอ องค์กรควรจะยึดหลักแนวปฏิบัติสากล รวมถึงในบางประเทศที่กฎหมายหรือการนำไปปฏิบัติมีความขัดแย้งกับหลักปฏิบัติสากล องค์กรควรจะยึดมั่นในการเคารพต่อหลักปฏิบัติสากลให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หรือในสถานการณ์ที่ข้อกฎหมาย หรือการนำไปใช้งาน มีความขัดแย้งกับแนวปฏิบัติสากล และการไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติดังกล่าว จะส่งผลกระทบอย่างสำคัญ องค์กรควรมีการทบทวนถึงลักษณะของความสัมพันธ์ และกิจกรรมภายใต้ขอบเขตอำนาจทางกฎหมาย โดยองค์กรควรมีการพิจารณาถึงโอกาสในการปฏิบัติตามข้อกฎหมาย และช่องทางในการโน้มน้าวองค์กร และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งดังกล่าว นอกจากนี้ ควรจะหลีกเลี่ยงการสมรู้ร่วมคิดในกิจกรรมขององค์กรอื่นๆ ที่ไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากล

2.2.2.7 การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (Human Rights) องค์กรควรให้ความเคารพต่อหลักสิทธิมนุษยชน และยอมรับถึงความสำคัญ โดยองค์กรควรจะเคารพ และส่งเสริมสิทธิตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (International Bill of Human Rights) เคารพต่อความเป็นสากลของสิทธิต่างๆ ที่ไม่สามารถแบ่งแยกนำไปใช้ในหลายๆ ประเทศ วัฒนธรรม และสถานการณ์ได้ ในสถานการณ์ที่สิทธิมนุษยชนไม่ได้รับการปกป้อง ให้ดำเนินการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และหลีกเลี่ยงการแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ดังกล่าว ในกรณีที่ข้อกฎหมาย หรือการนำไปใช้งาน ไม่สามารถปกป้องสิทธิมนุษยชนได้อย่างเพียงพอ ให้ยึดตามหลักการของเคารพต่อแนวปฏิบัติสากล (Norm of Behavior) เป็นสำคัญ

2.2.3 หัวข้อหลักและประเด็นสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม

หัวข้อหลักของความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประเด็นให้องค์กรนำไปปฏิบัติและตรวจสอบกิจกรรมให้อยู่ภายใต้หลักการข้างต้น ประกอบไปด้วย 7 ข้อกำหนดดังนี้

2.2.3.1 การกำกับดูแลองค์กร (Organizational Governance) เป็นระบบที่องค์กรใช้ในการตัดสินใจ และการดำเนินงานตามที่ได้ตัดสินใจไป เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ประกอบขึ้นจากทั้งกลไกการกำกับดูแลองค์กรที่เป็นทางการซึ่งมีกำหนดโครงสร้าง และกระบวนการต่างๆ ที่ชัดเจน และโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการ โดยมี การเชื่อมประสานระหว่างวัฒนธรรม และค่านิยมขององค์กรซึ่งได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากบุคคลที่เป็นผู้นำองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นกลไกหลักขององค์กรทุกประเภท เนื่องจากจะถูกนำไปใช้เป็นกรอบในการตัดสินใจภายในองค์กร ระบบดังกล่าวจะเปลี่ยนไปโดยจะขึ้นอยู่กับขนาด และประเภทขององค์กร รวมทั้งสภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และบริบทของสังคมที่องค์กรดำเนินงานอยู่ ซึ่งจะถูกรับรู้และสั่งการโดยบุคคล หรือกลุ่มของบุคคล ที่มีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อการทำงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรประเด็นสำคัญ ได้แก่ การตรวจสอบสถานะขององค์กร สถานการณ์ที่มีความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน การหลีกเลี่ยงการสมรู้ร่วมคิด การแก้ไขข้อขัดแย้ง การเลือกปฏิบัติ และกลุ่มที่ต้องมีการดูแลเป็นพิเศษ สิทธิการเป็นพลเมือง และสิทธิทางการเมือง สิทธิทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หลักการ และสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน

2.2.3.2 สิทธิมนุษยชน (Human Rights) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ที่สืบเนื่องมาจากการเกิดเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สิทธิการด้านการเป็นพลเมือง สิทธิตามกฎหมาย และสิทธิทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม มาตรฐาน หรือแนวปฏิบัติต่างๆ ล้วนมีพื้นฐานจากทฤษฎีที่ว่าสิทธิมนุษยชนย่อมอยู่เหนือกฎหมาย หรือวัฒนธรรม ความสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้รับการเน้นย้ำไว้โดยประชาคมระหว่างประเทศในหลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (International Bill of Human Rights) องค์กรจะได้รับประโยชน์จากระเบียบกติกากฎของสังคม และความร่วมมือระหว่างประเทศดังกล่าวหากสามารถทำให้สิทธิ และเสรีภาพเกิดขึ้นได้จริง ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่ การตรวจสอบสถานะขององค์กร สถานการณ์ที่มีความเสี่ยง

ด้านสิทธิมนุษยชน การหลีกเลี่ยงการสมรู้ร่วมคิด การแก้ไขข้อขัดแย้ง การเลือกปฏิบัติ และกลุ่มที่ต้องมีการดูแลเป็นพิเศษ สิทธิการเป็นพลเมือง และสิทธิทางการเมือง สิทธิทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หลักการ และสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน

2.2.3.3 การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labor Practices) การสร้างงาน รวมถึงการจ่ายค่าจ้าง และการให้ค่าตอบแทนอื่นๆ ที่เกิดจากการทำงานขององค์กรซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม งานที่สร้างประโยชน์ และเพิ่มผลผลิตจะช่วยในการพัฒนามนุษย์ รวมทั้งมาตรฐานการครองชีพจะถูกปรับปรุงได้ก็โดยมีการจ้างงานแบบเต็มเวลา และมีความมั่นคง การขาดสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะเป็นสาเหตุที่สำคัญในการเกิดปัญหาด้านสังคม การปฏิบัติด้านแรงงานมีผลกระทบต่ออย่างมากกับการให้ความเคารพต่อหลักนิติธรรม และความรู้อีกด้านความเป็นธรรมของสังคม และส่งผลให้องค์กรมีเสถียรภาพ และความสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่ การจ้างงาน และแรงงานสัมพันธ์ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และการปกป้องทางสังคม การसानเสวนาทางสังคม สุขอนามัย และความปลอดภัยในการทำงาน และการพัฒนาบุคคล และการฝึกอบรมในสถานที่ปฏิบัติงาน

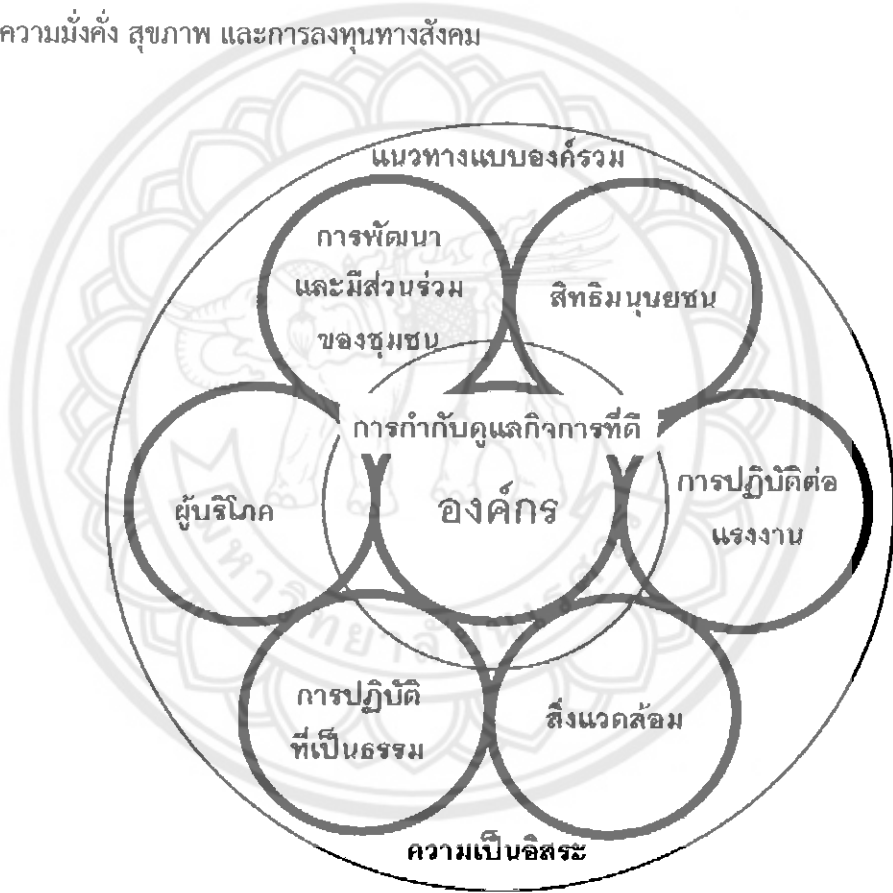
2.2.3.4 สิ่งแวดล้อม (Environment) ไม่ว่าองค์กรจะมีสถานที่ตั้งที่ใดล้วนมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่างๆ เหล่านี้อาจจะเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร สถานที่ตั้งที่มีการดำเนินกิจการต่างๆ ขององค์กรก่อให้เกิดมลพิษ และของเสียต่างๆ รวมทั้งผลกระทบอื่นๆ ที่เกิดจากกิจกรรมขององค์กร องค์กรควรมีแนวคิดเชิงบูรณาการเพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมมาประกอบในการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆ ขององค์กร ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การป้องกันมลภาวะ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และการปกป้องสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และการฟื้นฟูถิ่นที่อยู่ทางธรรมชาติ

2.2.3.5 การดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair Operating Practices) เป็นการนำหลักจริยธรรมไปใช้กับองค์กรอื่น การปฏิบัติที่เป็นธรรมยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การต่อต้านการคอร์รัปชัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่คุณค่า และการเคารพต่อสิทธิทรัพย์สิน

2.2.3.6 ประเด็นด้านผู้บริโภค (Consumer Issues) องค์กรที่นำเสนอผลิตภัณฑ์ และบริการต่อผู้บริโภค และลูกค้าต่างๆ ย่อมมีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคและลูกค้าเหล่านั้น ความรับผิดชอบประกอบไปด้วย การให้ความรู้ และสารสนเทศที่ถูกต้อง มีการใช้สารสนเทศด้านการตลาด และกระบวนการในการทำข้อตกลงที่มีความยุติธรรม โปร่งใส และมีประโยชน์ สนับสนุนการบริโภคที่ยั่งยืน และการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงได้จากทุกคน รวมทั้งการตอบสนองอย่างเหมาะสมต่อผู้ที่ด้อยโอกาส และผู้ที่เสียเปรียบ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การตลาดอย่างเป็นธรรม สารสนเทศที่เป็นข้อเท็จจริงและไม่อคติ ข้อปฏิบัติตามสัญญาที่เป็นธรรม การปกป้องดูแล

สุขภาพ และความปลอดภัยของผู้บริโภค การบริโภคอย่างยั่งยืน การบริการ การสนับสนุน และการแก้ไขข้อร้องเรียนและข้อพิพาทจากผู้บริโภค การปกป้องข้อมูล และการรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค การเข้าถึงการบริการที่จำเป็น และการให้ความรู้ และการสร้างจิตสำนึก

2.2.3.7 การพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development) องค์กรล้วนมีความสัมพันธ์กับชุมชนที่องค์กรเหล่านี้ตั้งอยู่ และความสัมพันธ์ดังกล่าวควรมีพื้นฐานจากการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ในการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยปัจเจกบุคคลหรือสมาคมต่างๆ เพื่อส่งเสริมแนวคิด การยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง จะช่วยสร้างความแข็งแกร่งขององค์กร ประเด็นสำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของชุมชน การศึกษา และวัฒนธรรม การจ้างงาน และการพัฒนาทักษะ การพัฒนา และการเข้าถึงเทคโนโลยี การสร้างรายได้ และความมั่งคั่ง สุขภาพ และการลงทุนทางสังคม

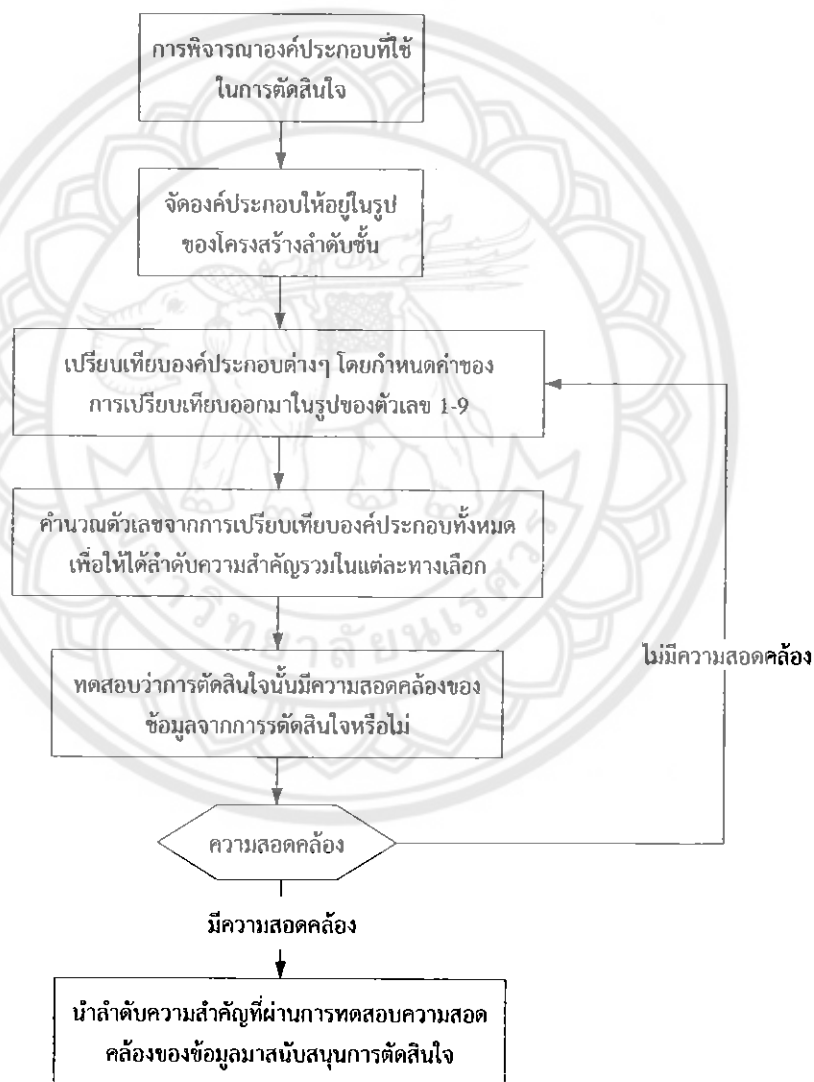
รูปที่ 2.2 หัวข้อหลัก (Core Subject) ของความรับผิดชอบต่อสังคม
ที่มา : กระทรวงอุตสาหกรรม

2.3 กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์

กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process) เป็นเทคนิคที่พัฒนาขึ้นโดย Thomas L. Saaty ในปี ค.ศ. 1970 เป็นกระบวนการของการตัดสินใจเลือกหรือเรียงลำดับทางเลือกในการตัดสินใจที่ซับซ้อน โดยสร้างรูปแบบของการตัดสินใจให้เป็นโครงสร้างลำดับชั้น และนำข้อมูลที่

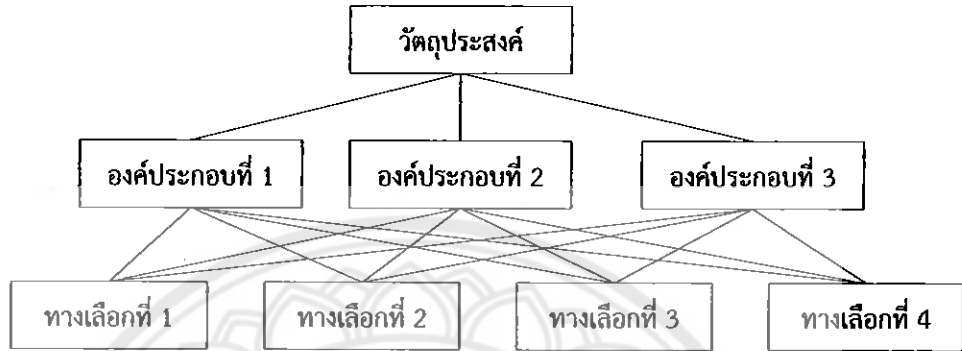
ได้จากความคิดเห็นของผู้ตัดสินใจวิเคราะห์หาแนวทางเลือกที่เหมาะสม (Saaty, 1980; Yoon & Hwang, 1995) โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 2.3.1 ศึกษาองค์ประกอบของปัญหา
- 2.3.2 สร้างแผนภูมิ
- 2.3.3 วินิจฉัยเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ เป็นคู่ๆ
- 2.3.4 คำนวณหาลำดับความสำคัญ
- 2.3.5 สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาลำดับความสำคัญรวม
- 2.3.6 ตรวจสอบความสอดคล้องกันของเหตุผลที่เกิดการวินิจฉัย

รูปที่ 2.3 ขั้นตอนของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์
ที่มา : จุฬารัตน์ บุรณะโอสถ (2543)

กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์จะช่วยลดความซับซ้อนในการตัดสินใจโดยจัดรูปแบบของการตัดสินใจเป็นลำดับชั้น โดยแต่ละระดับชั้นจะประกอบด้วยกลุ่มของปัจจัยต่างๆ ให้เป็นหมวดหมู่ ต่อจากนั้นก็แบ่งกลุ่มของปัจจัยออกเป็นระดับชั้นอีกทีหนึ่ง ซึ่งเรียกว่าแผนภูมिरะดับชั้น และจะมีเป้าหมายโดยรวมเพียงแคปัจจัยเดียวเท่านั้น

รูปที่ 2.4 แผนภูมิชั้นของการตัดสินใจ
ที่มา : วรพจน์ มีถม (2539)

การตัดสินใจโดยกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ใช้ตารางเมทริกซ์เพื่อเป็นเครื่องมือในการเปรียบเทียบเกณฑ์ต่างๆ เป็นคู่ๆ ภายใต้เกณฑ์การตัดสินใจแต่ละเกณฑ์ ซึ่งจะสามารถช่วยอธิบายเกี่ยวกับการเปรียบเทียบ และทดสอบความสอดคล้องกันของการวินิจฉัยรวมทั้งยังสามารถวิเคราะห์ถึงความอ่อนไหวของลำดับความสำคัญ เมื่อการวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไปได้อีกด้วย

องค์ประกอบ	องค์ประกอบที่ 1	องค์ประกอบที่ 2	องค์ประกอบที่ 3	
องค์ประกอบที่ 1	1			← การตัดสินใจ
องค์ประกอบที่ 2		1		
องค์ประกอบที่ 3			1	

↑
เมทริกซ์ส่วนกลับ

รูปที่ 2.5 เมทริกซ์ของการเปรียบเทียบรายคู่
ที่มา : วรพจน์ มีถม (2539)

2.3.1 การคำนวณหาลำดับความสำคัญ

ในแต่ละระดับชั้นให้พิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญของเกณฑ์ต่างๆ ในระดับชั้นเดียวกัน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกณฑ์ หรือทางเลือกทีละคู่ (Pair Wise Comparison) ตามตารางระดับความสำคัญ หรือความชอบดังนี้

ตารางที่ 2.1 ระดับความสำคัญ

ระดับความสำคัญ หรือความชอบ (Preference Level)	ค่าแสดงเป็นตัวเลข (Numerical Value)
เท่ากัน (Equally Preferred)	1
เท่ากันถึงปานกลาง (Equally to Moderately Preferred)	2
ปานกลาง (Moderately Preferred)	3
ปานกลางถึงค่อนข้างมาก (Moderately to Strongly preferred)	4
ค่อนข้างมาก (Strongly preferred)	5
ค่อนข้างมากถึงมากกว่า (Strongly to Very Strongly preferred)	6
มากกว่า (Very Strongly preferred)	7
มากกว่าถึงมากที่สุด (Very Strongly to Extremely Preferred)	8
มากที่สุด (Extremely Preferred)	9

2.3.2 ตัวอย่างการเปรียบเทียบความสำคัญ การเลือกซื้อสินค้า โดยใช้เกณฑ์คุณภาพ

ตารางที่ 2.2 การเปรียบเทียบเป็นคู่ในเรื่องของเกณฑ์คุณภาพ

เกณฑ์คุณภาพ	A	B
A	1	7
B	1/7	1

หมายเหตุ ทางเลือกเดียวกันเมื่อเปรียบเทียบในแนวนอนและแนวตั้งจะแสดงตัวเลขเท่ากับ 1

ในเกณฑ์ด้านคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ A มีคุณภาพสูงกว่าผลิตภัณฑ์ B โดยให้ A มีค่าระดับความสำคัญมากกว่า (Very Strongly preferred) ของ B หรือแสดงเป็นตัวเลขเท่ากับ 7 เมื่อเปรียบเทียบกลับกันผลิตภัณฑ์ B ก็จะมีคุณภาพเป็น 1/7 ของผลิตภัณฑ์ A

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบทีละคู่ แล้วก็คำนวณหาลำดับความสำคัญในแต่ละระดับชั้น ซึ่งมีวิธีการคำนวณ 2 วิธี คือแบบประมาณ และแบบละเอียด เพื่อให้ง่ายในการทำความเข้าใจในเอกสารนี้จึงใช้วิธีการคำนวณแบบประมาณซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

2.3.2.1 เปรียบเทียบเกณฑ์หรือทางเลือกแต่ละคู่ในรูปของเมทริกซ์ (Pair wise Comparison Matrix) กล่าวคือในแถวแนวนอน และแนวตั้งจะเป็นการเปรียบเทียบทุกๆเกณฑ์ หรือ

ทุกๆ ทางเลือก ถ้าการเปรียบเทียบดังตัวอย่างตารางที่ 2.2

2.3.2.2 คำนวณ Normalized โดยใช้เมทริกซ์ในข้อ 2.3.2.1 คือ การหาค่าปรับเทียบของค่าแต่ละเกณฑ์ และทางเลือก โดยจะใช้วิธีแบบเส้นตรง หรือ Linear คือ การปรับให้ตัวเลขที่มีค่าดีที่สุดมีค่าเป็น 1 ซึ่งเป็นจำนวนเต็ม และตัวเลขน้อยลงมา

2.3.2.3 คำนวณหาผลรวมของแถวจากการคูณกันแต่ละตัวจากค่า การเปรียบเทียบเป็นคู่ๆ ดังตารางที่ 2.2 แล้วทำการหาค่ารากที่ จำนวนเท่ากับจำนวนของทางเลือก แล้วปรับค่าโดยนำผลรวมของผลในแต่ละทางเลือก แล้วนำผลรวมไปหารแต่ละตัว ดังตัวอย่าง

$$\begin{array}{l} A \left[(1 * 7)^{1/2} = 02.64 \right] \\ B \left[(1/7 * 1)^{1/2} = 0.38 \right] \end{array} = \begin{array}{l} \left[0.87 \right] \\ \left[0.13 \right] \end{array}$$

SUM = 3.04

2.3.2.4 ทำการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล (consistency)

2.3.3 การตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล (consistency)

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของความสอดคล้องของข้อมูล เช่น วิเคราะห์ว่า A มีความสำคัญมากกว่า B 2เท่า และ B มีความสำคัญมากกว่า C 4เท่า ดังนั้น A ควรมีความสำคัญกว่า C 8เท่า แต่ถ้าจะวิเคราะห์ว่า A มีความสำคัญมากกว่า C 2เท่า นั้นหมายถึงการวิเคราะห์ในตัวอย่างนี้ไม่มีความสอดคล้องของข้อมูลเกิดขึ้นได้ การแก้ไขคือทบทวนกระบวนการใหม่ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ออกมามีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ความสอดคล้องของข้อมูลจะต้องตรวจสอบจากค่าสัดส่วนความสอดคล้อง (Consistency Ratio: CR) ว่ายอมรับได้หรือไม่

2.3.3.1 สัดส่วนความสอดคล้อง (Consistency Ratio)

$$CR = \frac{CI}{RI} \quad (2.1)$$

CR=ค่าสัดส่วนความสอดคล้อง (Consistency Ratio)

CI= ดัชนีความสอดคล้อง (Consistency Index)

RI= ดัชนีจากการสุ่มตัวอย่าง (Random Index)

2.3.3.2 ดัชนีความสอดคล้อง (Consistency Index)

$$CI = \frac{\lambda - n}{n - 1} \quad \lambda = \frac{\sum_{i=1}^n k_{i/r_i}}{n} \quad (2.2)$$

2.3.3.3 ดัชนีจากการสุ่มตัวอย่าง (Random Index, RI)

RI เป็นค่าที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง สามารถหาได้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงดัชนีจากการสุ่มตัวอย่างในแต่ละจำนวนทางเลือก

n	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
RI	0	0	0.58	0.9	1.12	1.24	1.32	1.41	1.45	1.49	1.51	1.48	1.56	1.57	1.59

โดยค่าสัดส่วนความสอดคล้อง (CR) ที่ยอมรับได้คือ 0.1 หรือน้อยกว่า หากค่าความสอดคล้องสูงกว่าที่ยอมรับได้ต้องมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบใหม่

นำค่าที่ได้ในข้อที่ 4 มาคูณกับน้ำหนักแต่ละเกณฑ์หรือทางเลือกแล้วหาค่ารวมในแต่ละทางเลือก

และเลือกทางเลือกที่มีค่ามากที่สุดจะเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมที่สุด และตัวเลือกอื่นๆ รองลงมา

2.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

2.4.1 ความหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

Factor analysis มีชื่อเรียกในภาษาไทยหลายคำ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ตัวประกอบ การวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นต้น สำหรับในการวิจัยครั้งนี้จะใช้คำว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง เทคนิควิธีทางสถิติที่จะจับกลุ่มหรือรวมกลุ่ม หรือรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันไว้ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปได้ทั้งทางบวก และทางลบ ตัวแปรภายในองค์ประกอบเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันสูง ส่วนตัวแปรที่ต่างองค์ประกอบจะสัมพันธ์กันน้อย หรือไม่มี สามารถใช้ได้ทั้งการพัฒนาทฤษฎีใหม่ หรือการทดสอบหรือยืนยันทฤษฎีเดิม

2.4.2 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.4.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจะใช้ในกรณีที่คุณศึกษาไม่มีความรู้ หรือมีความรู้เพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อศึกษาโครงสร้างของตัวแปร และลดจำนวนตัวแปรที่มีอยู่เดิมให้มีการรวมกันได้

2.4.2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

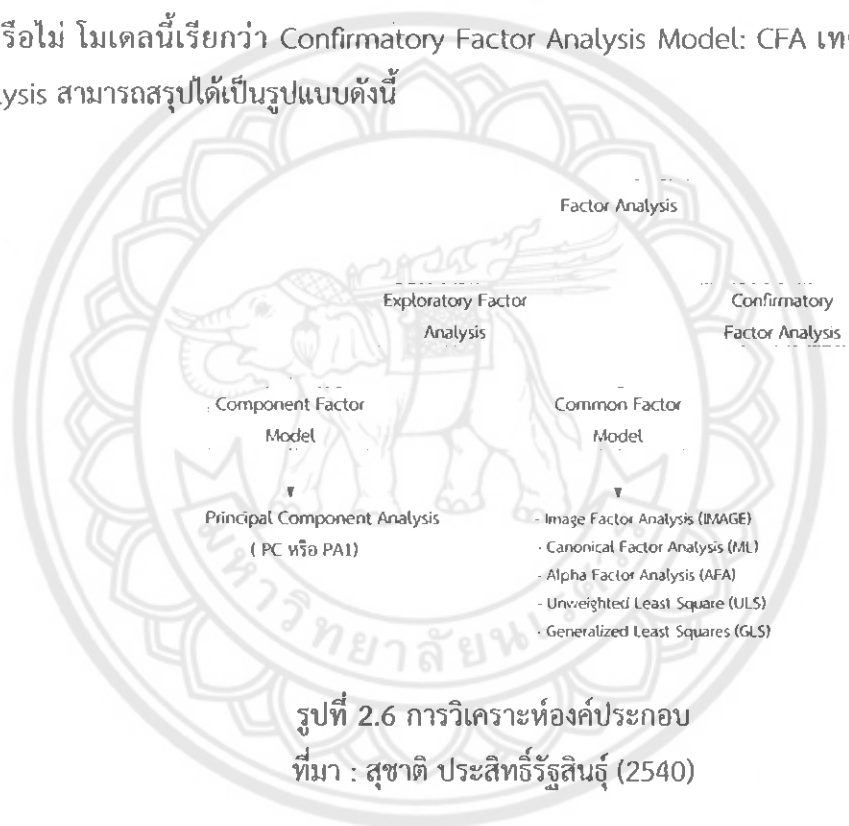
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจะใช้กรณีที่ผู้ศึกษาทราบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือคาดว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรควรจะเป็นรูปแบบใด หรือคาดว่าตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กันมาก และควรอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน หรือคาดว่าตัวแปรใดที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ควรจะอยู่ต่างองค์ประกอบกัน หรือกล่าวได้ว่าผู้ศึกษาทราบโครงสร้าง

ความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือคาดไว้ว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรเป็นอย่างไร และจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดไว้หรือไม่ โดยการวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้าง

2.4.3 วัตถุประสงค์ของเทคนิค Factor Analysis

2.4.3.1 เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบรวมที่จะอธิบายความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างตัวแปรได้ โดยที่จำนวนองค์ประกอบรวมที่หาได้จะมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนตัวแปรนั้น จึงทำให้ทราบว่ามีองค์ประกอบรวมอะไรบ้าง โมเดลนี้ เรียกว่า Exploratory Factor Analysis Model: EFA

2.4.3.2 เพื่อต้องการทดสอบว่าตัวประกอบอย่างนี้ตรงกับโมเดล หรือตรงกับทฤษฎีที่มีอยู่หรือไม่ โมเดลนี้เรียกว่า Confirmatory Factor Analysis Model: CFA เทคนิคของ Factor Analysis สามารถสรุปได้เป็นรูปแบบดังนี้

รูปที่ 2.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบ
ที่มา : สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2540)

2.4.4 ประโยชน์ของเทคนิค Factor Analysis

2.4.4.1 ลดจำนวนตัวแปร โดยการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวให้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน องค์ประกอบที่ได้ถือเป็นตัวแปรใหม่ ที่สามารถหาค่าข้อมูลขององค์ประกอบที่สร้างขึ้นได้ เรียกว่า Factor Score จึงสามารถนำองค์ประกอบดังกล่าวไปเป็นตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป เช่น การวิเคราะห์ความถดถอย และสหสัมพันธ์ (Regression and Correlation Analysis) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) การทดสอบสมมุติฐาน T-test, Z-test และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เป็นต้น

2.4.4.2 ใช้ในการแก้ปัญหาอันเนื่องมาจากการที่ตัวแปรอิสระของเทคนิคการวิเคราะห์สมการความถดถอยมีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity) ซึ่งวิธีการอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหานี้ คือ

การรวมตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ไว้ด้วยกัน โดยการสร้างเป็นตัวแปรใหม่หรือเรียกว่า องค์ประกอบ โดยใช้เทคนิค Factor Analysis แล้วนำองค์ประกอบดังกล่าวไปเป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ความถดถอยต่อไป

2.4.4.3 ทำให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา เนื่องจากเทคนิค Factor Analysis จะหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ของตัวแปรทีละคู่ แล้วรวมตัวแปรที่สัมพันธ์กันมากไว้ในองค์ประกอบเดียวกัน จึงสามารถวิเคราะห์โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันได้ ทำให้สามารถอธิบายความหมายของแต่ละองค์ประกอบได้ตามความหมายของตัวแปรต่างๆ ที่อยู่ในองค์ประกอบนั้น ทำให้สามารถนำไปใช้ในด้าน การวางแผนได้ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามทฤษฎีปัญหาของ การ์ดเนอร์ (2546)

2.4.5 ข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ

สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีข้อตกลงเบื้องต้น (Stevens, 1992, 1996; Tabachnick & Fidell, 2001; Munro, 2001: 309 อ้างใน เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549)

2.4.5.1 ตัวแปรที่คัดเลือกมาวิเคราะห์องค์ประกอบ ต้องเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่อง หรือมีค่าในมาตราระดับช่วง (Interval Scale) และมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ตัวแปรที่คัดเลือกมาวิเคราะห์องค์ประกอบควรมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

2.4.5.2 ตัวแปรที่คัดเลือกมาวิเคราะห์องค์ประกอบ ควรมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระดับสูง ($r = 0.30 - 0.70$) รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและตัวแปรที่อยู่ในรูปเชิงเส้น (Linear) เท่านั้น

2.4.5.3 จำนวนตัวแปรที่คัดเลือกมาวิเคราะห์องค์ประกอบ ควรมีจำนวนมากกว่า 30 ตัวแปร

2.4.5.4 กลุ่มตัวอย่าง ควรมีขนาดใหญ่ และควรมีมากกว่าจำนวนตัวแปร ซึ่งมักมีคำถามว่าควรมากกว่ากี่เท่า มีบางแนวคิดที่เสนอแนะให้ใช้จำนวนข้อมูลมากกว่าจำนวนตัวแปรอย่างน้อย 5 - 10 เท่า หรืออย่างน้อยที่สุด สัดส่วนจำนวนตัวอย่าง 3 ราย ต่อ 1 ตัวแปร

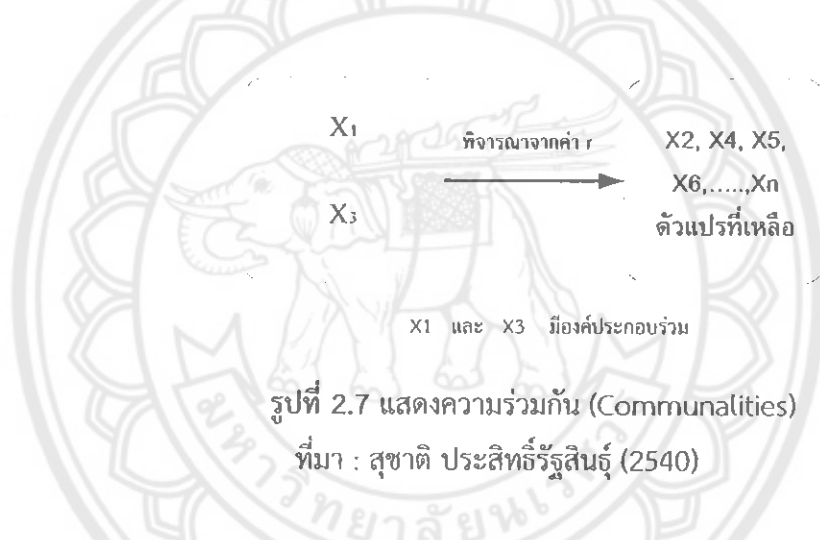
2.4.5.5 กรณีที่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle component analysis) ตัวแปรแต่ละตัวหรือข้อมูล ไม่จำเป็นต้องมีการแจกแจงแบบปกติ แต่ถ้าตัวแปรบางตัวมีการแจกแจงเบ้ค่อนข้างมาก และมีค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดผิดปกติ (Outlier) ผลลัพธ์ที่ได้อาจจะไม่ถูกต้อง

2.4.6 ความหมายของค่าต่างๆ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.4.6.1 องค์ประกอบร่วมกัน (Common Factor) หมายถึงองค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวขึ้นไปมารวมกันอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน โดยองค์ประกอบร่วมจะอาศัยจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ค่า r) องค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรที่มีค่าความสัมพันธ์กันมาก จะเป็นองค์ประกอบที่มีความหมายในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

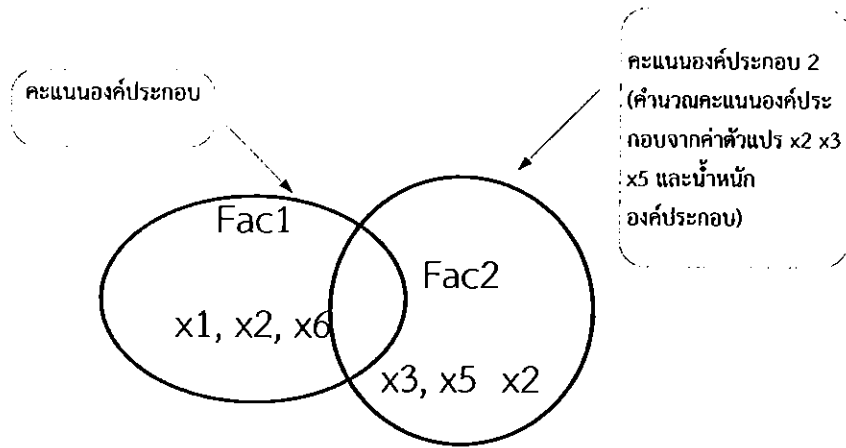
2.4.6.2 องค์ประกอบเฉพาะ (Specific Factor) ได้แก่ องค์ประกอบที่มีตัวแปรเพียงตัวเดียว

2.4.6.3 ความร่วมกัน (Communalities) หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหนึ่งกับตัวแปรอื่นๆ ที่เหลือทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 0 กับ 1 ถ้าตัวแปรใดมีค่านี้ต่ำ ตัวแปรนั้นจะถูกตัดออก ค่านี้ดูได้จาก Initial Statistic หรือค่าทแยงมุมของ Reproduced Correlation Matrix ความร่วมกัน

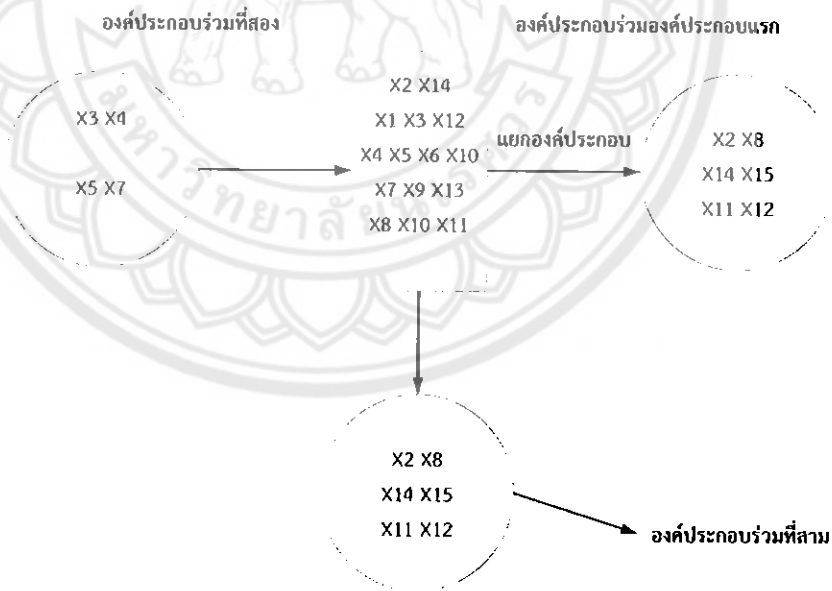
2.4.6.4 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เป็นค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบ ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.3 (วิยะดา ต้นวัฒนากุล อ่างโน ยุทธ ไกรวรรณ, 2551) ตัวแปรใดมีน้ำหนักในองค์ประกอบใดมาก ควรจัดตัวแปรนั้นได้ในองค์ประกอบนั้น ในโปรแกรม SPSS น้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบดูได้จากตาราง Component Matrix ก่อนการหมุนแกนองค์ประกอบ หรือดูได้จากเส้นทแยงมุมของเมทริกซ์ของค่าไอเกน (Eigen Value)

2.4.6.5 คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score) เป็นคะแนนที่ได้จากน้ำหนักองค์ประกอบและค่าของตัวแปรในปัจจุบันนั้น เพื่อใช้เป็นค่าของตัวแปรใหม่ ที่เรียกว่า องค์ประกอบ คะแนนองค์ประกอบของแต่ละองค์ประกอบ อาจมีความสัมพันธ์กันบ้าง ถ้าจัดจำนวนองค์ประกอบเอาไว้มากนั้นหมายความว่า ตัวแปรเดียวกันอาจอยู่ในหลายองค์ประกอบได้ตามน้ำหนักองค์ประกอบ ดังแสดงในรูปที่ 2.8

รูปที่ 2.8 การได้คะแนนองค์ประกอบ
ที่มา : สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2540)

2.4.6.6 ค่าไอเกน (Eigen Value) เป็นค่าความผันแปรของตัวแปรทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ องค์ประกอบร่วม (Common Factor) ที่ได้องค์ประกอบแรก จะเป็นองค์ประกอบที่แยกความผันแปรของตัวแปรออกมาจากองค์ประกอบอื่นได้มากที่สุด จึงมีตัวแปรร่วมอยู่มากที่สุด ดังแสดงในรูปที่ 2.9

รูปที่ 2.9 ค่าความแปรผันของตัวแปรทั้งหมดของแต่ละองค์ประกอบ
ที่มา : สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2540)

องค์ประกอบที่มีตัวแปรร่วมอยู่มาก จึงมีค่าไอเกนมากตามด้วย ในโปรแกรม SPSS จะกำหนดค่าไอเกน เป็น 1 อยู่แล้ว (default=1) ค่าไอเกนจะเท่ากับจำนวนตัวแปร ดังนั้นจึงเป็นไปได้

ที่องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบจะมีค่าไอเกนต่ำกว่า 1 ในงานวิจัยถ้าผู้วิจัยกำหนดตัวแปรเอาไว้จำนวนมาก ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (จริง) ควรให้ได้จำนวนน้อยกว่าตัวแปรมากๆ และมีจำนวนที่เหมาะสมเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ค่าสถิติอื่นๆ ต่อไป ค่าไอเกน หาได้จากสูตร

$$\text{Eigen Value} = \sum (\text{น้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรในองค์ประกอบนั้น})^2 \quad (2.3)$$

2.4.7 ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.4.7.1 กำหนดปัญหาการวิจัย ทบทวนองค์ประกอบตัวแปรจากทฤษฎี เก็บข้อมูล และเลือกวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ต้องพิจารณาว่ามีจุดมุ่งหมายเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) หรือเชิงสำรวจ (EFA)

2.4.7.2 ตรวจสอบข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นหรือไม่ และสร้างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix)

2.4.7.3 สกัดองค์ประกอบ (Extraction Factor Analysis: Factor Extraction หรือ Initial Factors) โดยเริ่มจากการสกัดองค์ประกอบซึ่งเป็นการดึงความแปรปรวนที่ชุดตัวแปรร่วมกัน ทั้งนี้แล้วชุดตัวแปรจะมีการรวมตัวกันในเชิงเส้นตรง (linear combination)

2.4.7.4 เลือกวิธีการหมุนแกน (Factors Rotation) เพื่อแจกแจงให้ชัดเจนว่าตัวแปรนั้นควรอยู่ในองค์ประกอบใด ซึ่งเป็นวิธีการทำให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรมีความชัดเจนขึ้นในแต่ละองค์ประกอบ และทำให้การบรรยายความหมายองค์ประกอบง่ายขึ้น

2.4.7.5 เลือกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factors Score) เป็นการคัดเลือกตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ หากพบว่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดอยู่ในองค์ประกอบใด จะจัดตัวแปรดังกล่าวไว้ในองค์ประกอบนั้น โดยทั่วไปนิยมให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ ± 0.3 ขึ้นไป เพราะค่า correlation coefficient ตั้งแต่ ± 0.3 ขึ้นไปจะพบนัยสำคัญจากการทดสอบทางสถิติ (Hair, Black, Babin, Anderson, and Tatham, 2006: 129)

2.4.7.6 ตั้งชื่อองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ โดยทั่วไปนิยมตั้งชื่อด้วยชื่อตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดในองค์ประกอบนั้น หรือตั้งชื่อด้วยชื่อที่มีความหมายครอบคลุมตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบนั้น

2.4.8 การออกแบบวิจัยและการประยุกต์ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ

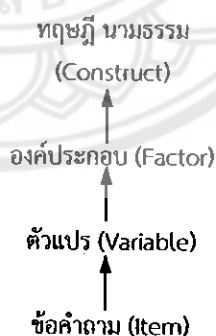
2.4.8.1 การออกแบบวิจัยสำหรับการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ ส่วนใหญ่นิยมออกแบบวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Research Design) ที่เป็นการวิจัยแบบอธิบายความสัมพันธ์ (Explanatory research) ที่มีลักษณะคำถามการวิจัยที่ต้องการคาดคะเนความสัมพันธ์เพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้ตรวจสอบโครงสร้างของชุดตัวแปรในรูปของจำนวนที่น้อยที่สุดของตัวแปรแฝงที่สังเกตไม่ได้หรือวัดได้โดยตรง หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นตัวแปรแฝง หรือ

องค์ประกอบ ซึ่งตัวแปรแฝงที่สังเกตไม่ได้ เหล่านี้จะถูกเรียกว่า องค์ประกอบ (Joreskog & Sorbom, 1993)

2.4.8.2 การประยุกต์ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีหลักในการนำไปประยุกต์ใช้ ส่วนใหญ่นักวิจัยใช้เทคนิคนี้ในการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือวิจัย จึงขออธิบายใน ส่วนของความตรงเชิงโครงสร้างหรือทฤษฎี (Construct) หมายถึง คุณลักษณะที่สันนิษฐานขึ้นจาก พฤติกรรมของมนุษย์ เช่น อึดมโนทัศน์ การรับรู้ พลังอำนาจ สมรรถนะแห่งตน เป็นต้น โดยทั่วไปแล้ว ไม่มีเครื่องมือใดที่สะท้อนให้เห็นโครงสร้างได้โดยตรง นอกจากนิยามโครงสร้างให้เป็นมโนทัศน์ทาง วิทยาศาสตร์เพื่อสามารถตรวจสอบอ้างอิงได้เท่านั้น การตัดสินว่า สิ่งใดมี โครงสร้าง เพียงใด ทำได้ โดยการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง

ก. ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง ขอบเขต ความหมาย หรือลักษณะประจำตามทฤษฎีที่เครื่องมือวิจัยนั้นๆ วัดได้ หรือหมายถึงความสามารถของ เครื่องมือวิจัยที่สามารถวัดทฤษฎี หรือลักษณะของพฤติกรรมได้ตามที่สามารถวัดพฤติกรรมได้ตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ เครื่องมือวิจัยที่มีความตรงตามโครงสร้างจะแสดงให้เห็นว่า ผลที่ได้จากการวัดมี ความสัมพันธ์กับทฤษฎี หรือลักษณะที่กำหนดมาน้อยเพียงไร การตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง จะต้องตรวจสอบทั้งเชิงเหตุผล (Logical) และการตรวจสอบเชิงประจักษ์ (Empirical)

ข. การวิเคราะห์องค์ประกอบจึงเป็นวิธีทางสถิติสำหรับตรวจสอบโครงสร้าง โดยการลดจำนวนตัวแปรลงให้เป็นจำนวนองค์ประกอบ หรือลักษณะร่วมซึ่งมีจำนวนไม่กี่รายการ ลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้คาบรรยายพฤติกรรมต่างๆ ง่ายขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์ องค์ประกอบเป็นเทคนิคทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับคน (หรือผู้ให้ข้อมูล) จำนวนมาก ตัวแปรจำนวนมาก และองค์ประกอบจำนวนมาก การวิเคราะห์องค์ประกอบจึงมีลำดับชั้น ดังนี้

ค. ลำดับชั้นของการอธิบายจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายความว่า หลายๆ ข้อคำถาม อธิบายตัวแปร 1 ตัว หลายๆ ตัวแปรอธิบายองค์ประกอบ 1 ตัว และองค์ประกอบ หลายๆ ตัว จึงจะอธิบายทฤษฎีหรือนามธรรมได้ 1 อย่าง

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบจะได้กลุ่มของความสัมพันธ์ระหว่างข้อ คำถามต่างๆ ในแบบเชิงเส้นตรงที่เรียกว่า องค์ประกอบ (Factor) องค์ประกอบแต่ละตัวจะเป็นอิสระ

จากกัน เมื่อมีการสร้างองค์ประกอบขึ้น องค์ประกอบนี้จะเข้าไปสัมพันธ์กับข้อคำถามแต่ละข้อ ทำให้เกิดเป็นน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขึ้นมา ดังนั้นน้ำหนักขององค์ประกอบแต่ละตัวจะแทนค่าสหสัมพันธ์ของเครื่องมือกับองค์ประกอบแต่ละตัวด้วย เรียกว่า ความตรงเชิงองค์ประกอบ หมายถึง ค่าสหสัมพันธ์ของแบบสอบนั้นกับอะไรก็ตามที่เป็นตัวร่วมกับกลุ่มแบบสอบกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือจะกล่าวได้ว่า ความตรงเชิงองค์ประกอบ ควรเรียกว่า ส่วนประกอบขององค์ประกอบ (Factorial Composition)

ดังนั้น ประโยชน์หลักของการวิเคราะห์องค์ประกอบ มี 3 ด้านคือ ด้านที่หนึ่ง ใช้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ ด้านที่สอง ใช้ในการแก้ปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันสูงสำหรับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเชิงพหุสูงมาก วิธีการอย่างหนึ่งการรวมตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกัน โดยการสร้างเป็นตัวแปรใหม่

2.5 การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันมากในหมู่นักวิจัย เพราะเป็นวิธีที่สะดวก และสามารถใช่วัดอย่างกว้างขวาง ซึ่งแบบสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด เพื่อวัดสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะวัด โดยโครงสร้างของคำถามแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

2.5.1 คำชี้แจง

ระบุถึงจุดประสงค์ที่ให้ตอบแบบสอบถาม การนำคำตอบที่ได้ไปใช้ประโยชน์ คำอธิบาย ลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมจบด้วยชื่อผู้วิจัยและคำขอบคุณ

2.5.2 ส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

การที่จะถามข้อมูลส่วนตัวอะไรนั้น ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยคิดว่าตัวแปรที่จะศึกษานั้นมีอะไรบ้างที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เพื่อที่จะสอบถามข้อมูลส่วนตัวในเรื่องนั้นๆ เพียงเท่านั้น

2.5.3 ชุดคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น

เป็นชุดคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ บางครั้งจะไม่ทราบคำตอบนั้นจะเป็นความจริงมากน้อยเพียงใด เพราะเป็นเพียงความคิดเห็น คำถามในส่วนนี้เป็นได้ทั้งคำถามปลายเปิดและปลายปิด คำถามในแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.5.3.1 คำถามแบบปลายเปิด (Open end Question)

เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างเต็มที่ นิยมใช้มากในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาคำตอบไว้ล่วงหน้า

ก. ข้อดี

ก.1 ลักษณะที่สำคัญที่สุดของคำถามแบบปลายเปิดก็คือผู้ตอบสามารถให้ข้อมูลอย่างเสรีเปิดเผย ไม่บังคับให้ผู้ตอบเลือก คำตอบจากตัวเลือกที่กำหนดไว้ล่วงหน้าให้ผู้วิจัยได้ อย่างไรก็ตาม ความเป็นมาตรฐานของการใช้คำ ในคำถามมีความจำเป็นเพื่อจะได้มีความหมายเหมือนกันสำหรับผู้ตอบทุกคน และคำตอบที่ได้รับก็สามารถนำมาเปรียบเทียบได้

ก.2 เมื่อเข้าใจคำถามแล้ว ผู้ตอบได้รับอนุญาตให้แสดงความรู้สึกและความคิดออกมาอย่างเสรี ตรงไปตรงมา และด้วยความสมัครใจของภาษาของเขาเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อศึกษาประเด็นที่ซับซ้อนด้วยวิธีนี้ ผู้วิจัยสามารถได้รายละเอียดจำนวนมาก ความยืดหยุ่นในคำถามแบบปลายเปิดให้การแสดงออกอย่างเสรี และให้โอกาสสำหรับการริเริ่มที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

ก.3 กรณีที่ผู้วิจัยมีความรู้จำกัดเกี่ยวกับประเภทของคำตอบดังนั้นคำถามดังกล่าวจึงสามารถตอบสนองต่อการช่วยผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นของเขาคำถามดังกล่าวจะมีประโยชน์มากขึ้น และขอบเขตของคำตอบก่อนที่จะตั้งคำถามจำเพาะกับสาขาวิชา

ก.4 คำถามแบบปลายเปิดทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างแรงจูงใจให้คำตอบได้มากขึ้น ความเป็นไปได้มากที่จะได้ข้อมูลที่แท้จริง โดยไม่มีการให้ตัวชี้นำ

ข. ข้อเสีย

ข.1 โดยปกติแล้วตอบได้ยากเนื่องจากคำถามดังกล่าวมีความสลับซับซ้อน ดังนั้นผู้ตอบจึงพยายามวิเคราะห์ และตีความมันได้ยาก

ข.2 ไม่เหมาะสำหรับคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเกิดปฏิกิริยา

ข.3 ใช้เวลามากในการตอบคำถาม และวิเคราะห์คำถาม

ข.4 เพื่อจำแนกคำตอบต่างๆ ผู้วิจัยต้องออกแบบกรอบของรหัส ผลที่ตามมาคือข้อมูลที่ผู้ตอบให้ไว้อาจสูญหาย

ข.5 ในคำถามแบบปลายเปิด ข้อมูลมากมายถูกสรุป ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาและความพยายามมากในการออกแบบกรอบของรหัส

ข.6 เนื่องจากต้องจัดการเก็บข้อมูลเป็นจำนวนมาก การประเมินข้อมูลเพื่อรวมไว้ในการวิเคราะห์จึงต้องใช้เวลา

ข.7 คำตอบทั่วไปของผู้ตอบยากต่อการวัดปริมาณ บ่อยครั้งที่แบบสอบถามที่ได้จะไม่มีประโยชน์ หรือไม่เหมาะสม

ข.8 ไม่สามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้อย่างแม่นยำ

ข.9 คำตอบของคำถามเหล่านี้มักมีความยาวมากใช้พื้นที่บนหน้ากระดาษแบบสอบถามค่อนข้างมาก

ข.10 เนื่องจากคำตอบของคำถามดังกล่าวต้องการแรงจูงใจระดับสูงใน ส่วนของผู้ตอบ ข้อเท็จจริงก็คือแรงจูงใจในหมู่ผู้ตอบมักไม่สูงเพียงพอ ผลที่ตามมาก็คือ ระดับการตอบ จึงต่ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์

ค. ความเหมาะสม

ค.1 การศึกษาเชิงค้นคว้า เกี่ยวกับมิติ และลักษณะต่างๆ ของปัญหาต่างๆ ของปัญหาซึ่งสมมุติฐานจะถูกทดสอบ

ค.2 การศึกษากระบวนการที่ผู้ตอบบรรลุทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่ง

ค.3 การศึกษาที่มุ่งไปยังคำตอบที่เผยความจริงมากกว่า และคุกคามน้อยกว่า

ค.4 ในกรณีที่ผู้ตอบไม่สามารถทำให้ความเห็นของตนเองมีความชัดเจนใน ประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

ค.5 เพื่อให้รู้ระดับของข้อมูลของหัวข้อที่เกี่ยวข้อง

2.2.3.2 คำถามปลายปิด (Close end Question)

เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมีแนวคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบตามที่กำหนดไว้ คำตอบที่ ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้านี้ได้มาจากการศึกษาผลการวิจัย หรือแนวความคิดของผู้วิจัยเอง ในคำถาม แบบปลายปิดมีวิธีให้คำตอบของคำถามอยู่ 3 วิธี

วิธีที่1 คำถามที่ตอบตรงกันข้ามกัน คำถามดังกล่าวมีตัวเลือกเพียงสองตัวเช่น ใช่หรือไม่ใช่ ดีหรือไม่ดี รวยหรือจน เป็นต้น

วิธีที่2 คำถามแบบหลายตัวเลือก คำถามดังกล่าวให้ตัวเลือกไว้หลายตัวเลือกที่ ผู้ตอบอาจเลือกจากตัวหนึ่ง หรือหลายตัวเลือกที่ผู้วิจัยให้ไว้

วิธีที่3 คำถามประเภทคำตอบสั้นมากตัวอย่าง โปรตระบุเปอร์เซ็นต์การลด ราคาหนังสือเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับแบบสอบถามผู้วิจัยจะให้ตัวเลือกเพิ่มเติมแก่ตอบ เช่น อื่นๆ ซึ่งโอกาสผู้ตอบได้เพิ่มบางอย่างที่ไม่มีในรายการ

ก. ข้อดี

ก.1 ง่ายตอบง่าย และตอบได้เร็ว เนื่องจากมีการกำหนดประเภทของ คำตอบไว้ล่วงหน้า ความเป็นไปได้ในการตีความคำถามผิดจึงมีน้อย

ก.2 คำถามแบบหลายตัวเลือก คำถามดังกล่าวให้ตัวเลือกไว้หลายตัวเลือก ที่ผู้ตอบอาจเลือกจากหนึ่งหรือหลายตัวเลือกที่ผู้วิจัยให้ไว้

ก.3 สามารถใส่รหัสคำตอบไว้ล่วงหน้า ทำให้เหมาะสำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติที่รวดเร็ว

ก.4 การกำหนดกรอบคำตอบที่จำเพาะเจาะจงสำหรับวิชาที่ศึกษาเป็นไปได้

169 3985 9

มร.

๑๖๖๙

๒๐๑๙

ก.5 การเปรียบเทียบข้อมูลจะง่ายขึ้น เพราะคำตอบอยู่ในประเภทของคำตอบที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ก.6 ส่งเสริมความเที่ยงตรงทำให้มีความเป็นมาตรฐาน

ข. ข้อเสีย

ข.1 บางครั้งสร้างความลำเอียงโดยบังคับให้ผู้ตอบเลือกจากตัวเลือกที่ผู้วิจัยให้ไว้ หรือเป็นคำตอบที่ไม่ตรงกับความเห็นของคำตอบ มีความเป็นไปได้ที่ตัวเลือกทั้งหมดที่ผู้วิจัยให้ไว้ไม่มีตัวเลือกที่เหมาะสมที่สุด ผู้ตอบจึงถูกบังคับให้เลือกคำตอบที่เขาไม่รู้

ข.2 บ่อยๆ ที่ความผิดพลาดเกิดขึ้นกับข้อมูล เนื่องจากผู้ตอบไม่รอบคอบ จึงใส่รหัสคำตอบผิด ในกรณีที่มีคำตอบหลายข้อเกินไป การเลือกคำตอบอาจต้องใช้เวลาเมื่อตอบมาถึงคำตอบท้ายๆ เขาอาจลืมคำถามในตอนต้นๆ ไปแล้ว

ค. ความเหมาะสม

คำถามแบบปลายปิดมีความเหมาะสมมากกว่า สำหรับการศึกษาในลักษณะต่อไปนี้

ค.1 ในกรณีที่จุดมุ่งหมายของผู้วิจัยคือการหาความเข้มข้นของการเห็นด้วย หรือการไม่เห็นด้วยทัศนคติที่ชัดเจน

ค.2 เมื่อคำถามที่ถามต้องการแรงจูงใจน้อยกว่าเพื่อสื่อความหมายในส่วนของผู้ตอบ อย่างไรก็ตามคำตอบที่มีแนวโน้มจะให้ความจริงน้อยกว่า

ค.3 ในกรณีที่จุดมุ่งหมายต้องการอัตราการตอบคำถามที่สูง เพราะคำถามชนิดนี้มักไม่ถูกปฏิเสธ

ค.4 ถ้าเป้าหมายหลักของการวิจัยคือการจำแนก หรือจัดลำดับเจตคติ หรือพฤติกรรมของเอกบุคลเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างอันเป็นที่เข้าใจดีแล้ว และมีกรอบการอ้างอิงให้กับผู้ตอบเหมือนกัน

ค.5 สำหรับการศึกษาที่ต้องการข้อมูลที่ให้ผู้ตอบเกิดปฏิกิริยา เช่น รายได้ พฤติกรรมทางเพศ หรืออุปนิสัยส่วนตัวอื่นๆ ผู้ตอบเต็มใจเลือกประเภทของคำตอบมากกว่าตอบคำถาม บางครั้งการเลือกคำตอบที่กำหนดไว้แล้วให้ความเป็นกลางกับผู้ตอบ ซึ่งเป็นจุดแข็งของคำถามแบบปลายปิด (ทุมพร จามรมาน, 2544)

2.5.4 หลักการสร้างแบบสอบถาม

2.5.4.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.5.4.2 ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้ตอบ

2.5.4.3 ใช้ข้อความที่สั้น กระชับ ได้ใจความ

2.5.4.4 แต่ละคำถามควรมีเพียงประเด็นเดียว

2.5.4.5 หลีกเลี่ยงการใช้ประโยคปฏิเสธซ้อน

2.5.4.6 หลีกเลี่ยงการใช้คำที่เป็นนามธรรมมาก

2.5.4.7 ไม่ควรใช้คำย่อ

2.5.4.8 ไม่ทำการชี้แจงการตอบให้เป็นไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง

2.5.4.9 หลีกเลี่ยงคำถามที่ทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจในการตอบ

2.5.4.10 คำตอบที่มีให้เลือกต้องชัดเจนและครอบคลุมคำตอบที่เป็นไปได้

2.5.4.11 หลีกเลี่ยงคำที่สื่อความหมายหลายอย่าง

2.5.5 การวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

กล่าวถึง การวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทำได้หลายวิธี แต่ที่สำคัญมี 2 วิธี ได้แก่

2.2.5.1 ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

คือ การที่แบบสอบถามมีครอบคลุมวัตถุประสงค์ หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) หรือดัชนีความเหมาะสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อ

การหาค่าความสอดคล้องแบบ IOC การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านวัดผลประเมินผล หรือด้านวิจัย อาจใช้ด้านภาษาด้วย เพื่อพิจารณาด้านภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม จำนวนผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อยสามคน ควรมีคุณสมบัติด้านคุณวุฒิที่จบปริญญาโท และหรือ เคยทำวิทยานิพนธ์ หรืองานวิจัย ควรประสานกับผู้เชี่ยวชาญก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญยินดีช่วย ต้องทำคำชี้แจง และหนังสือนำตามหลักปฏิบัติ และที่สำคัญ คือ รูปแบบของเครื่องมือที่จะให้ตรวจต้องถูกต้องครบถ้วน โดยเฉพาะนิยามหรือวัตถุประสงค์ที่จะให้เปรียบเทียบการพิจารณาใน 3 ประเด็น คือ เหมาะสม ไม่เหมาะสม และไม่แน่ใจ โดยพิจารณาข้อคำถามนั้นๆ วัดได้ตรง หรือสอดคล้องกับนิยามหรือไม่ พร้อมทั้งมีช่องว่างให้กรอกคำเสนอทั้งในรายข้อ รายด้าน และรวมทั้งฉบับ ใช้วิธีการกำหนดเป็นคะแนน (จินตนา ธนวิบูลย์ชัย, 2545)

2.2.5.2 ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion-related Validity)

หมายถึง ความสามารถของแบบวัดที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง แบ่งออกได้เป็นความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์และความเที่ยงตรงตามสภาพ สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ทั้งของ Pearson และ Spearman และ ค่า t-test เป็นต้น

2.2.5.3 ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity)

หมายถึงความสามารถของแบบสอบถามที่สามารถวัดได้ตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี ซึ่งมักจะมีในแบบวัดทางจิตวิทยา และแบบวัดสติปัญญา สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตาม

โครงสร้างมีหลายวิธี เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การตรวจสอบในเชิงเหตุผล เป็นต้น

2.5.6 ความเที่ยง (Reliability)

หมายถึง เครื่องมือที่มีความคงเส้นคงวา นั่นคือเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่แน่นอนคงที่ จะวัดกี่ครั้งผลจะได้เหมือนเดิม สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยงมีหลายวิธี แต่มิใช่กัน คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: coefficient) ซึ่งจะใช้สำหรับข้อมูลที่มีการแบ่งระดับการวัดการวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale)

2.5.7 การเรียงลำดับ

เมื่อได้กำหนดรูปแบบของคำถามแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการตัดสินการเรียงลำดับคำถาม ในแบบสอบถาม การเรียงลำดับคำถามมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการเรียงลำดับคำถามอย่างมีเหตุผลกระตุ้น และจูงใจซึ่งความสนใจมนุษย์ จากผลที่ตามมา ผู้ตอบมีแนวโน้มที่จะให้ความร่วมมือ โดยตอบคำถามที่ให้ไว้ในแบบสอบถาม ดังนั้น การเรียงลำดับคำถามควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ คำถามที่นำเสนอโดยเรียงลำดับที่ดีจากสิ่งทั่วไปจนถึงสิ่งจำเพาะเจาะจง กระตุ้นให้ผู้ตอบตอบโดยการจัดระเบียบความคิดของเขาเองในลักษณะที่เป็นเหตุผล และเป็นปรนัย

2.5.8 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

2.5.8.1 ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัด

การศึกษาคูณลักษณะอาจดูได้จาก วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวความคิดหรือสมมติฐานการวิจัย จากนั้นจึงศึกษาคูณลักษณะ หรือตัวแปรที่จะวัดให้เข้าใจอย่างละเอียดทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.5.8.2 กำหนดประเภทของข้อคำถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

ก. ถามปลายเปิด (Open Ended Question)

เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้อย่างเต็มที่ ซึ่งคาดว่าจะได้คำตอบที่แน่นอน สมบูรณ์ ตรงกับสภาพความเป็นจริงได้มากกว่าคำตอบที่จำกัดวงให้คำตอบ คำถามปลายเปิดจะนิยมใช้กันมากในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าคำตอบจะเป็นอย่างไรหรือใช้คำถามปลายเปิดในกรณีที่ต้องการได้คำตอบเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างคำถามปลายปิดแบบสอบถามแบบนี้มีข้อเสีย คือ มักจะถามได้ไม่มากนัก การรวบรวมความคิดเห็น และการแปลผล มักจะมีความยุ่งยาก

ข. คำถามปลายปิด (Close Ended Question)

เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมีแนวคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดไว้เท่านั้น คำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้ามักได้มาจากการทดลองใช้คำถามในลักษณะที่เป็นคำถามปลายเปิด หรือการศึกษากรอบแนวความคิด สมมุติฐานการวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการ คำถามปลายเปิดวิธีการเขียนได้หลายๆ แบบ เช่น แบบให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง แบบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แบบผู้ตอบจัดลำดับความสำคัญ หรือแบบให้เลือกคำตอบหลายคำตอบ

2.2.8.3 การร่างแบบสอบถาม

เมื่อผู้วิจัยทราบถึงคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด และกำหนดประเภทของข้อคำถามจะมีอยู่ในแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงมือเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกคุณลักษณะ หรือประเด็นที่จะวัด โดยเขียนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่ได้กล่าวไว้แล้ว และหลักการในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ก. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการจะถามอะไรบ้าง โดยจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะทำ

ข. ต้องสร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อป้องกันการมีข้อความนอกประเด็น และมีข้อคำถามจำนวนมาก

ค. ต้องถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัด โดยมีจำนวนข้อคำถามที่พอเหมาะ ไม่มาก หรือน้อยเกินไป แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งตามปกติพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะวัดเรื่องหนึ่งๆ นั้นควรมีข้อคำถาม 25-60 ข้อ

ง. การเรียงลำดับข้อคำถาม

ควรเรียงลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และแบ่งตามพฤติกรรมย่อยๆ ไว้ เพื่อให้ผู้ตอบเห็นชัดเจน และง่ายต่อการตอบ นอกจากนั้นต้องเรียงคำถามง่ายๆ ไว้เป็นข้อแรกๆ เพื่อชักจูงให้ผู้ตอบอยากตอบคำถามต่อ ส่วนคำถามสำคัญๆ ไม่ควรเรียงไว้ตอนท้ายของแบบสอบถาม เพราะความสนใจในการตอบของผู้ตอบอาจจะน้อยลง ทำให้ตอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการวิจัยมาก

จ. ลักษณะของข้อความที่ดี ข้อคำถามที่ดีของแบบสอบถามนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

จ.1 ข้อคำถามไม่ควรยาวจนเกินไป ควรใช้ข้อความสั้น กระชับ ตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับเรื่อง

จ.2 ข้อความ หรือภาษา ที่ใช้ในข้อความต้องชัดเจน เข้าใจง่าย

จ.3 ค่าเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามไม่ควรเกินหนึ่งชั่วโมง ข้อคำถามไม่ควรมากเกินไปจนทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยล้า

จ.4 ไม่ถามเรื่องที่เป็นความลับเพราะจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

จ.5 ไม่ควรใช้ข้อความที่มีความหมายกำกวม หรือข้อความที่ทำให้ผู้ตอบแต่ละคนเข้าใจความหมายของข้อความไม่เหมือนกัน

จ.6 ไม่ถามในเรื่องที่รู้แล้ว หรือถามในสิ่งที่วัดได้ด้วยวิธีอื่น

จ.7 ข้อคำถามต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องคำนึงถึงระดับการศึกษา ความสนใจ สภาพเศรษฐกิจ ฯลฯ

จ.8 ข้อคำถามหนึ่งๆ ควรถามเพียงประเด็นเดียว เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และตรงจุดซึ่งจะง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

จ.9 คำตอบ หรือตัวเลือกในข้อคำถามควรมีมากพอ หรือให้เหมาะสมกับข้อคำถามนั้น แต่ถ้าไม่สามารถระบุได้หมดก็ใช้ว่า อื่นๆ โปรดระบุ

จ.10 ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่เกี่ยวกับค่านิยมที่จะทำให้ผู้ตอบไม่ตอบตามความเป็นจริง

จ.11 คำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม ต้องสามารถนำมาแปลงออกมาในรูปของปริมาณ และใช้สถิติอธิบายข้อเท็จจริงได้ เพราะปัจจุบันนิยมใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นแบบสอบถามควรคำนึงถึงวิธีการประมวลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

2.5.8.4 การปรับปรุงแบบสอบถาม

หลังจากที่สร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยควรนำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณาทบทวนอีกครั้ง เพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข และควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแบบสอบถามนั้นด้วย เพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะ และข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5.8.5 วิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม

เป็นการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเล็กๆ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

2.5.8.6 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์

ผู้วิจัยจะต้องทำการแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำ หรือสำนวนเพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพ ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการ ซึ่งจะทำให้ผลงานวิจัยที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

2.5.8.7 จัดพิมพ์แบบสอบถาม

จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการรวบรวมข้อมูล และควรมีการพิมพ์สำรองไว้ในกรณีที่แบบสอบถามเสียหรือสูญหายหรือผู้ตอบไม่ตอบกลับ
แนวทางในการจัดพิมพ์แบบสอบถามมีดังนี้

- ก. การพิมพ์แบ่งหน้าให้สะดวกต่อการเปิดอ่าน และตอบ
- ข. เว้นที่ว่างสำหรับคำถามปลายเปิดไว้เพียงพอ
- ค. พิมพ์อักษรขนาดใหญ่ชัดเจน
- ง. ใช้สี และลักษณะกระดาษที่เอื้อต่อการอ่าน

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม

2.6.1.1 นายศรัณย์ทร ชุตินา (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการค้าเงินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการด้านการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งโอกาสและกลยุทธ์การทำธุรกิจธนาคารโดยใช้แนวคิดด้าน CSR โดยศึกษาจากข้อมูลธนาคารพาณิชย์ ที่รวบรวม และเผยแพร่โดยธนาคารแห่งประเทศไทย และข้อกำหนด กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ รวมถึงข้อมูล และงานวิจัยขององค์การระหว่างประเทศ เช่น World Bank, OECD และรายงานเผยแพร่ด้าน CSR ของธนาคารต่างๆ ผลการวิจัยพบว่าในการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม ในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ยังไม่มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานแน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละองค์กรที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างองค์กร เป้าหมายการทำธุรกิจ ผลการดำเนินงานในการทำ CSR สามารถทำได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรที่จะสามารถประสานความสมดุลระหว่างการกำกับดูแลภายใน และการใช้ข้อเสนอแนะ การทำ CSR ควรริเริ่ม และดำเนินการภายใต้การนำของผู้บริหารระดับสูง และจงใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนดำเนินการ การวางแผนในระดับผู้บริหารองค์กร ปรับโครงสร้างองค์กรให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการทำ CSR โดยตรงกำหนดเนื้อหาที่จะดำเนินการ วิธีการ แนวทางในการถ่ายทอดพันธกิจขององค์กร ตลอดจนวิธีการกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จของการทำ CSR จัดทำรายงาน CSR เพื่อติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานประเมินผล การดำเนินงาน ปรับปรุงแผน และขยายการทำ CSR ออกไปในวงกว้างให้ความช่วยเหลือดูแลและรับผิดชอบต่อมิติภายนอกอย่างผสม

2.6.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขาบรัช ปัญงะวัต (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบความรับผิดชอบต่อสังคมต่อการเพิ่มมูลค่าธุรกิจ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(The Affect of Corporate Social Responsibility Business Value Added A Study in Thai Listed Companies) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของแนวปฏิบัติการทำ CSR ที่นำเสนอ

โดยคณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งประกอบด้วย 8 องค์ประกอบได้แก่การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การเผยแพร่ข่าวสารจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม และการจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการกำกับดูแลกิจการที่ดี การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม กับ การเพิ่มมูลค่าธุรกิจซึ่งวัดจากจากการลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทในกลุ่มธุรกิจสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าอุปโภคบริโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลแก่ภาคธุรกิจในการนำเอา CSR มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และยังสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนในวิชาการบัญชี

2.6.1.3 วิภาดา วีระสัมฤทธิ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ที่มีผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้าของบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะประชากรศาสตร์ และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) 5 ด้านได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม ได้แก่ ความจงรักภักดีของลูกค้าของบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) กลุ่มตัวอย่างคือผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของ บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วย Independent t-test, One Way Anova และสถิติการวิเคราะห์เชิงถดถอยพหุฐาน (Multiple Regression Analysis) ผลการทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า (1) ความจงรักภักดีด้านสัดส่วนระยะเวลาการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ภายในเครือข่าย AIS มีความสัมพันธ์กับการศึกษา และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) ด้านการเปลี่ยนระบบเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีความสัมพันธ์กับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม (3) ด้านการบอกต่อผู้อื่นให้มาใช้บริการเครือข่าย AIS มีความสัมพันธ์กับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (4) ด้านความรู้สึก เมื่อมีผู้อื่นพูดถึงเครือข่าย AIS ในทางที่ไม่ดีมีความสัมพันธ์กับ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี (5) ด้านความภูมิใจในสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากสิทธิ AIS Plus หรือสิทธิลูกค้า Serenade มีความสัมพันธ์กับ อายุ การศึกษา อาชีพ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

2.6.1.4 เพ็ญญา ดีชัยยะ (2552) ได้ศึกษาสถานการณ์ความเคลื่อนไหวที่เป็นปัจจุบันต่อประเด็นของภาครัฐ และองค์กรธุรกิจในประเทศไทย ตลอดจนความเชื่อมโยงของทั้งสองภาคส่วน รวมถึงความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ CSR ขององค์กรธุรกิจไทยในบริบทโลกาภิวัตน์ ทั้งในภาพกว้างและการศึกษา กรณีเฉพาะโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณประกอบกัน และมีการเลือกกรณีการศึกษา ซึ่งเลือกกรณีนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุด พบว่าในสังคมไทย CSR เริ่มมีมานานแล้ว แต่เป็นในรูปแบบของการให้บริการ และการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ ขององค์กรธุรกิจ ต่อมา มีการเรียกร้องให้เห็นความสำคัญของ CSR มากกว่านั้น กล่าวคือ ความรับผิดชอบของธุรกิจต้องรวมไปถึงการดูแลไม่ให้เกิดกระบวนการประกอบธุรกิจส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกๆ ด้าน ซึ่งในระยะแรกภาคธุรกิจยังไม่มี การตอบรับที่ชัดเจน การทำ CSR ส่วนใหญ่จะเป็นไปในรูปแบบการสร้างภาพลักษณ์มากกว่า แต่เมื่อประชาชน ภาคประชาสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคสื่อมวลชน เริ่มให้ความสำคัญของ CSR และออกมาเคลื่อนไหวกันอย่างจริงจัง และต่อเนื่องมาเป็นเวลาถึงสิบปี ประกอบกับการอยู่ในสังคมโลกาภิวัตน์ที่มีการรับรู้ และเรียนรู้เพื่อจะเตรียมพร้อมต่อประเด็นดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษา นิคมอุตสาหกรรมมาตาพุด ซึ่งแรงขับเคลื่อนจากภาคส่วนต่างๆ ถือเป็นแรงกดดันทางสังคม เป็นผลให้ภาครัฐต้องหันมาให้ความสำคัญ และมีความชัดเจนต่อนโยบายเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวมากขึ้น อีกทั้งภาคธุรกิจก็ต้องยอมรับว่าการทำ CSR ตามความคาดหวังของสังคมนั้น เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ซึ่งนับได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญประการหนึ่งของสังคมไทย

2.6.1.5 อภิลิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์ และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกไทยต่อมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000 :Social Responsibility) เพื่อศึกษาการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมตลอดจนแนวโน้มของผู้ประกอบการส่งออกของไทยในการนำมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในองค์กร และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจส่งออกสินค้าและบริการ จำนวน 311 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การทดสอบค่าเอฟ (f - test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) จากการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นกิจการประเภทบริษัทจำกัด เป็นกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปี มีทุนจดทะเบียนสูงกว่า 10 ล้านบาท และมีพนักงานในองค์กรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายและ/หรือดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยกิจกรรมที่ดำเนินการมากที่สุด คือ การสร้างความพึงพอใจและรับผิดชอบต่อลูกค้าด้วยการเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานรองลงมา คือ ผลิตสินค้าหรือบริการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกค้าในการใช้สินค้าและบริการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ถูกต้องครบถ้วนไม่หลอกลวงลูกค้า รวมถึงเปิดเผยข้อมูลปัญหาที่เกิดจากการใช้สินค้า และบริการแก่ลูกค้า การให้ผลตอบแทน และสวัสดิการแก่พนักงานทุก

หน้า 34

MISSING

จังหวัดสงขลา นครราชศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง และสตูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารธุรกิจ/เจ้าของกิจการและเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจและดูแลงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์และความสัมพันธ์กับชุมชนของกิจการที่ถูกเลือกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างรวม 88 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นด้วยแบบ semi-qualitative ที่ความเชื่อมั่น 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารร้อยละ 78.4 ยืนยันว่ากิจการที่ตนดูแลมีแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินกิจการทางพาราเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลางถึงมาก ในทุกกิจกรรม ปัญหาที่ประสบพบว่า ร้อยละ 75.6 เผชิญกับภาวะขาดแคลนแรงงาน ร้อยละ 40.2 มักได้รับการร้องขอการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนบ่อยครั้ง ร้อยละ 32.9 ระบุว่ารัฐบาลไม่ดูแลเท่าที่ควรและกิจการต้องช่วยตัวเอง ร้อยละ 18.3 เจอปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงงาน ร้อยละ 9.8 มองว่ากฎหมายไม่ยืดหยุ่น และร้อยละ 4.9 ระบุว่ากิจการต้องเจอกับมาตรการกีดกันจากตลาดส่งออก และอุปสรรคในการดำเนินการความรับผิดชอบต่อสังคมพบว่า ร้อยละ 55.6 กิจการมีงบประมาณเพื่อการนี้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 25.9 ลูกคามีความหลากหลายไม่เข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริง และการร้องเรียนจากลูกค้าเรื่องสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 20.4 รัฐบาลที่ถือแนวปฏิบัติไม่แน่นอน เลือกปฏิบัติและไม่ให้ความช่วยเหลือ ร้อยละ 16.7 ปัญหาด้านกฎหมาย ร้อยละ 9.3 ด้านสื่อมวลชนเนื่องจากกิจการไม่ได้ทำการประชาสัมพันธ์กิจการ

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์

2.6.2.1 อรพินทร์ จีรวัสสกุล (2549) ได้ทำวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ AHP ในการประเมินผลการดำเนินงานให้ผู้บริการขนส่ง เพื่อศึกษาถึงผลการดำเนินงานของแต่ละบริษัท จากการศึกษาทำให้บริษัทกรณีศึกษาสามารถทราบถึงผลการดำเนินงานของผู้ให้บริการขนส่งแต่ละรายว่าเป็นเช่นไรได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งแตกต่างจากการประเมินผลที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันของบริษัทกรณีศึกษา และผลที่ได้ก็สามารถทำให้ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมินสามารถจัดลำดับผลการดำเนินงานผู้ให้บริการได้ดียิ่งขึ้น

2.6.2.2 ชญาณิน อารมณรัตน์ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ระบบคะแนนของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ สำหรับอุตสาหกรรมการผลิต เพื่อทดสอบระบบการให้คะแนนของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติปี 2547 (Thailand Quality Award: TQA) ว่ามีความสอดคล้องกับมุมมองของผู้บริหารองค์กรมากน้อยเพียงใด โดยเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติยึดเอาพื้นฐานทางด้านเทคนิค และกระบวนการตัดสินใจของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) เป็นต้นแบบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการจัดอันดับจาก Top 1000 Thai Companies ของสำนักพิมพ์ The Nation แบ่งออกเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก,ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยจำนวนคนงาน ใช้เครื่องมือทดสอบคือ กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process: AHP) ทำการทดสอบลำดับความสำคัญที่ได้จากผู้บริหารว่าตรงกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ

หรือไม่ และผู้บริหารในโรงงานแต่ละกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแตกต่างกันหรือไม่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยสามารถบ่งชี้ได้ว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่อเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติโดยเน้นไปที่การจัดการและดำเนินการขององค์กรมากกว่าผลลัพธ์ทางธุรกิจ ซึ่งแตกต่างจากรางวัลคุณภาพแห่งชาติซึ่งให้ความสำคัญกับผลลัพธ์มากกว่า และเมื่อพิจารณาถึงลำดับความสำคัญของหัวข้อที่พิจารณาในแต่ละหมวดก็มีความแตกต่างกันระหว่างผลที่ได้จากงานวิจัย และที่กำหนดโดยรางวัลคุณภาพแห่งชาติ จึงทำให้ทราบว่าผู้บริหารมีมุมมองที่แตกต่างจากการพิจารณาให้รางวัลโดยเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ สำหรับการพิจารณาความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยวิธีสถิติแบบนอนพาราเมตริก พบว่าผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันในเกือบทุกหมวด ยกเว้นหัวข้อในหมวดการมุ่งเน้นลูกค้า และตลาด ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

2.6.2.3 นกตล ท้อธิวงค์ (2539) ได้ใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) เพื่อกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐบาลที่ทำหน้าที่สนับสนุนโครงการวิจัยพัฒนา และวิศวกรรมจากภาคอุตสาหกรรม โดยศึกษาเกณฑ์จากหน่วยงานในต่างประเทศ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยงานที่ศึกษา จากนั้นทำการสัมภาษณ์ผู้ประเมินโครงการฯ และเข้าสังเกตการณ์จากการประชุมเพื่อประเมินโครงการฯ แล้วนำเกณฑ์การตัดสินใจต่างๆ ที่ได้มาสร้างเป็นเกณฑ์ในการประเมินโครงการ 2 เกณฑ์หลัก คือ (1) ศักยภาพของโครงการฯ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ย่อย 2 เกณฑ์ คือ (ก) ศักยภาพของผู้เสนอโครงการฯ และ (ข) ศักยภาพของเทคโนโลยีที่สนับสนุนโครงการฯ และ (2) ประโยชน์ของโครงการฯ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ย่อย 3 เกณฑ์ คือ (ก) ประโยชน์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีฯ (ข) ประโยชน์ตอบแทนทางการเงิน (ค) ประโยชน์ต่อสังคมฯ ขั้นตอนต่อมาก็คือ ทำการให้น้ำหนักความสำคัญกับเกณฑ์การตัดสินใจโดยการเปรียบเทียบความสำคัญเป็นคู่ๆ แล้วใช้ซอฟต์แวร์ Expert Choice คำนวณหาน้ำหนักความสำคัญพบว่าองค์ประกอบศักยภาพโครงการมีความสำคัญใกล้เคียงกับองค์ประกอบของโครงการ ส่วนการให้น้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบย่อยภายใต้องค์ประกอบศักยภาพของโครงการ พบว่าองค์ประกอบศักยภาพของผู้เสนอโครงการมีความสำคัญมากกว่าศักยภาพของเทคโนโลยีที่สนับสนุนโครงการ พบว่าองค์ประกอบด้านการพัฒนาเทคโนโลยีมีความสำคัญมากที่สุด ในขณะที่องค์ประกอบประโยชน์ตอบแทนทางการเงิน และองค์ประกอบประโยชน์ต่อสังคมมีความสำคัญใกล้เคียงกัน

2.6.2.4 กิตติพงษ์ โพธิ์วรานนท์ (2543) ได้ใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์เพื่อเลือกวัสดุทนไฟที่ใช้ในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ และอุตสาหกรรมเหล็กสำหรับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของผู้ผลิต โดยเริ่มจากการกำหนดปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการเลือกผลิตภัณฑ์สำหรับการพัฒนา จากนั้นทำการระดมสมองของคณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์มาจัดกลุ่มและแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคแผนผังกลุ่มเชื่อมโยง และแผนผังแสดงความสัมพันธ์เป็นเครื่องมือ หลังจากนั้นแปลงปัจจัยให้อยู่ในโครงสร้างลำดับชั้นเพื่อทำการใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ โดยให้คณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จำนวน 7 ท่าน เป็นผู้พิจารณาเปรียบเทียบ และ

ค่านวนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยโดยโปรแกรม Expert Choice สามารถสรุปปัจจัยที่สำคัญได้ 6 ปัจจัย คือ คุณภาพที่พึงประสงค์ร้อยละ 22.2 ราคาขายผลิตภัณฑ์เทียบกับต้นทุนผันแปร ร้อยละ 18 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 9.3 know-how ที่ใช้ในการพัฒนาร้อยละ 8.7 ความสะดวกในการติดตั้งใช้งานร้อยละ 4.6 ระยะเวลาที่คู่แข่งจะพัฒนาสินค้าเทียบเท่าร้อยละ 4.2 หรือรวมน้ำหนักปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัยเป็นร้อยละ 71.2 ของน้ำหนักปัจจัยทั้งหมด ซึ่งนำไปทดลองใช้สำหรับคัดเลือกผลิตภัณฑ์วัสดุทนไฟสำหรับหม้อเผาซีเมนต์แบบหมุน ในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์จำนวน 4 ผลิตภัณฑ์โดยมี 1 ผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่ล้มเหลวในอดีต เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือระบบที่พัฒนาขึ้น พบว่าผลลัพธ์ค่อนข้างสะท้อนความเป็นจริงได้ดีในระดับที่น่าพอใจ

2.6.2.5 นันทกานต์ (2549) วิจัยเพื่อคัดเลือกผู้ให้บริการโลจิสติกส์ลำดับที่ 3 โดยใช้เทคนิค AHP และเพื่อศึกษาน้ำหนักของปัจจัยที่ใช้คัดเลือกผู้ให้บริการลำดับที่ 3 ของกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ และรายเล็ก 10 ราย ได้เกณฑ์ปัจจัยการคัดเลือกทั้งหมด 6 ปัจจัย ผลจากการใช้เทคนิค AHP พบว่ากลุ่มผู้ผลิตทั้งรายใหญ่ และรายเล็กให้น้ำหนักปัจจัยราคาเป็นอันดับที่ 1 คุณภาพเป็นอันดับที่ 2 ความหลากหลายเป็นอันดับที่ 3 การให้ข้อมูล และคำแนะนำเป็นอันดับที่ 6 ส่วนที่เหลือนักผู้ผลิตรายใหญ่ ให้เป็นอันดับ 4,5 คือ การตามงาน และการแก้ปัญหา ผลคัดเลือกผู้ให้บริการลำดับที่ 3 ทั้งผู้ผลิตรายใหญ่และรายเล็ก เลือกรายที่ 1 เหมือนกันและมีการตรวจสอบความสอดคล้อง CI/RI ของกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่เท่ากับ 0.0566 และรายเล็กเท่ากับ 0.0700 ซึ่งทั้งคู่ได้ค่าน้อยกว่า 0.10 อย่างมากดังนั้นผลลัพธ์ที่ได้มีความถูกต้องสูง

2.6.2.6 สุเมศวร (2549) ได้ประยุกต์ใช้กระบวนการ AHP และ Goal Programming เพื่อพยากรณ์การสั่งซื้อวัสดุอุปกรณ์ในงานอุตสาหกรรม และการคัดเลือกผู้จัดหาสินค้าที่เหมาะสม และนำเสนอวิธีการพยากรณ์โดยใช้เทคนิคอนุกรมเวลา (Time Series Analysis) มาช่วยในการพยากรณ์ความต้องการของสินค้าในช่วงระหว่างปี จากการใช้กระบวนการ GOAL Programming เมื่อทำการประมวลผลจากโปรแกรม LINDO และผู้จัดหาสินค้าที่ดีที่สุดและสามารถลดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อได้ถึง 1,990,000 บาท ในปี 2006 ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนลงประมาณร้อยละ 36 ของยอดการสั่งซื้อทั้งหมด

2.6.2.7 ดวงกลม (2550) นำกระบวนการวิเคราะห์ตามลำดับชั้น เพื่อใช้ตัดสินใจประเมินคัดเลือกผู้ส่งมอบชิ้นส่วนเครื่องจักรที่เหมาะสมที่สุด และผลจากการวิจัยทำให้ทราบว่าบริษัทให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์คุณภาพเป็นอันดับแรก โดยสามารถเลือกผู้ขายรายที่เหมาะสมและดีที่สุดตรงกับวัตถุประสงค์ของบริษัทได้ การคัดเลือกทำให้มั่นใจถึงผลกระทบของต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อจัดหาถือเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การได้เปรียบในเชิงแข่งขัน

2.6.2.8 ปุณยหนู อยู่รอด (2552) ได้นำเทคนิคกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ Expert Choice มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการคัดเลือกบริษัทขนส่งที่ดีที่สุดสำหรับธนาคารพาณิชย์ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารทีมสายปฏิบัติการโลจิสติกส์ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจคัดเลือกบริษัทขนส่งเงิน พบว่าปัจจัยที่มี

ผลกระทบต่อการตัดสินใจคัดเลือกบริษัทฯ ประกอบเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจจำนวนทั้งสิ้น 5 เกณฑ์ โดยกำหนดบริษัทซึ่งเป็นทางเลือกจำนวน 4 บริษัท ซึ่งผลที่ได้พบว่าผู้ตัดสินใจให้ความสำคัญกับเกณฑ์ SECURITY/CONTROL เป็นอันดับแรก ได้ค่าน้ำหนักเป็นร้อยละ 43.8 เกณฑ์ SERVICE & SUPPORT เป็นอันดับที่สอง ได้ค่าน้ำหนักร้อยละ 28.3 เกณฑ์ BCP (EMERGENCY PLAN) และ เกณฑ์ CUSTOMER REFERENCE เป็นอันดับที่สาม ได้ค่าน้ำหนักร้อยละ 9.6 เกณฑ์ COMPANY PROFILE เป็นอันดับที่สี่ ได้ค่าน้ำหนักร้อยละ 8.7 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญที่ผู้ตัดสินใจให้แก่ทางเลือกแล้ว พบว่า บริษัท G4S เป็นบริษัทขนส่งเงินที่ดีที่สุด ได้ค่าน้ำหนักร้อยละ 40 ซึ่งได้ค่า OVERALL INCONSISTENCY INDEX เท่ากับ 0.01 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบมีความถูกต้องสูง ดังนั้น สรุปผลจากข้อมูลทั้งหมด บริษัท กรู๊ปไฟร์ ซีเคียวริตี้ แคช เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด (G4S) เข้าเกณฑ์จากการทดลองได้ผลดีที่สุด

2.6.2.9 กิตติพงษ์ โพธิ์วานนท์ (2543) ได้ใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์เพื่อเลือกวัสดุทนไฟที่ใช้ในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ และอุตสาหกรรมเหล็กสำหรับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของผู้ผลิต โดยเริ่มจากการกำหนดปัจจัยที่ต้องพิจารณาในการเลือกผลิตภัณฑ์สำหรับการพัฒนา จากนั้นทำการระดมสมองของคณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์มาจัดกลุ่ม และแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ โดยใช้เทคนิคแผนผังกลุ่มเชื่อมโยง และแผนผังแสดงความสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือ จากนั้นแปลงปัจจัยให้อยู่ในโครงสร้างลำดับชั้นเพื่อทำการใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ โดยให้คณะกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์จำนวน 7 ท่าน เป็นผู้พิจารณาเปรียบเทียบ และ คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยโดยโปรแกรม Expert Choice สามารถสรุปปัจจัยที่สำคัญได้ 6 ปัจจัย คือ คุณภาพที่พึงประสงค์ร้อยละ 22.2 ราคาขายผลิตภัณฑ์เทียบกับต้นทุนผันแปร ร้อยละ 18 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 9.3 know-how ที่ใช้ในการพัฒนาร้อยละ 8.7 ความสะดวกในการติดตั้งใช้งานร้อยละ 4.6 ระยะเวลาที่คู่แข่งจะพัฒนาสินค้าเทียบเท่าร้อยละ 4.2 หรือรวมน้ำหนักปัจจัย ทั้ง 6 ปัจจัยเป็นร้อยละ 71.2 ของน้ำหนักปัจจัยทั้งหมด ซึ่งนำไปทดลองใช้สำหรับคัดเลือกผลิตภัณฑ์วัสดุทนไฟสำหรับหม้อเผาซีเมนต์แบบหมุน ในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์จำนวน 4 ผลิตภัณฑ์โดยมี 1 ผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่ล้มเหลวในอดีต เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือระบบที่พัฒนาขึ้น พบว่าผลลัพธ์ค่อนข้างสะท้อนความเป็นจริงได้ดีในระดับที่น่าพอใจ

2.6.2.10 ชูเพียร สมบัติศิริและคณะ (2551) ได้ทำการกำหนดเกณฑ์ทางเลือกในการตัดสินใจคัดเลือกให้ผู้บริหารโลจิสติกส์ทางด้านการขนส่งเงินไว้จำนวน 5 เกณฑ์การตัดสินใจดังนี้ (1) ข้อมูลและประวัติความเป็นมาของบริษัท (2) ข้อมูลจากลูกค้าที่ใช้บริการ (3) คุณภาพด้านการให้บริการ (4) แผนฉุกเฉิน (5) ระบบรักษาความปลอดภัย และจากเกณฑ์ทั้งหมดได้ให้ค่าน้ำหนักความสำคัญในเรื่องระบบรักษาความปลอดภัยมากที่สุด จึงจะทำให้ได้ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ทางด้านการขนส่งเงินที่ดีที่สุด และมีคุณสมบัติตรงกับความต้องการมากที่สุด เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่รัดกุม และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม และวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะเห็นว่าส่วนใหญ่มุ่งเน้นถึงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR เป็นส่วนใหญ่ แต่ในส่วนของการประเมินความสำคัญข้อกำหนดเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานนั้นยังไม่มี และพบว่าเทคนิคการลำดับชั้นวิเคราะห์นั้นเหมาะสมในการจัดลำดับความสำคัญ โดยกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) จะทำให้น้ำหนักความสำคัญที่มีความยุติธรรม และสามารถให้ค่าความสอดคล้องเพื่อเป็นการยืนยันว่าค่าน้ำหนักที่ได้มาสามารถเชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงได้นำมาประยุกต์เพื่อศึกษาต่อในการประเมินความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินความสำคัญข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000: Social Responsibility) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP) เพื่อให้ได้นักนักคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงงานอุตสาหกรรมอาหารผัก ผลไม้กระป๋อง และแปรรูปทั่วประเทศไทย ซึ่งคัดเลือกเฉพาะกลุ่มโรงงานที่ผลิตเพื่อการส่งออก งานวิจัยนี้จะเป็นการตัดสินใจโดยผู้ประกอบการ ที่มีความรู้ในเรื่องมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมส่งออกผัก ผลไม้กระป๋อง และแปรรูปที่อยู่ในรายชื่อผู้ส่งออกของกรมส่งเสริมการค้าส่งออก มีทั้งหมด 168 บริษัท (กรมส่งเสริมการค้าส่งออก, 2554) จึงใช้การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในกรณีทราบจำนวนประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ดังนี้ (นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2540)

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (3.1)$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญ

งานวิจัยนี้ต้องการให้ความคลาดเคลื่อน 3 ระดับ คือ

3.1.2.1 ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ($e=0.05$) ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95
 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ดังนี้

$$\text{แทนค่า} \quad n = \frac{168}{1 + [168(0.05)^2]} = 118 \text{ บริษัท} \quad (3.2)$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการจากการคำนวณได้เท่ากับ 118 บริษัท

3.1.2.2 ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 10 ($e=0.10$) ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ดังนี้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{168}{1 + [168(0.10)^2]} = 62 \text{ บริษัท} \quad (3.3)$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการคำนวณได้เท่ากับ 62 บริษัท

3.1.2.3 ความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 15 ($e=0.15$) ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 85 คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ดังนี้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{168}{1 + [168(0.15)^2]} = 35 \text{ บริษัท} \quad (3.4)$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการคำนวณได้เท่ากับ 35 บริษัท

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บจำนวนตัวอย่าง และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ซึ่งอัตราตอบกลับค่อนข้างต่ำดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะใช้จำนวนประชากรทั้งหมดคือ 168 บริษัท

3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีการดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

3.2.1 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม และมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมจากหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 สร้างแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยโดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด

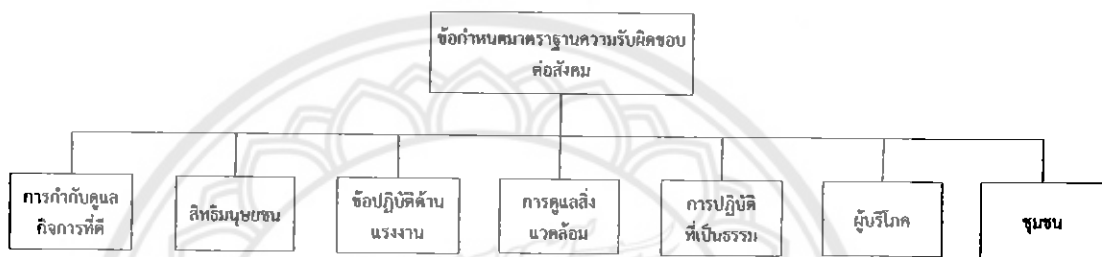
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามกำหนดน้ำหนักความสำคัญของแต่ละข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้วิธีกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ทำการเปรียบเทียบเกณฑ์เป็นคู่ๆ

การสร้างแบบสอบถามในการเปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิธีกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (AHP)

แบบสอบถามในการให้น้ำหนักความสำคัญแก่ข้อกำหนดมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมจากผู้ประกอบการ โดยวิธีกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ มีรายละเอียด และขั้นตอนการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการศึกษาโครงสร้างของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นที่ 2 จัดโครงสร้างของเกณฑ์ข้อกำหนดมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมให้อยู่ในโครงสร้างลำดับชั้น ซึ่งได้ลักษณะของลำดับชั้นในการตัดสินใจดังรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 โครงสร้างลำดับชั้นของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นที่ 3 นำโครงสร้างลำดับชั้น สร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งเป็นส่วนที่เป็นการเปรียบเทียบเกณฑ์ข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นที่ 4 จัดทำแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมต่อไป

ขั้นที่ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ ว่าผู้ตอบรู้สึกอย่างไร และควรปรับปรุงแบบสอบถามในส่วนใดบ้าง

ขั้นที่ 7 นำคำแนะนำที่ได้จากการทดลองใช้มาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 8 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคขั้น (Interval Scale)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อมาตรฐานสากลความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000: Social Responsibility) โดยมีแหล่งข้อมูลดังนี้

3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารผัก ผลไม้กระป๋อง และแปรรูปเพื่อการส่งออก

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจาก ข้อมูล เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 กระบวนการลำดับขั้นเชิงวิเคราะห์ มีวิธีการวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญดังนี้

3.4.1.1 นำค่าที่ได้จากการเปรียบเทียบเป็นคู่ๆ ในแบบสอบถามแต่ละชุดคำนวณน้ำหนักความสำคัญ โดยใช้โปรแกรม Excel เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1.2 ตรวจสอบความสอดคล้องของความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าไอเกนที่วัดได้จากอัตราส่วนความสอดคล้อง (C.R: Consistency Ratio) ให้มีค่าไม่เกิน 0.15

3.4.1.3 นำข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแต่ละคนคำนวณค่าน้ำหนักความสำคัญรวมโดยใช้ geometric mean

3.4.1.4 นำผลที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

3.4.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ มีวิธีการวิเคราะห์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรดังนี้

3.4.2.1 นำค่าที่ได้จากผู้ตอบแต่ละคน คำนวณเพื่อจัดกลุ่มตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS Statistic Base 17.0 for Window (SPSS ID 5062883, SPSS Serial 5062883, authorization d75a0294192865469de3) เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.2.2 ตรวจสอบข้อมูลว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นหรือไม่ ซึ่งดูจากค่า KMO ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 และค่า Significance ต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 จึงจะเป็นข้อมูลที่เหมาะสมในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

3.4.2.3 นำผลที่ได้จากการจัดกลุ่มตัวแปร มาทำการตั้งชื่อองค์ประกอบ

3.5 การสรุปข้อมูลและนำไปใช้

หลังจากทำการวิเคราะห์ข้อมูลผลความสอดคล้องของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว นำมาสรุปผลและทำข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อสรุปดังกล่าวไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารผัก และผลไม้ต่อไป

บทที่ 4

ผลการทดลองและการวิเคราะห์

4.1 จำนวนการตอบกลับของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้ประกอบการ โดยได้รับการตอบกลับทั้งสิ้น 26 ราย จากจำนวนตัวอย่างที่ต้องการ 35 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 74 ผู้วิจัยจึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 26 ราย ในการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการส่งออกไทย ได้แก่ ประเภทกิจการ ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ เงินทุนในการจัดตั้งโรงงาน จำนวนพนักงาน โดยแจกแจงจำนวน และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทกิจการ		
1.1 กิจการเจ้าของคนเดียว	-	-
1.2 ห้างหุ้นส่วน	-	-
1.3 บริษัทจำกัด	17	65.38
1.4 บริษัทมหาชนจำกัด	9	34.62
รวม	26	100
2. ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ		
2.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	6	23.08
2.2 6 ปี -10 ปี	8	30.76
2.3 11 ปี -15 ปี	6	23.08
2.4 16 ปี -20 ปี	-	-
2.5 มากกว่า 20 ปี	6	23.08
รวม	26	100

ตารางที่ 4.1(ต่อ) แสดงค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
3. เงินทุนจดทะเบียน		
3.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000,000 บาท	-	-
3.2 1,000,001-5,000,000 บาท	6	23.08
3.3 5,000,001-10,000,000 บาท	3	11.54
3.4 สูงกว่า 10,000,000 บาท	17	65.38
รวม	26	100
4. จำนวนพนักงาน		
4.1 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน	8	30.76
4.2 51-200 คน	6	23.08
4.3 201-500 คน	6	23.08
4.4 มากกว่า 500 คน	6	23.08
รวม	26	100

4.2.1 ประเภทกิจการ ผู้ประกอบการส่งออกที่ตอบแบบสอบถามเป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 65.38 และบริษัทมหาชนจำกัด คิดเป็นร้อยละ 34.62 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัด รองลงมาคือ บริษัทมหาชนจำกัด

4.2.2 ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการส่งออกที่ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.08 ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 6 ปี - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.76 ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 11ปี -15 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.08 และระยะเวลาดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.08 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 6 ปี - 10 ปี รองลงมาคือ ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 11ปี - 15 ปี และระยะเวลาดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปี ตามลำดับ

4.2.3 เงินทุนจดทะเบียน ผู้ประกอบการส่งออกที่ตอบแบบสอบถามที่มีเงินทุนจดทะเบียน 1,000,001 - 5,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.08 เงินทุนจดทะเบียน 5,000,001 - 10,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.54 และเงินทุนจดทะเบียนสูงกว่า 10,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.38 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินทุนจดทะเบียนสูงกว่า 10,000,000 บาท รองลงมาคือ เงินทุนจดทะเบียน 5,000,001 - 10,000,000 และเงินทุนจดทะเบียน 1,000,001 - 5,000,000 บาท ตามลำดับ

4.2.4 จำนวนพนักงาน ผู้ประกอบการส่งออกที่ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนพนักงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76 จำนวนพนักงาน 51-200 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 จำนวนพนักงาน 201-500 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และจำนวนพนักงานมากกว่า 500 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 สรุปได้ว่าผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน รองลงมาคือ จำนวนพนักงาน 51-200 คน จำนวนพนักงาน 201-500 คน และจำนวนพนักงานมากกว่า 500 คน ตามลำดับ

4.3 ค่าน้ำหนักความสำคัญที่ได้จากงานวิจัย

โครงการนี้ได้ทำการเปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นคู่ๆ ในแบบสอบถามแต่ละชุด โดยให้ค่าน้ำหนักความสำคัญตามระดับ ดังนี้ เท่ากัน (1), ปานกลาง (3), มาก (5), มากที่สุด (7) จากแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับทั้งสิ้น 26 แบบสอบถาม นำมาตรวจสอบความสอดคล้องของความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าไอเกนที่วัดได้จากอัตราส่วนความสอดคล้อง (C.R: Consistency Ratio) ให้มีค่าไม่เกิน 0.15 พบว่าแบบสอบถามที่มีอัตราส่วนความสอดคล้องมากกว่า 0.15 จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.53 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.47 ซึ่งมีอัตราส่วนความสอดคล้องน้อยกว่า 0.15 ในการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญ โดยนำน้ำหนักคะแนนความสำคัญของการเปรียบเทียบเป็นคู่ๆ ในแบบสอบถามแต่ละชุดทั้งหมด 23 แบบสอบถาม มาหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิต (Geometric Mean) เนื่องจากจะทำให้ค่าเฉลี่ยที่ได้มีความเหมาะสมกว่าค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) เช่น ถ้ามีผู้ตัดสินใจให้ความสำคัญเกณฑ์ ก มากกว่าเกณฑ์ ข ในระดับมาก และหากมีผู้ตัดสินใจอีกคนหนึ่งให้ความสำคัญเกณฑ์ ข มากกว่า เกณฑ์ ก ในระดับมากเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่า คนที่ 1 ให้ระดับความสำคัญ ก มากกว่า ข ระดับ 5 และคนที่ 2 ให้ระดับความสำคัญ ก มากกว่า ข ระดับ 1/5 ถ้าหากใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต จะให้ความสำคัญ 2.60 แต่หากใช้ค่าเฉลี่ยเรขาคณิต จะให้ความสำคัญ 1 ซึ่งมีความเหมาะสมมากกว่าถ้า $X_1, X_2, X_3 \dots X_N$ เป็นคะแนนค่าบวกชุดหนึ่ง มีจำนวน N ตัว และ G.M. เป็นค่าเฉลี่ยเรขาคณิต

$$G.M = \sqrt[N]{X_1 X_2 \dots X_N} = (X_1 X_2 \dots X_N)^{1/N} \quad (4.1)$$

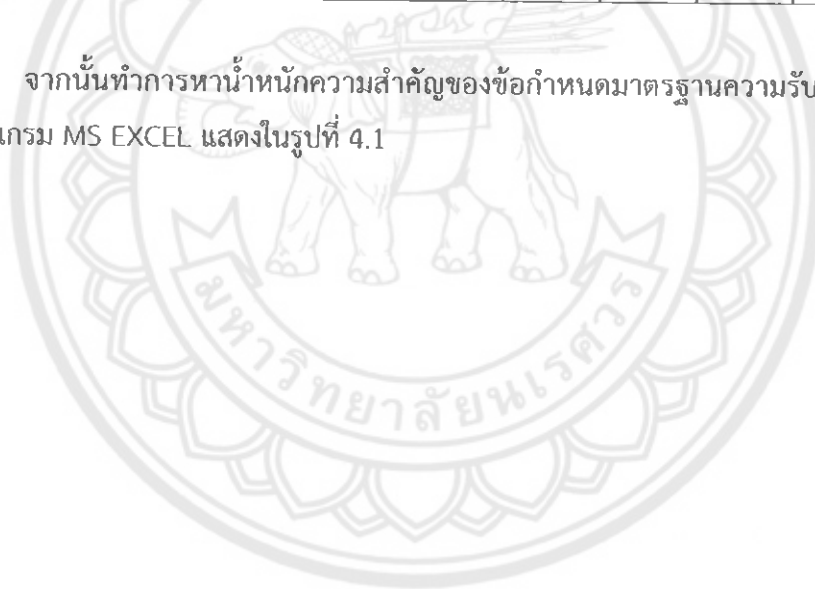
เมื่อ $G.M$ แทนค่า ค่าเฉลี่ยเรขาคณิต
 x แทนค่า ระดับความสำคัญ
 N แทนค่า จำนวนคน

หลังจากทำการหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิตของการเปรียบเทียบเป็นคู่ๆ ในแบบสอบถามทั้ง 23 ชุด แล้วจึงนำไปใส่ลงในค่าเมทริกซ์เปรียบเทียบ เพื่อทำการหาค่าน้ำหนักความสำคัญโดยโปรแกรม MS EXCEL

ตารางที่ 4.2 เมทริกซ์เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อกำหนด	การกำกับดูแลองค์กร	สิทธิมนุษยชน	การปฏิบัติด้านแรงงาน	สิ่งแวดล้อม	การปฏิบัติที่เป็นธรรม	ประเด็นด้านผู้บริโภคร	การพัฒนาชุมชน
การกำกับดูแลองค์กร		0.792	0.79	0.828	0.79	0.78	0.827
สิทธิมนุษยชน	1.263		0.974	0.974	0.971	0.971	0.976
การปฏิบัติด้านแรงงาน	1.266	1.027		0.829	0.789	0.795	0.828
สิ่งแวดล้อม	1.207	1.026	1.207		0.785	0.787	0.824
การปฏิบัติที่เป็นธรรม	1.266	1.03	1.267	1.273		0.816	0.847
ประเด็นด้านผู้บริโภคร	1.282	1.03	1.257	1.27	1.225		0.841
การพัฒนาชุมชน	1.21	1.025	1.207	1.213	1.181	1.19	

จากนั้นทำการหาน้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยโปรแกรม MS EXCEL แสดงในรูปที่ 4.1

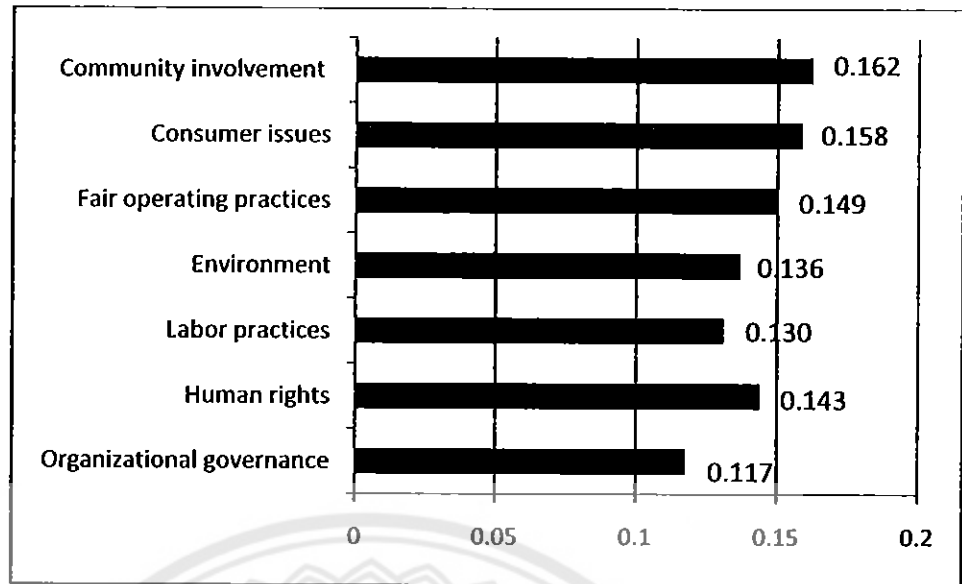
CRITERIA	1	2	3	4	5	6	7
1	1	0.792074	0.79019	0.82832	0.79019	0.780022	0.826784
2	1.262508	1	0.974146	0.974429	0.970764	0.970764	0.975664
3	1.265518	1.02654	1	0.828507	0.788973	0.795382	0.82832
4	1.207263	1.026242	1.20699	1	0.785306	0.787202	0.824129
5	1.265518	1.030116	1.267471	1.273389	1	0.816304	0.847021
6	1.282015	1.030116	1.257257	1.270322	1.225033	1	0.840568
7	1.209506	1.024943	1.207263	1.213402	1.180608	1.189671	1
Sum	8.492329	7.30051	7.703317	7.388374	6.740375	6.339346	6.314216

Normalize	1	2	3	4	5	6	7	Weight		
1	0.117753	0.114296	0.102578	0.112111	0.117224	0.123045	0.134601	0.117372	0.824629962	7.025751111
2	0.148665	0.144299	0.126458	0.131887	0.144012	0.153133	0.158839	0.143899	1.010953679	7.025443254
3	0.149019	0.148129	0.129814	0.112137	0.117043	0.125468	0.134851	0.130923	0.919533429	7.023470576
4	0.142159	0.148086	0.156684	0.135348	0.116499	0.124177	0.134169	0.136732	0.960672443	7.02596152
5	0.149019	0.148645	0.164536	0.17235	0.148349	0.128768	0.137895	0.149937	1.053894635	7.028893105
6	0.150962	0.148645	0.16321	0.171935	0.181732	0.157745	0.136845	0.158725	1.115924448	7.030558246
7	0.142423	0.147899	0.15672	0.164231	0.175142	0.187665	0.162801	0.162411	1.14167933	7.029548899
Sum	1	1	1	1	1	1	1	1	Lamda-max	7.02708953
										0.004514922
										0.003420395
										O.K

รูปที่ 4.1 แสดงผลการหาค่าน้ำหนักความสำคัญ

น้ำหนักความสำคัญที่ได้จากโปรแกรม MS EXCEL แสดงในรูปที่ 4.2

Community Involvement	หมายถึง	การพัฒนาชุมชน
Consumer Issues	หมายถึง	ประเด็นด้านผู้บริโภค
Fair Operating Practices	หมายถึง	การปฏิบัติที่เป็นธรรม
Human Rights	หมายถึง	สิทธิมนุษยชน
Environment	หมายถึง	สิ่งแวดล้อม
Labor Practices	หมายถึง	การปฏิบัติด้านแรงงาน
Organizational Governance	หมายถึง	การกำกับดูแลองค์กร

รูปที่ 4.2 น้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญคือ การพัฒนาชุมชน รองลงมาคือ ประเด็นด้านผู้บริโภค การปฏิบัติที่เป็นธรรม สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านแรงงาน และการกำกับดูแลองค์กร มีค่า 0.162, 0.158, 0.149, 0.143, 0.136, 0.130 และ 0.117 ตามลำดับ

4.3.1 การวิเคราะห์ผลจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด

กิจการประเภทบริษัทจำกัดที่ผู้บริหารให้ความร่วมมือทำการวิจัย มีทั้งหมด 17 ท่าน นำมาตรวจสอบความสอดคล้อง พบว่าแบบสอบถามที่มีอัตราส่วนความสอดคล้องมากกว่า 0.15 จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.76 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.24 ซึ่งมีอัตราส่วนความสอดคล้องน้อยกว่า 0.15 ในการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยนำผลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้จากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัดมาทำการหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิต ซึ่งให้เมทริกซ์เปรียบเทียบดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เมทริกซ์เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมจาก
ผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด

ข้อกำหนด	การกำกับดูแลองค์กร	สิทธิมนุษยชน	การปฏิบัติด้านแรงงาน	สิ่งแวดล้อม	การปฏิบัติที่เป็นธรรม	ประเด็นด้านผู้บริโภคร	การพัฒนาชุมชน
การกำกับดูแลองค์กร		0.649	0.618	0.698	0.681	0.63	0.732
สิทธิมนุษยชน	1.54		0.905	0.882	0.864	0.85	0.838
การปฏิบัติด้านแรงงาน	1.619	1.105		0.71	0.644	0.644	0.745
สิ่งแวดล้อม	1.433	1.134	1.409		0.649	0.63	0.72
การปฏิบัติที่เป็นธรรม	1.468	1.158	1.552	1.54		0.681	0.731
ประเด็นด้านผู้บริโภคร	1.587	1.177	1.552	1.587	1.468		0.72
การพัฒนาชุมชน	1.365	1.194	1.343	1.39	1.367	1.39	

จากนั้นทำการหาหน้าหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม
โดยโปรแกรม MS EXCEL แสดงในรูปที่ 4.3

CRITERIA	1	2	3	4	5	6	7
1	1	0.649397	0.617715	0.697736	0.681292	0.629961	0.732454
2	1.53989	1	0.904952	0.881591	0.863888	0.849687	0.837863
3	1.61887	1.105032	1	0.709952	0.644138	0.644138	0.74462
4	1.433206	1.134313	1.408545	1	0.649397	0.629961	0.719633
5	1.467799	1.157558	1.552463	1.53989	1	0.681292	0.731382
6	1.587401	1.176904	1.552463	1.587401	1.467799	1	0.719633
7	1.365274	1.193513	1.342967	1.389597	1.367275	1.389597	1
sum	10.77766	9.7776	12.90105	10.88165	10.67588	12.90105	10.88165

Normalized	1	2	3	4	5	6	7	Weight		
1	0.099876	0.087559	0.073721	0.089383	0.102085	0.108155	0.133523	0.099186	0.703176493	7.089489278
2	0.153798	0.134831	0.108001	0.112935	0.129445	0.145878	0.152739	0.133947	0.949404159	7.087927954
3	0.161686	0.148992	0.119344	0.090948	0.096518	0.110589	0.135741	0.123402	0.873306324	7.076894807
4	0.143143	0.15294	0.168102	0.128104	0.097306	0.108155	0.131186	0.132705	0.941544144	7.095017748
5	0.146598	0.156074	0.185278	0.197266	0.14984	0.116967	0.133328	0.15505	1.10298278	7.113718098
6	0.158543	0.158683	0.185278	0.203352	0.219935	0.171685	0.131186	0.175523	1.2500978	7.122128842
7	0.136358	0.160922	0.160276	0.178013	0.204872	0.238572	0.182296	0.180187	1.281503938	7.112078874
									Lamda-max	7.099607943
										0.016601324
										0.01257676

รูปที่ 4.3 แสดงค่าน้ำหนักความสำคัญจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด

น้ำหนักความสำคัญที่ได้จากโปรแกรม MS EXCEL แสดงในรูปที่ 4.4

รูปที่ 4.4 น้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด

จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญคือ การพัฒนาชุมชน รองลงมาคือ ประเด็นด้านผู้บริโภคร การปฏิบัติที่เป็นธรรม สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านแรงงาน และการกำกับดูแลองค์กร มีค่า 0.180, 0.175, 0.155, 0.133, 0.132, 0.123 และ 0.099 ตามลำดับ

4.3.2 การวิเคราะห์ผลจากผู้บริหารของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด

กิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัดที่ผู้บริหารให้ความร่วมมือทำการวิจัย มีทั้งหมด 9 ท่าน นำมาตรวจสอบความสอดคล้อง พบว่าแบบสอบถามที่มีอัตราส่วนความสอดคล้องมากกว่า 0.15 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.89 ซึ่งมีอัตราส่วนความสอดคล้องน้อยกว่า 0.15 ในการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยนำผลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้จากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัดมาทำการหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิต ซึ่งให้เมทริกซ์เปรียบเทียบดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 เมทริกซ์เปรียบเทียบข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมจากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด

ข้อกำหนด	การกำกับดูแลองค์กร	สิทธิมนุษยชน	การปฏิบัติด้านแรงงาน	สิ่งแวดล้อม	การปฏิบัติที่เป็นธรรม	ประเด็นด้านผู้บริโภคร	การพัฒนาชุมชน
การกำกับดูแลองค์กร		0.694	0.712	0.781	0.675	0.694	0.751
สิทธิมนุษยชน	1.442		0.78	0.75	0.711	0.711	0.75
การปฏิบัติด้านแรงงาน	1.405	1.283		0.771	0.688	0.707	0.75
สิ่งแวดล้อม	1.28	1.334	1.297		0.675	0.691	0.75
การปฏิบัติที่เป็นธรรม	1.481	1.407	1.454	1.481		0.75	0.828
ประเด็นด้านผู้บริโภคร	1.44	1.407	1.414	1.447	1.334		0.811
การพัฒนาชุมชน	1.331	1.334	1.334	1.334	1.208	1.233	

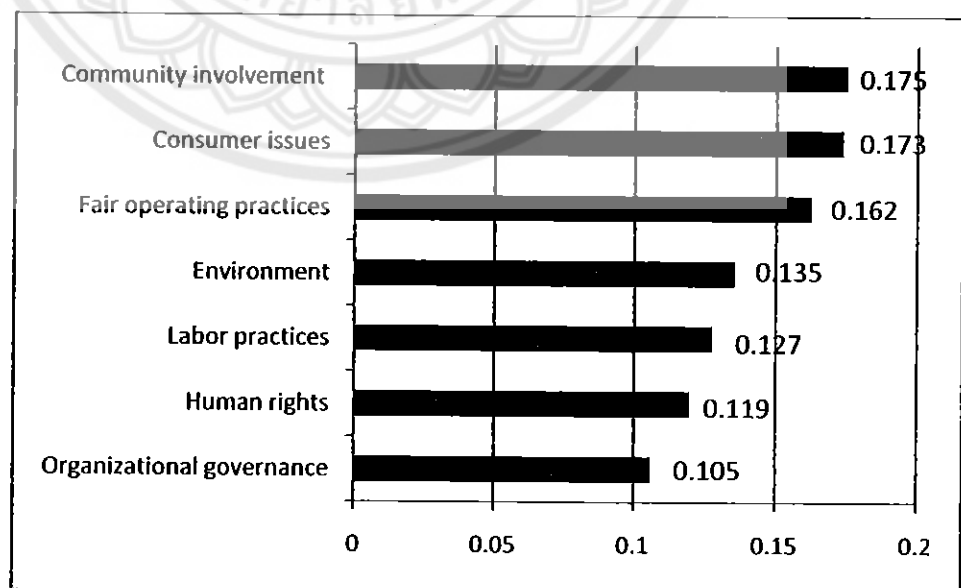
จากนั้นทำการหาค่าน้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยโปรแกรม MS EXCEL แสดงในรูปที่ 4.5

CRITERIA	1	2	3	4	5	6	7
1	1	0.693612	0.711655	0.781328	0.675016	0.694234	0.751154
2	1.441728	1	0.779538	0.749894	0.710879	0.710879	0.749894
3	1.405175	1.282811	1	0.771105	0.687656	0.707107	0.749894
4	1.279872	1.333521	1.29684	1	0.675016	0.691174	0.749894
5	1.481447	1.40671	1.454215	1.481447	1	0.749894	0.827843
6	1.440437	1.40671	1.414214	1.446814	1.333521	1	0.811195
7	1.331286	1.333521	1.333521	1.333521	1.207959	1.232749	1

Normalized	1	2	3	4	5	6	7	W (obj)		
1	0.10661	0.082017	0.089068	0.103294	0.107315	0.119984	0.133186	0.105925	0.74740998	7.056021305
2	0.153703	0.118247	0.097564	0.099138	0.113016	0.122861	0.132963	0.119642	0.8437597	7.052375435
3	0.149806	0.151688	0.125157	0.101943	0.109324	0.122209	0.132963	0.127584	0.900295776	7.056473545
4	0.136448	0.157685	0.162308	0.132203	0.107315	0.119455	0.132963	0.135482	0.957149704	7.064749948
5	0.157938	0.166339	0.182005	0.195852	0.158981	0.129604	0.146784	0.1625	1.149225277	7.072137332
6	0.153566	0.166339	0.176998	0.191274	0.212005	0.17283	0.143832	0.173835	1.229846123	7.074799304
7	0.141929	0.157685	0.166899	0.176296	0.192043	0.213056	0.177309	0.175031	1.236986433	7.067244928
W (sub)									Lamda-max	7.063400257
										0.010566709
										0.008005083

รูปที่ 4.5 แสดงค่าน้ำหนักความสำคัญจากผู้ประกอบการ
ของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด

น้ำหนักความสำคัญที่ได้จากโปรแกรม MS EXCEL แสดงในรูปที่ 4.6

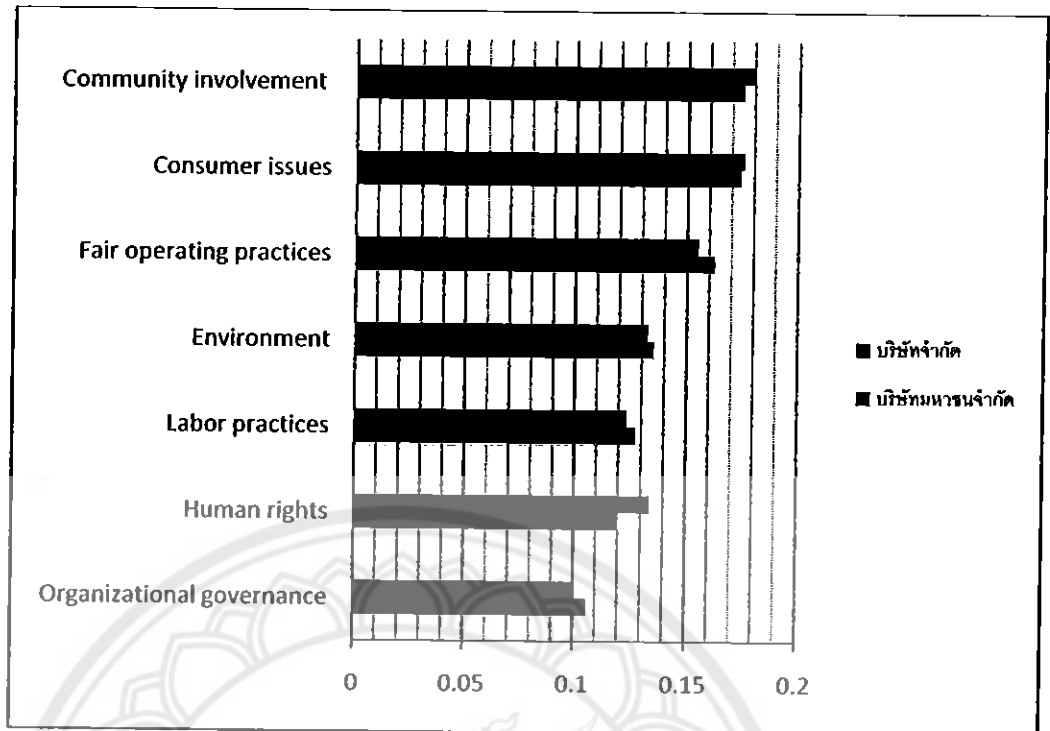
รูปที่ 4.6 น้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม
จากผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทมหาชนจำกัด

จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญคือ การพัฒนาชุมชน รองลงมาคือ ประเด็นด้านผู้บริโภคร การปฏิบัติที่เป็นธรรม สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านแรงงาน สิทธิมนุษยชน และการกำกับดูแลองค์กร มีค่า 0.175, 0.173, 0.162, 0.135, 0.127, 0.119 และ 0.105 ตามลำดับ

4.3.3 ผลการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างผู้ประกอบการกิจการประเภทบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบค่าน้ำหนักของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างผู้ประกอบการกิจการประเภทบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด

ข้อกำหนด	บริษัทจำกัด	บริษัทมหาชนจำกัด
การกำกับดูแลองค์กร	0.099	0.105
สิทธิมนุษยชน	0.133	0.119
การปฏิบัติด้านแรงงาน	0.123	0.127
สิ่งแวดล้อม	0.132	0.135
การปฏิบัติที่เป็นธรรม	0.155	0.162
ประเด็นด้านผู้บริโภคร	0.175	0.173
การพัฒนาชุมชน	0.180	0.175

รูปที่ 4.7 การเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างผู้ประกอบการของกิจการประเภทบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด

จะเห็นได้ว่ามุมมองจากผู้ประกอบการที่อยู่ในประเภทกิจการต่างกันจะมีความเห็นต่อลำดับความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมตรงกันด้วย ซึ่งเห็นว่าการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นด้านผู้บริโภค และการปฏิบัติที่เป็นธรรมตามลำดับ แต่ในข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติด้านแรงงาน มีความเห็นต่อลำดับความสำคัญที่ต่างกัน คือ ประเภทบริษัทจำกัดเห็นว่าข้อกำหนดด้านสิทธิมนุษยชน มีความสำคัญมากกว่า สิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติด้านแรงงาน ตามลำดับ สำหรับประเภทบริษัทมหาชนจำกัดเห็นว่าข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญมากกว่า การปฏิบัติด้านแรงงาน และสิทธิมนุษยชนตามลำดับ นอกจากนี้ยังเห็นตรงกันว่าข้อกำหนดด้านการกำกับดูแลองค์กรมีความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

4.4 การเปรียบเทียบโดยวิธีสถิติแบบพารามेटริก

ใช้วิธีสถิติแบบนอนพารามेटริกทำการเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการทดสอบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทกิจการต่างกันคือ บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด มาจากค่ามัธยเทศเดียวกันหรือไม่ สามารถเขียนเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

H0: น้ำหนักความสำคัญที่ได้จาก 2 กลุ่ม มีค่ามัธยเทศเท่ากัน

H1: ค่ามัธยเทศของน้ำหนักความสำคัญจากทั้ง 2 กลุ่ม ต่างกัน

ทำการวิเคราะห์โดยวิธีทดสอบ t - test ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยเทศของตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4.6 Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means									
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Lower	Upper	95% Confidence Interval of the Difference		
การกำกับดูแลองค์กร	Equal variances assumed	3.373	.091	.769	12	.457	.0315560	.0410377	-.0578574	.1209694			
	Equal variances not assumed			.948	11.703	.363	.0315560	.0333020	-.0412076	.1043196			
สิทธิมนุษยชน	Equal variances assumed	.058	.814	.488	12	.634	.0205543	.0421169	-.0712105	.1123190			
	Equal variances not assumed			.478	7.921	.645	.0205543	.0429588	-.0786822	.1197907			
การปฏิบัติด้านแรงงาน	Equal variances assumed	2.018	.181	-.392	12	.702	-.0127494	.0325043	-.0835702	.0580715			
	Equal variances not assumed			-.421	10.216	.683	-.0127494	.0302877	-.0800415	.0545428			
สิ่งแวดล้อม	Equal variances assumed	.091	.769	-.151	12	.883	-.0058347	.0387635	-.0902931	.0786238			
	Equal variances not assumed			-.171	11.508	.867	-.0058347	.0341834	-.0806682	.0689989			
การปฏิบัติที่เป็นธรรม	Equal variances assumed	.495	.495	.753	12	.466	.0364578	.0484215	-.0690437	.1419593			
	Equal variances not assumed			.777	9.192	.456	.0364578	.0468979	-.0692957	.1422113			
ประเด็นด้านผู้บริโภค	Equal variances assumed	.207	.658	-.596	12	.563	-.0254213	.0426882	-.1184309	.0675882			
	Equal variances not assumed			-.591	8.211	.570	-.0254213	.0429993	-.1241360	.0732933			
การพัฒนาชุมชน	Equal variances assumed	1.027	.331	-.819	12	.429	-.0304023	.0371272	-.1112936	.0504910			
	Equal variances not assumed			-.688	5.330	.520	-.0304023	.0441748	-.1418736	.0810689			

จากตารางที่ 4.6 ถ้าให้ระดับความเชื่อมั่น $\alpha = 0.05$ แล้วเห็นว่าผู้ประกอบการจากประเภทกิจการ ทั้งบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัดมีความเห็นในแต่ละข้อกำหนดไม่แตกต่างกัน

4.5 การวิเคราะห์ตัวประกอบ

โครงการนี้ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมและมุ่งเน้น การดำเนินงานของอุตสาหกรรมอาหารผัก ผลไม้กระป๋อง และแปรรูป เพื่อการส่งออกทั่วประเทศไทย จาก แบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับทั้งสิ้น 26 แบบสอบถาม โดยการเก็บข้อมูลครั้งนี้มุ่งเน้นให้เห็นถึงสภาพ การดำเนินงานปัจจุบันตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้ค่าน้ำหนักความสำคัญตามระดับไว้ 5 ระดับ คือ ไม่มี(1), น้อย(2), ปานกลาง(3), มาก(4), มากที่สุด(5) เพื่อให้การเกิดภาพที่ชัดเจนในการ ดำเนินงานตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แยกการดำเนินงานดังนี้

4.5.1 การกำกับดูแลองค์กร

4.5.1.1 มีการกำหนดนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (X1)

4.5.1.2 สร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และความน่าเชื่อถือของกิจการในสายตาลูกค้าและ หุ่นส่วน/ผู้ถือหุ้น (X2)

4.5.1.3 หุ่นส่วน/ผู้ถือหุ้น มีสิทธิเท่าเทียมกันในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินกิจการขององค์กร (X3)

4.5.1.4 สนับสนุนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการทำงานอย่างคุ้มค่า (X4)

4.5.1.5 ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X5)

4.5.1.6 แบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน (X6)

4.5.1.7 ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อ (X7)

และได้ทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการหาค่า Correlation ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการกำกับดูแลองค์กร

		x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7
Correlation	x1	1.000	.169	.169	.839	.839	.676	.839
	x2	.169	1.000	-.429	.236	.552	.143	.394
	x3	.169	-.429	1.000	.079	.079	-.143	-.079
	x4	.839	.236	.079	1.000	.652	.709	.739
	x5	.839	.552	.079	.652	1.000	.394	.739
	x6	.676	.143	-.143	.709	.394	1.000	.867
	x7	.839	.394	-.079	.739	.739	.867	1.000

ค่าสัมประสิทธิ์ในตารางเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Correlation) จะพบว่าตัวแปร X6 (แบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน) และX7 (ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบ) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรอื่นๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .867 ดังนั้นตัวแปร X6 และX7ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.8 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการกำกับดูแลองค์กร

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.581
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	169.295
	df	21
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูล ในการใช้เทคนิค Factor Analysis ในที่นี้ได้ค่าเป็น .581 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X7) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X7) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 169.295 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, X7 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.9 Rotated Component Matrix^a ด้านการกำกับดูแลองค์กร

	Component	
	1	2
x1	.959	
x7	.928	.201
x4	.895	
x5	.825	
x6	.798	
x3		-.861
x2	.298	.817

Extraction Method: Principal

Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with

Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Varimax จะพบค่า Factor Loading เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับค่า Factor Loading เมื่อยังไม่มีการหมุนแกน ค่า Factor Loading ของบาง Factor มีค่ามากเมื่อเทียบกับค่าอื่นๆ ในที่นี้ควรจัดให้ Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X1, X4, X5, X6 และ X7
Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร X2 และ X3

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย มีการกำหนดนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการทำงานอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน และติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม หรือเรียกว่าการกำกับดูแลองค์กรภายใน

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และความน่าเชื่อถือของกิจการในสายตาลูกค้าและหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น และหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น มีสิทธิเท่าเทียมกันในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการขององค์กร หรือเรียกว่าการกำกับดูแลองค์กรภายนอก

4.5.2 สิทธิมนุษยชน

4.5.2.1 คำนึงถึงผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนการดำเนินงาน (X1)

4.5.2.2 ติดตาม และประเมินผลถึงการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น (X2)

4.5.2.3 รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น (X3)

4.5.2.4 มีการบริหาร หรือระบบป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ (X4)

4.5.2.5 จัดสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย เช่น ระบบป้องกันอัคคีภัย บันไดหนีไฟ (X5)

4.5.2.6 มีนโยบาย และกิจกรรมร่วมถึงส่งเสริมเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันทางเพศในสังคม

(X6)

4.5.2.7 รับผู้พิการเข้าทำงานในองค์กร (X7)

4.5.2.8 มีนโยบายต่อต้านการแสวงผลประโยชน์จากแรงงานเด็ก (X8)

4.5.2.9 ให้สิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนในความแตกต่างของเพศ เชื้อชาติ ศาสนา (X9)

4.5.2.10 ให้โอกาสพนักงานทุกคนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และแสดงความคิดเห็น (X10)

4.5.2.11 สนับสนุนพนักงานให้ได้รับระดับการศึกษาสูงขึ้น (X11)

4.5.2.12 จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานทุกคน (X12)

4.5.2.13 ให้สิทธิ์แก่พนักงานในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับสหภาพ รวมถึงการรวมกลุ่มเพื่อ

เจรจาต่อรอง (X13)

ตารางที่ 4.10 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสิทธิมนุษยชน

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9	x10	x11	x12	x13
Correlation x1	1.000	.867	.867	.570	.339	.342	-.293	.496	.429	.236	.333	.429	-.561
x2	.867	1.000	1.000	.692	.187	.440	-.162	.639	.552	.304	.499	.552	-.422
x3	.867	1.000	1.000	.692	.187	.440	-.162	.639	.552	.304	.499	.552	-.422
x4	.570	.692	.692	1.000	.704	.091	-.389	-.396	-.114	.440	.266	.342	.203
x5	.339	.187	.187	.704	1.000	.054	.510	-.026	-.475	.487	.204	.339	.460
x6	.342	.440	.440	.091	.054	1.000	-.389	.220	.570	.189	.722	.798	.041
x7	-.293	-.162	-.162	.389	.510	-.389	1.000	-.339	-.488	.485	.033	.098	.522
x8	.496	.639	.639	.396	-.026	.220	-.339	1.000	.276	.152	.459	.276	-.256
x9	.429	.552	.552	-.114	-.475	.570	-.488	.276	1.000	.236	.524	.429	-.561
x10	.236	.304	.304	.440	.487	.189	.485	.152	.236	1.000	.709	.552	.253
x11	.333	.499	.499	.266	.204	.722	.033	.459	.524	.709	1.000	.905	.085
x12	.429	.552	.552	.342	.339	.798	.098	.276	.429	.552	.905	1.000	.051
x13	-.561	-.422	-.422	.203	.460	.041	.522	-.256	-.561	.253	.085	.051	1.000

จากค่าสัมประสิทธิ์ในตารางจะพบว่าตัวแปร X11 (สนับสนุนพนักงานให้ได้รับระดับการศึกษาสูงขึ้น) และ X12 (จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานทุกคน) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรอื่นๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .905 ดังนั้นตัวแปร X11 และ X12 ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.11 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านสิทธิมนุษยชน

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.611
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	117.389
	df	21
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ในที่นี้ได้ค่าเป็น .611 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X13) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X13) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 117.389 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, ..X13 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.12 Rotated Component Matrix^a ด้านสิทธิมนุษยชน

	Component		
	1	2	3
x2	.924	.331	
x3	.924	.331	
x1	.919		
x4	.687		.674
x8	.665		
x11	.229	.933	
x12	.278	.883	
x6		.843	
x10		.592	.544
x5	.232		.865
x7	-.218		.831
x13	-.533		.677
x9	.350	.586	-.601

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser

Normalization.

a. Rotation converged in 4 iterations.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Varimax จะพบค่า Factor Loading เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับค่า Factor Loading เมื่อยังไม่มีการหมุนแกน ค่า Factor Loading ของบาง Factor มีค่ามากเมื่อเทียบกับค่าอื่นๆในที่นี้ควรจัดให้

Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X1, X2, X3, X4 และ X8

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร X6, X10, X11 และ X12

Factor ที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปร X5, X7, X9 และ X13

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย คำนี้ถึงผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนการดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลถึงการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น มีการบริหาร หรือระบบป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ และมีนโยบายต่อต้านการแสวงผลประโยชน์จากแรงงานเด็ก หรือเรียกว่าสิทธิด้านการคุ้มครอง

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย มีนโยบาย และกิจกรรมรวมถึงส่งเสริมเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันทางเพศในสังคม ให้โอกาสพนักงานทุกคนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และแสดงความคิดเห็น สนับสนุนพนักงานให้ได้รับระดับการศึกษาสูงขึ้น และจัดฝึกอบรมให้กับพนักงานทุกคน หรือเรียกว่าสิทธิด้านความคิดเห็น

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย จัดสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย เช่น ระบบป้องกันอัคคีภัย บันไดหนีไฟ รับผู้พิการเข้าทำงานในองค์กร ให้สิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนในความแตกต่างของเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และให้สิทธิ์แก่พนักงานในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับสหภาพ รวมถึงการรวมกลุ่มเพื่อเจรจาต่อรอง หรือเรียกว่าสิทธิส่วนบุคคล

4.5.3 การปฏิบัติด้านแรงงาน

4.5.3.1 จัดการ และชี้แจงการเปลี่ยนแปลงการทำงานต่างๆที่ส่งผลถึงพนักงาน เช่น การปิดกิจการ (X1)

4.5.3.2 ให้ผลตอบแทนกับพนักงานทุกคนอย่างเป็นธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย (X2)

4.5.3.3 เปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับระบบการทำงาน และผลตอบแทน (X3)

4.5.3.4 มีนโยบายด้านชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (X4)

4.5.3.5 มีการจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน (X5)

4.5.3.6 บันทึก และตรวจสอบอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไข (X6)

4.5.3.7 มีการคุ้มครองสุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียม (X7)

4.5.3.8 จัดระดับการทำงานของพนักงานตามความเหมาะสม (X8)

4.5.3.9 ส่งเสริมการพัฒนาาระบบต่างๆในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพงานที่ดีขึ้น และ
ความสะอาดของพนักงาน (X9)

4.5.3.10 ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการทำงาน (X10)

ตารางที่ 4.13 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9	x10
Correlation x1	1.000	-.293	-.289	-.143	-.143	-.143	-.289	-.143	-.143	-.509
x2	-.293	1.000	.700	.878	.878	.878	.700	.878	.878	.745
x3	-.289	.700	1.000	.552	.552	.552	.652	.552	.552	.843
x4	-.143	.878	.552	1.000	1.000	1.000	.867	1.000	1.000	.655
x5	-.143	.878	.552	1.000	1.000	1.000	.867	1.000	1.000	.655
x6	-.143	.878	.552	1.000	1.000	1.000	.867	1.000	1.000	.655
x7	-.289	.700	.652	.867	.867	.867	1.000	.867	.867	.843
x8	-.143	.878	.552	1.000	1.000	1.000	.867	1.000	1.000	.655
x9	-.143	.878	.552	1.000	1.000	1.000	.867	1.000	1.000	.655
x10	-.509	.745	.843	.655	.655	.655	.843	.655	.655	1.000

จากค่าสัมประสิทธิ์ในตารางจะพบว่าตัวแปร X2 (ให้ผลตอบแทนกับพนักงานทุกคนอย่างเป็น
ธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย) และX4 (มีนโยบายด้านชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน และ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรคู่อื่นๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
.878 ดังนั้นตัวแปร X2 และX4 ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.14 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.730
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	124.141
	Df	15
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ในที่นี้ได้ค่าเป็น .730 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่า
ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X10) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X10) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 124.141 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, ..X10 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.15 Rotated Component Matrix^a ด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน

	Component	
	1	2
x8	.978	
x5	.978	
x9	.978	
x4	.978	
x6	.978	
x2	.823	.409
x7	.807	.442
x1		-.845
x10	.543	.785
x3	.475	.679

Extraction Method: Principal

Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Varimax จะพบค่า Factor Loading เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับค่า Factor Loading เมื่อยังไม่มีการหมุนแกน ค่า Factor Loading ของบาง Factor มีค่ามากเมื่อเทียบกับค่าอื่นๆในที่นี้ควรจัดให้

Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X2, X4, X5, X6, X7, X8 และ X9

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร X1, X3 และ X10

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ให้ผลตอบแทนกับพนักงานทุกคนอย่างเป็นธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย มีนโยบายด้านชีวิตอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน บันทึกลง และตรวจสอบอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น เพื่อแก้ไข มีการคุ้มครองสุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียม จัดระดับการทำงานของพนักงานตามความเหมาะสม และส่งเสริมการพัฒนาระบบต่างๆในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพงานที่ดีขึ้น และความสะอาดของพนักงาน หรือเรียกว่าการปฏิบัติด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และกฎหมาย

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย จัดการ และชี้แจงการเปลี่ยนแปลงการทำงานต่างๆที่ส่งผลถึงพนักงาน เช่น การปิดกิจการ เปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับระบบการทำงาน และผลตอบแทน และให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการทำงาน หรือเรียกว่าประเด็นการสื่อสารภายในในองค์กร

4.5.4 สิ่งแวดล้อม

4.5.4.1 ตรวจวัด บันทึกและรายงานถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (X1)

4.5.4.2 มีมาตรการจัดการการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน (X2)

4.5.4.3 มีกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การนำเศษวัสดุที่เหลือกลับมาใช้ใหม่ (X3)

4.5.4.4 สั่งซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายปัจจัยการผลิตที่มีนโยบายหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม (X4)

4.5.4.5 มีการบริหารหรือป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากการดำเนินงาน (X5)

4.5.4.6 รับผิดชอบต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน (X6)

4.5.4.7 มีกลยุทธ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (X7)

4.5.4.8 มีการตัดสินใจที่ดีก่อนการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (X8)

ตารางที่ 4.16 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8
Correlation x1	1.000	-.115	.046	-.215	.232	-.029	.099	.080
x2	-.115	1.000	.885	.804	.770	.791	.753	.722
x3	.046	.885	1.000	.895	.897	.940	.866	.858
x4	-.215	.804	.895	1.000	.852	.901	.893	.875
x5	.232	.770	.897	.852	1.000	.889	.838	.811
x6	-.029	.791	.940	.901	.889	1.000	.878	.913
x7	.099	.753	.866	.893	.838	.878	1.000	.980
x8	.080	.722	.858	.875	.811	.913	.980	1.000

จากค่าสัมประสิทธิ์ในตารางจะพบว่าตัวแปร X7 (มีกลยุทธ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม) และX8 (มีการตัดสินใจที่ดีก่อนการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรคู่อื่น ๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .980 ดังนั้นตัวแปร X7 และX8 ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.17 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านสิ่งแวดล้อม

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.828
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	136.819
	df	21
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ในที่นี้ได้ค่าเป็น .828 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X8) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X8) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 124.141 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, ..X8 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.18 Rotated Component Matrix^a ด้านสิ่งแวดล้อม

	Component	
	1	2
x3	.966	
x6	.963	
x4	.950	-.217
x7	.947	
x8	.939	
x5	.921	.231
x2	.871	
x1		.997

Extraction Method: Principal

Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with

Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Varimax จะพบค่า Factor Loading เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับค่า Factor Loading เมื่อยังไม่มีการหมุนแกน ค่า Factor Loading ของบาง Factor มีค่ามากเมื่อเทียบกับค่าอื่นๆในที่นี้ควรจัดให้ Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X2, X3, X4, X5, X6, X7 และ X8

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร X1

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย มีมาตรการจัดการการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน มีกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การนำเศษวัสดุที่เหลือกลับมาใช้ใหม่ สั่งซื้อวัตถุดิบจากผู้ขายปัจจัยการผลิตที่มีนโยบายหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม มีการบริหารหรือป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากการดำเนินงาน รับผิดชอบต่อผลกระทบต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน มีกลยุทธ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมีการตัดสินใจที่ดีก่อนการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือเรียกว่ากิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ตรวจวัด บันทึกและรายงานถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม หรือเรียกว่าการติดตามผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

4.5.5 การปฏิบัติที่เป็นธรรม

4.5.5.1 มีนโยบายการรักษาผลประโยชน์ และความซื่อสัตย์ต่อหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น เช่น มีความมุ่งมั่นในการสร้างความเจริญเติบโตธุรกิจ (X1)

4.5.5.2 ป้องกันและแก้ไขการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน (X2)

4.5.5.3 มีนโยบายการบริหารธุรกิจอย่างโปร่งใส หุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้นตรวจสอบได้ (X3)

4.5.5.4 มีนโยบายการดำเนินธุรกิจโดยไม่เอารัดเอาเปรียบ หรือทำลายคู่แข่งด้วยวิธีที่ผิดกฎหมาย (X4)

4.5.5.5 ไม่ลอกเลียนแบบหรือละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการของคู่แข่ง (X5)

4.5.5.6 มีนโยบายด้านจริยธรรมการแข่งขันทางธุรกิจ เช่น ไม่ตัดราคาสินค้าหรือบริการ (X6)

4.5.5.7 แข่งขันธุรกิจตามกฎหมายทางการค้าทั้งในประเทศ และ/หรือระดับนานาชาติ (X7)

4.5.5.8 สนับสนุนให้องค์กรต่างๆจัดทำนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (X8)

4.5.5.9ต่อต้านการละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการ (X9)

ตารางที่ 4.19 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม

	x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7	x8	x9
Correlation x1	1.000	.739	.843	.843	.843	.552	.843	.885	.885
x2	.739	1.000	.602	.602	.602	.709	.602	.885	.885
x3	.843	.602	1.000	1.000	1.000	.655	1.000	.816	.816
x4	.843	.602	1.000	1.000	1.000	.655	1.000	.816	.816
x5	.843	.602	1.000	1.000	1.000	.655	1.000	.816	.816
x6	.552	.709	.655	.655	.655	1.000	.655	.535	.535
x7	.843	.602	1.000	1.000	1.000	.655	1.000	.816	.816
x8	.885	.885	.816	.816	.816	.535	.816	1.000	1.000
x9	.885	.885	.816	.816	.816	.535	.816	1.000	1.000

จากค่าสัมประสิทธิ์ในตารางจะพบว่าตัวแปร X1 (มีนโยบายการรักษาผลประโยชน์ และความซื่อสัตย์ต่อหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น เช่น มีความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จเติบโตธุรกิจ) และ X8 (สนับสนุนให้องค์กรต่างๆ จัดทำนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรคู่อื่นๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .885 ดังนั้นตัวแปร X1 และ X8 ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.20 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.586
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	118.916
	Df	28
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ในที่นี้ได้ค่าเป็น .586 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X9) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X9) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 118.916 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, ..X9 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.21 Component Matrix^a ด้านการปฏิบัติที่เป็นธรรม

	Component
	1
x7	.956
x3	.956
x5	.956
x4	.956
x9	.932
x8	.932
x1	.917
x2	.803
x6	.716

Extraction Method:
Principal Component
Analysis.
a. 1 components
extracted.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading ในที่นี้ควรจัดให้ Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X1, X2, X3, X4, X5, X6, X7, X8 และ X9

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 1 กลุ่ม ประกอบด้วย มีนโยบายการรักษาผลประโยชน์ และความซื่อสัตย์ต่อหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น เช่น มีความมุ่งมั่นในการสร้างความเจริญเติบโตธุรกิจ ป้องกันและแก้ไขการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน มีนโยบายการบริหารธุรกิจอย่างโปร่งใส หุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้นตรวจสอบได้ มีนโยบายการดำเนินธุรกิจโดยไม่เอารัดเอาเปรียบ หรือทำลายคู่แข่งด้วยวิธีที่ผิดกฎหมาย ไม่ลอกเลียนแบบหรือละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการของคู่แข่ง มีนโยบายด้านจริยธรรมการแข่งขันทางธุรกิจ เช่น ไม่ตัดราคาสินค้าหรือบริการ แข่งขันธุรกิจตามกฎหมายทางการค้าทั้งในประเทศ และ/หรือระดับนานาชาติ สนับสนุนให้องค์กรต่างๆ จัดทำนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และต่อต้านการละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการ หรือเรียกว่าการปฏิบัติที่เป็นธรรม

4.5.6 ประเด็นด้านผู้บริโภค

4.5.6.1 มีนโยบายยึดมั่นในพันธะสัญญาและข้อกำหนดทางการค้าที่มีต่อลูกค้า เช่น จำหน่ายสินค้าในราคาที่เหมาะสมได้ ส่งสินค้าตามเวลาที่กำหนด (X1)

4.5.6.2 ผลิตสินค้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกค้าในการใช้สินค้า (X2)

4.5.6.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ถูกต้องครบถ้วน ไม่หลอกลวงลูกค้า (X3)

4.5.6.4 มีบริการหลังการขายและรับเรื่องร้องเรียนของลูกค้าจากการใช้สินค้า (X4)

- 4.5.6.5 มีนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (X5)
 4.5.6.6 มีระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการติดต่อกับองค์กร (X6)
 4.5.6.7 เปิดเผยข้อมูลปัญหาที่เกิดจากการใช้สินค้าแก่ลูกค้า เช่น ฉลากสินค้า (X7)

ตารางที่ 4.22 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประเด็นด้านผู้บริโภค

		x1	x2	x3	x4	x5	x6	x7
Correlation	x1	1.000	1.000	.696	.898	.742	.611	1.000
	x2	1.000	1.000	.696	.898	.742	.611	1.000
	x3	.696	.696	1.000	.775	.696	.878	.696
	x4	.898	.898	.775	1.000	.898	.756	.898
	x5	.742	.742	.696	.898	1.000	.882	.742
	x6	.611	.611	.878	.756	.882	1.000	.611
	x7	1.000	1.000	.696	.898	.742	.611	1.000

จากค่าสัมประสิทธิ์ในตารางจะพบว่าตัวแปร X1 (มีนโยบายยึดมั่นในพันธะสัญญาและข้อกำหนดทางการค้าที่มีต่อลูกค้า) เช่น จำหน่ายสินค้าในราคาที่ตกลงกันไว้ ส่งสินค้าตามเวลาที่กำหนด) และ X2 (ผลิตสินค้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกค้าในการใช้สินค้า) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรคู่อื่น ๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1.000 ดังนั้นตัวแปร X1 และ X2 ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.23 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านประเด็นด้านผู้บริโภค

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.566
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	79.016
	df	21
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ในที่นี้ได้ค่าเป็น .566 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่า ข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X7) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X7) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 79.016 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, ..X7 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.24 Component Matrix^a ด้านประเด็นด้านผู้บริโภค

	Component
	1
x4	.964
x1	.941
x2	.941
x7	.941
x5	.894
x3	.848
x6	.832

Extraction Method:

Principal Component
Analysis.

a. 1 components
extracted.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading ในที่นี้ควรจัดให้ Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X1, X2, X3, X4, X5, และ X6

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 1 กลุ่ม ประกอบด้วย มีนโยบายยึดมั่นในพันธะสัญญาและข้อกำหนดทางการค้าที่มีต่อลูกค้า เช่น จำหน่ายสินค้าในราคาที่ตกลงกันไว้ ส่งสินค้าตามเวลาที่กำหนด ผลิตสินค้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกค้าในการใช้สินค้า ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ถูกต้องครบถ้วน ไม่หลอกลวงลูกค้า มีบริการหลังการขายและรับเรื่องร้องเรียนของลูกค้าจากการใช้สินค้า มีนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มีระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการติดต่อกับองค์กร และเปิดเผยข้อมูลปัญหาที่เกิดจากการใช้สินค้าแก่ลูกค้า เช่น ฉลากสินค้า หรือเรียกว่าประเด็นด้านผู้บริโภค

4.5.7 การพัฒนาชุมชน

4.5.7.1 มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน เช่น บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ชุมชน (X1)

4.5.7.2 สนับสนุน ช่วยเหลือสังคมหรือชุมชนด้วยกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น มอบทุนการศึกษา การช่วยเหลือผู้ประสบภัย (X2)

4.5.7.3 นโยบายส่งเสริมด้านสุขภาพของชุมชน เช่น การป้องกันโรคมะเร็ง (X3)

4.5.7.4 ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามความเหมาะสม (X4)

4.5.7.5 ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในการวางแผนโครงการลงทุนทางสังคม เช่น จัดซื้อวัตถุดิบจากท้องถิ่น (X5)

ตารางที่ 4.25 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการพัฒนาชุมชน

		x1	x2	x3	x4	x5
Correlation	x1	1.000	.475	-.436	-.079	.098
	x2	.475	1.000	.415	-.187	.046
	x3	-.436	.415	1.000	.241	.298
	x4	-.079	-.187	.241	1.000	.700
	x5	.098	.046	.298	.700	1.000

จากค่าสัมประสิทธิ์ในตารางจะพบว่าตัวแปร X4 (ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามความเหมาะสม) เช่น จำหน่ายสินค้าในราคาที่ตกลงกันได้ ส่งสินค้าตามเวลาที่กำหนด) และ X5 (ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในการวางแผนโครงการลงทุนทางสังคม เช่น จัดซื้อวัตถุดิบจากท้องถิ่น) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด (มากกว่าตัวแปรคู่อื่นๆ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .700 ดังนั้นตัวแปร X4 และ X5 ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน

ตารางที่ 4.26 ค่า KMO and Bartlett's Test ด้านประเด็นด้านการพัฒนาชุมชน

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.594
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	56.869
	df	10
	Sig.	.000

Kaiser-Meyer-Olkin ในที่นี้ได้ค่าเป็น .594 ซึ่งมากกว่า .5 และเข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis

Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบสมมติฐาน

H0: (X1 X2...X5) ตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H1: (X1 X2...X5) ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน

สถิติทดสอบ จะมีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 56.869 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 นั่นคือตัวแปร X1, X2, ..X5 มีความสัมพันธ์กัน จึงต้องใช้ Factor Analysis วิเคราะห์ต่อไป

ตารางที่ 4.27 Rotated Component Matrix^a ด้านประเด็นด้านการพัฒนาชุมชน

	Component		
	1	2	3
x5	.924		
x4	.917		
x2		.971	
x1		.359	.919
x3	.268	.590	-.747

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser

Normalization.

a. Rotation converged in 9 iterations.

ค่าในตารางเป็นค่า Factor Loading เมื่อมีการหมุนแกนปัจจัยโดยวิธี Varimax จะพบค่า Factor Loading เปลี่ยนแปลงไปเมื่อเทียบกับค่า Factor Loading เมื่อยังไม่มีการหมุนแกน ค่า Factor Loading ของบาง Factor มีค่ามากเมื่อเทียบกับค่าอื่นๆในที่นี้ควรจัดให้

Factor ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X4 และ X5

Factor ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร X2

Factor ที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปร X1 และ X3

การจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามความเหมาะสม และส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในการวางแผนโครงการลงทุนทางสังคม เช่น จัดซื้อวัสดุดิบจากท้องถิ่น หรือเรียกว่ากิจกรรมส่งเสริมชุมชน

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย สนับสนุน ช่วยเหลือสังคมหรือชุมชนด้วยกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น มอบทุนการศึกษา การช่วยเหลือผู้ประสบภัย หรือเรียกว่าการช่วยเหลือสังคม

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน เช่น บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ชุมชน และนโยบายส่งเสริมด้านสุขภาพของชุมชน เช่น การป้องกันโรคมะเร็ง หรือเรียกว่าการดูแลสังคม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ในการศึกษาหาน้ำหนักความสำคัญ ของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม โดย MS EXCEL พบว่าจากความคิดเห็นของ ผู้ประกอบการมีมุมมองว่า การพัฒนาชุมชนมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นด้าน ผู้บริโภค การปฏิบัติที่เป็นธรรม สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านแรงงาน และการกำกับ ดูแลองค์กร ตามลำดับ

สำหรับขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยโปรแกรม SPSS 17 ซึ่งสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ดังนี้ การกำกับดูแลองค์กรภายใน การกำกับดูแลองค์กรภายนอก สิทธิด้านการคุ้มครอง สิทธิด้านความคิดเห็น สิทธิส่วนบุคคล การปฏิบัติด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และกฎหมาย ประเด็นการสื่อสารภายในองค์กร กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การติดตามผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติที่เป็นธรรม ประเด็นด้านผู้บริโภค กิจกรรมส่งเสริมชุมชน การช่วยเหลือสังคม และการดูแลสังคม นอกจากนี้ยังได้หาค่าเฉลี่ยของกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบเพื่อหากิจกรรมหลัก เพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการส่งออกไทย

จากการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ผู้ประกอบการส่งออกไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัด รองลงมาคือ บริษัทมหาชนจำกัด ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ 6 ปี - 10 ปี รองลงมาคือ ระยะเวลาดำเนินธุรกิจน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ 11ปี - 15 ปี และระยะเวลาดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปี ตามลำดับ ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินทุนจดทะเบียนสูงกว่า 10,000,000 บาท รองลงมาคือ เงินทุนจดทะเบียน 1,000,001 - 5,000,000 บาท และเงินทุนจดทะเบียน 5,000,001 - 10,000,000 บาท ตามลำดับ ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานในองค์กรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน รองลงมาคือ พนักงานในองค์กร 51 - 200 คน พนักงานในองค์กร 201 - 500 คน และพนักงานในองค์กรมากกว่า 500 คน ตามลำดับ

5.1.2 ค่าน้ำหนักความสำคัญ

ผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญต่อมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) การพัฒนาชุมชน, (2) ประเด็นด้านผู้บริโภคร, (3) การปฏิบัติที่เป็นธรรม, (4) สิทธิมนุษยชน, (5) สิ่งแวดล้อม, (6) การปฏิบัติด้านแรงงาน, และ (7) การกำกับดูแลองค์กร

เมื่อทำการเปรียบเทียบผลวิจัยที่ได้จากผู้ประกอบการที่มีกิจการประเภทบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด โดยใช้สถิติพารามetriวิธีทดสอบ t-test ได้ผลว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นจากผู้ประกอบการประเภทบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด ที่มีต่อค่าน้ำหนักความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

5.1.3 การวิเคราะห์ตัวประกอบ

จากสภาพการดำเนินงานปัจจุบันของโรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 7 ข้อกำหนด เมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิค Factor Analysis พบว่าสามารถจัดกลุ่มตัวแปรได้ดังนี้ (1) การกำกับดูแลองค์กร สามารถแบ่งออกได้เป็น การกำกับดูแลองค์กรภายใน และการกำกับดูแลองค์กรภายนอก (2) สิทธิมนุษยชน สามารถแบ่งออกได้เป็น สิทธิด้านการคุ้มครอง สิทธิด้านความคิดเห็น และสิทธิส่วนบุคคล (3) การปฏิบัติที่เป็นธรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น การปฏิบัติด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และกฎหมาย และประเด็นการสื่อสารภายในองค์กร (4) สิ่งแวดล้อม สามารถแบ่งออกได้เป็น กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการติดตามผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (5) การปฏิบัติที่เป็นธรรม (6) ประเด็นด้านผู้บริโภคร และ (7) การพัฒนาชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น กิจกรรมส่งเสริมชุมชน การช่วยเหลือสังคม และดูแลสังคม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้ประกอบการที่มีต่อข้อกำหนดต่างๆ ของมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ข้อกำหนด คือ การกำกับดูแลองค์กร สิทธิมนุษยชน การปฏิบัติด้านแรงงาน สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติที่เป็นธรรม ประเด็นด้านผู้บริโภคร และการพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการได้มองเห็นว่าการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญมากที่สุด ตามมาด้วยประเด็นด้านผู้บริโภคร การปฏิบัติที่เป็นธรรม สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านแรงงาน และการกำกับดูแลองค์กร

จากผลการจัดลำดับความสำคัญข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างประชาชน และองค์กร เพื่อประโยชน์ของคนในชุมชนที่จะได้รับจากการพัฒนาชุมชน และประโยชน์ที่องค์กรจะได้รับจากการลงทุน เนื่องจากการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสังคม ไม่เป็นเพียงประโยชน์จากการคืนกำไรสู่สังคม แต่ยังเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรอย่างยั่งยืนในระยะยาวอีกด้วย กล่าวคือโดยทั่วไปแล้วองค์กรต่างๆ จะให้ประโยชน์ต่อชุมชนอยู่แล้ว เช่น จ้างแรงงานชุมชน ซึ่งนำสุรายได้สู่ชุมชน และรายได้ภาษีของพื้นที่ ซึ่ง

นำไปสู่ทุนสาธารณสุขที่สามารถนำมาสร้างประโยชน์แก่ชุมชนได้อีก นอกจากนั้น องค์กรยังต้องฟังชุมชนรอบข้าง ในรูปแบบของแรงงาน และอื่นๆ ดังนั้นองค์กรจึงควรมีส่วนช่วยเหลือทั้งด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมชุมชน (และใกล้เคียง) ผ่านการบริจาค หรือกิจกรรมสาธารณสุขประโยชน์ใดๆ ที่จะช่วยพัฒนาชุมชน และนำไปสู่ความแข็งแรงของชุมชนนั้นๆ ซึ่งผลตอบแทนที่องค์กรจะได้รับ คือ ภาพลักษณ์ที่ดี นำไปสู่ความร่วมมือและพร้อมจะช่วยเหลือองค์กร

รองลงมาคือ ประเด็นด้านผู้บริโภค ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อสินค้า /บริการขององค์กร เป็นแหล่งที่มาของรายได้ ดังนั้นจึงต้องมีระบบการดูแลผู้บริโภคในทุกๆ กระบวนการของสินค้า/บริการ ตั้งแต่การผลิต การขาย ไปจนถึงการทิ้งให้ปลอดภัย มีประสิทธิภาพทั้งในเชิงคุณภาพและราคา และมีจริยธรรม นอกจากนั้นยังสามารถแสดงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคด้วยการเลือกผลิต/จำหน่าย สินค้า/บริการ เฉพาะด้านให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค หรือแม้แต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่มที่รวมถึงผู้พิการด้วย

การปฏิบัติที่เป็นธรรม ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลทำให้ธุรกิจต่างล้มเป็นจำนวนมาก เพราะการบริหารงานที่ขาดจริยธรรม และความโปร่งใส การปฏิบัติที่เป็นธรรมไม่เพียงเพราะต้องการกลไกที่จะป้องกันธุรกิจ หรือองค์การที่ปราศจากความรับผิดชอบต่อกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน แต่ยังเป็นการจัดระบบการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของการประกอบการที่ดีของประเทศทางตะวันตกที่ประเทศไทยจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยตามกระแสของโลกาภิวัตน์

สิทธิมนุษยชน องค์กรต่างๆ พยายามดึงพนักงานที่มีความสามารถในการทำงาน ดังนั้นธุรกิจจึงควรส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อ เช่น ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต การให้ข้อมูลที่โปร่งใสกับพนักงานในทุกๆ ด้าน การให้ความสมดุลระหว่างงาน ชีวิตครอบครัว และการพักผ่อน การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมทั้งด้าน การคัดเลือกเข้าทำงาน รายได้และความก้าวหน้าทางการงาน โดยเฉพาะกับผู้หญิงและผู้พิการ การดูแลเอาใจใส่พนักงานโดยเฉพาะที่ได้รับบาดเจ็บ และ/หรือเกิดปัญหาสุขภาพจากการทำงาน นอกจากนั้นในด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต ธุรกิจควรที่จะให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมในระดับต่างๆ หรือแม้แต่การมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ เช่น การสนับสนุน ช่วงต่อระหว่าง โรงเรียนมาสู่พนักงานสำหรับคนรุ่นใหม่ โดยการให้การฝึกอบรมพิเศษสำหรับคนกลุ่มนี้ นอกจากนั้นที่สำคัญที่สุดคือการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงานให้ได้

สิ่งแวดล้อม เพราะการลดใช้ทรัพยากร และการปล่อยสารพิษ/ของเสีย ซึ่งเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ย่อมเป็นผลดีต่อองค์กรเอง ในการที่จะจัดการการผลิตสินค้า/บริการ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังเป็นการลดต้นทุนด้านพลังงาน และการจัดการของเสียต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ผลกำไรที่สูงขึ้น ความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่เพิ่มขึ้น และที่สำคัญ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร ถือว่าได้ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

การปฏิบัติด้านแรงงาน ทั้งนี้แล้วเพราะความเข้มแข็งขององค์กรมีรากฐานมาจากความเข้มแข็งของคนในองค์กร จึงต้องมีการบริหารและพัฒนาพนักงานให้เป็นบุคคลมีความสุข และมีคุณค่าต่อทั้ง

ตนเอง ต่อองค์กร และสังคม การบริหารองค์กรที่มีนโยบายที่จะรับผิดชอบพนักงานในกรณีที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง หรือแม้แต่การปรับโครงสร้างภายในขององค์กรเอง โดยเฉพาะการรวมกิจการต่างๆ ซึ่งมักจะนำมาสู่การเลิกจ้างพนักงานจำนวนมาก ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อองค์กร เพราะทำให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจ และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร ต้องเสียไป

และการกำกับดูแลองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหาร และพนักงานได้ใช้เป็นแนวในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ยึดมั่นในความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย กล่าวได้ว่าความเชื่อมั่น ที่มีต่อบริษัทฯ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ดังนั้นความโปร่งใส และขั้นตอนการตัดสินใจต่างๆ ขององค์กรที่มีความชัดเจน ตรวจสอบได้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อความมั่นคงขององค์กร ในมุมมองของนักลงทุน และความมั่นคงในสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ทางบัญชี และกระบวนการตัดสินใจในทุกๆระดับนั้นย่อมนำไปสู่ ข้อมูลที่มีความชัดเจน ซึ่งสามารถเข้าถึงได้โดยนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดระบบการลงทุนในสังคมโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ ความผิดปกติทางการเงิน หรือกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ย่อมจะสามารถถูกพบและจัดการได้โดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง และลดโอกาสของความสูญเสียทั้งในด้านการเงินและทรัพยากรต่าง ๆ ที่ต้องเสียไปกับการคอร์ปชั่นอีกด้วย ซึ่งนำไปสู่สังคมที่มีความยั่งยืนและแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในที่สุด

ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมุมมองของผู้ประกอบการจากกิจการประเภทบริษัท จำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด หากพิจารณาจากผลที่ได้โดยกราฟ จะพบว่าผู้ประกอบการมีความเห็นแตกต่างกันบ้าง แต่เมื่อทำการทดสอบทางสถิติโดยวิธีสถิติแบบพารามेटริกแล้ว พบว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้ลำดับความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมเดียวกันได้ในการดำเนินงานตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมในโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภท

อีกประเด็นหนึ่งที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปรายคือ การใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ (Analytic Hierarchy Process) มาใช้ในการทำวิจัย พบว่าเป็นวิธีที่ทำให้ได้ลำดับความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งสามารถตรวจสอบความได้โดยค่าอัตราส่วนความสอดคล้อง (Consistency Ratio) แต่มีข้อเสีย คือ ผู้ตอบแบบสอบถามต้องใช้เวลาในการเปรียบเทียบเกณฑ์เป็นคู่ๆ พบว่าจากการสัมภาษณ์พบว่าใช้เวลาในการทำแบบสอบถาม 30-45 นาที ซึ่งเป็นเวลานาน ดังนั้นจึงได้รับการตอบกลับแบบสอบถามค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังได้แสดงความคิดเห็นว่าใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับแบบสอบถาม

ดังนั้นการใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์มาทำการกำหนดความสำคัญควรที่จะเป็นการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่จะมาทำการตัดสินใจ โดยมีการอธิบายลักษณะของการตัดสินใจโดยกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

ข้อดีของกระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ คือ ผู้ตัดสินใจได้ใช้ความคิดที่รอบคอบในการตัดสินใจ โดยทำให้การตัดสินใจเป็นระบบมากขึ้น และทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ซึ่งถ้าผู้ตัดสินใจ

สามารถทำความเข้าใจกับการตัดสินใจโดยกระบวนการลำดับขั้นเชิงวิเคราะห์แล้ว จะทำให้สามารถตัดสินใจได้เที่ยงตรง และสามารถตรวจสอบความสอดคล้องของการตัดสินใจได้อีกด้วย

นอกจากนี้ในงานวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังจากใช้เทคนิคทางสถิติ Factor Analysis แล้วพบว่าการจัดกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสามารถแยกออกได้ดังนี้ การกำกับดูแลองค์กรภายใน การกำกับดูแลองค์กรภายนอก สิทธิด้านการคุ้มครอง สิทธิด้านความคิดเห็น สิทธิส่วนบุคคล การปฏิบัติด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และกฎหมาย ประเด็นการสื่อสารภายในองค์กร กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม การติดตามผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติที่เป็นธรรม ประเด็นด้านผู้บริโภคร กิจกรรมส่งเสริมชุมชน การช่วยเหลือสังคม และการดูแลสังคม ซึ่งสามารถนำไปจัดเป็นนโยบายขององค์กรในการดำเนินงานตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม

เนื่องจากการดำเนินงานของธุรกิจไม่สามารถแยกออกจากสังคม จึงไม่อาจจะดำเนินการเพียงมุ่งหวังกำไรโดยละเลยสังคมได้ เพราะเมื่อสังคมประสบปัญหาต่างๆ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาสังคมในการลดปัญหาต่างๆ แล้ว ยังส่งผลดีต่อการดำเนินกิจการในอีกหลายด้าน เช่น ช่วยส่งเสริมยอดขายให้แก่องค์กร เสริมสร้างภาพลักษณ์ และความศรัทธาของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและชุมชน ก่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในองค์กร ตลอดจนสร้างความแข็งแกร่งให้ยี่ห้อผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าขององค์กร และการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปได้ โดยแนวทางในการดำเนินกิจการตามมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมมีดังต่อไปนี้

การกำกับดูแลองค์กร ซึ่งแบ่งออกเป็น การกำกับดูแลองค์กรภายใน และการกำกับดูแลองค์กรภายนอก อาจดำเนินการได้ดังนี้ การกำกับดูแลองค์กรภายใน มีการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการทำงานอย่างคุ้มค่า รวมถึงส่งเสริมให้พนักงานทุกคนมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และการกำกับดูแลองค์กรภายนอก โดยสร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และความน่าเชื่อถือของกิจการในสายตาลูกค้าและหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น

สิทธิมนุษยชน ซึ่งแบ่งออกเป็น สิทธิด้านการคุ้มครอง สิทธิด้านความคิดเห็น และสิทธิส่วนบุคคล อาจดำเนินการได้ดังนี้ สิทธิด้านการคุ้มครอง มีการติดตาม และประเมินผลถึงการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น รวมถึงรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น สิทธิด้านความคิดเห็น ให้โอกาสพนักงานทุกคนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และแสดงความคิดเห็น รวมถึงให้สิทธิ์แก่พนักงานในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับสหภาพ รวมถึงการรวมกลุ่มเพื่อเจรจาต่อรอง และสิทธิส่วนบุคคล โดยให้สิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนในความแตกต่างของเพศ เชื้อชาติ ศาสนา

การปฏิบัติด้านแรงงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น การปฏิบัติด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และกฎหมาย ประเด็นการสื่อสารภายในองค์กร อาจดำเนินการได้ดังนี้ การปฏิบัติด้านสุขภาพ ความปลอดภัย และกฎหมาย โดยให้ผลตอบแทนกับพนักงานทุกคนอย่างเป็นธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย และประเด็นการสื่อสารภายในองค์กร ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการทำงาน

สิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งออกเป็น กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการติดตามผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม อาจดำเนินการได้ดังนี้ กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีการรับผิดชอบต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการติดตามผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยตรวจวัด บันทึกและรายงานถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติที่เป็นธรรม อาจดำเนินการโดยมีนโยบายการบริหารธุรกิจอย่างโปร่งใส หุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น ตรวจสอบได้ มีนโยบายการดำเนินธุรกิจโดยไม่เอาัดเอาเปรียบ หรือทำลายคู่แข่งชั้นด้วยวิธีที่ผิดกฎหมาย และไม่ลอกเลียนแบบหรือละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการของคู่แข่งชั้น

ประเด็นด้านผู้บริโภค อาจดำเนินการโดยมีบริการหลังการขาย และรับเรื่องร้องเรียนของลูกค้าจากการใช้สินค้า

และการพัฒนาชุมชน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น กิจกรรมส่งเสริมชุมชน การช่วยเหลือสังคม และการดูแลสังคม อาจดำเนินการได้ดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมชุมชน มีการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในการวางแผนโครงการลงทุนทางสังคม เช่น จัดซื้อวัตถุดิบจากท้องถิ่น การช่วยเหลือสังคม สนับสนุนช่วยเหลือสังคมหรือชุมชนด้วยกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น มอบทุนการศึกษา การช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการดูแลสังคม มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน เช่น บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ชุมชน เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งนี้พบว่า การใช้กระบวนการลำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ ควรใช้แก้ปัญหาการตัดสินใจ เมื่อผู้ร่วมตัดสินใจมีความพร้อมในการให้ข้อมูล เนื่องจากการตัดสินใจโดยวิธีนี้ผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องทำความเข้าใจ และบางครั้งเสียเวลาในการตอบแบบสอบถามนาน และค่อนข้างซับซ้อน และการวิเคราะห์ความสอดคล้องกันของความเห็นของโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตที่แยกตามขนาดของโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อแสดงให้เห็นว่า ลำดับความสำคัญของข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถนำมาใช้กับทุกโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต เป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 75 อยู่ระหว่างกำลังพิจารณาเพื่อนำมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของมาตรฐานดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงอุตสาหกรรม. (30 กันยายน 2553). ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม.กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม
- ชญาสิน อารมณรัตน์. (2547).การวิเคราะห์ระบบคะแนนของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำหรับอุตสาหกรรมการผลิต.การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (21 ธันวาคม 2553).สรุปภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทยปี 2553 และแนวโน้มปี 2554(อุตสาหกรรมอาหาร). สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.ryt9.com/s/oie/1053104>
- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. (2554). Thai Exporter List. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2554 , จาก <http://www.depthai.go.th/tabID/336/Default.aspx>
- สมประสงค์ เสนารัฐ. (2552). ปัญหาในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อภิสิทธิ์ ตั้งเกียรติศิลป์และอุดม สายะพันธ์. (2551). ความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกไทยต่อมาตรฐานสากลว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ไทยแลนด์อินดัสตรีดอทคอม. (2554). ISO 26000 มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม. สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2554, จาก <http://www.thailandindustry.com/guru/view.php?id=14670§ion=9>
- สุรکش นิวัฒน์. (2551). การคัดเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาในกระบวนการตรวจสอบการ์ดด้วยเทคนิค ฟิชชี เอเซซพี และ ฟิชชี ทอปสิส. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อุทมพร จามรมาน. (2544). แบบสอบถาม: การสร้างและการใช้. พิมพ์ครั้งที่๖ ฟันนี่พับบิชซิ่ง จำกัด, กรุงเทพ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างว่าตรงกับโรงงานของท่าน

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม.....
2. เพศ
 ชาย หญิง
3. อายุ
 25-35 ปี 35-45 ปี 45-55 ปี 55-60 ปี
4. ประสบการณ์ในการทำงาน
 น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี
5. ระดับการศึกษา
 ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

ข้อมูลเกี่ยวกับโรงงาน

6. ประเภทกิจการ
 กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน
 บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด
7. ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ
 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี 6 ปี -10 ปี
 11ปี -15 ปี 16ปี -20ปี
 มากกว่า 20 ปี
8. เงินทุนในการจัดตั้งโรงงาน
 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000,000 บาท 1,000,001-5,000,000 บาท
 5,000,001-10,000,000 บาท สูงกว่า 10,000,000 บาท
9. จำนวนพนักงาน
 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 คน 51-200 คน
 201-500 คน มากกว่า 500 คน
10. บริษัทของท่านได้นำแนวทาง ISO 26000 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจด้วยหรือไม่
 ใช่ ไม่ใช่ กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษานำมาใช้

11. ท่านใช้ระบบใดช่วยในการดำเนินธุรกิจให้บริษัทของท่าน

5 ส

SQF 2000 (Safe Quality Food)

BRC (British Retail Consortium)

.TQM (Total Quality Management)

.GMP (Good Manufacturing Practice)

.HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point)

PAS220:2008 (Prerequisite Program for Food Safety)

FSSC 22000 : 2008 (Food Safety System Certification)

.ISO 50001(International Standard on energy management)

.ISO 14001:2004(Environmental Management System : EMS)

.ISO 9001:2008 (International Organization for Standardization)

ISO 22000:2005(Food Safety Management System Requirement

OHSAS 18001(Occupational Health and Safety management System)

อื่นๆ (โปรดระบุ)

คำชี้แจง กรณาวางกลม ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นของท่านต่อความสำคัญของ
ข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000)

1. การกำกับดูแลองค์กร หมายถึง ระบบที่องค์กรใช้ตัดสินใจ โดยบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อให้
บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งคำนึงถึงความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
มาใช้ในการตัดสินใจและนำไปปฏิบัติ

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

2. สิทธิมนุษยชน หมายถึง การยอมรับถึงความสำคัญและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนขององค์กร
โดยเบื้องต้นคือการไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

3. การปฏิบัติด้านแรงงาน หมายถึง การสร้างงาน รวมถึงการจ่ายค่าจ้าง และการให้
ค่าตอบแทนอื่นๆที่เกิดจากการทำงานขององค์กร

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

4. สิ่งแวดล้อม หมายถึง องค์กรควรมีแนวคิดเชิงบูรณาการเพื่อพิจารณาปัญหาต่างๆที่มี
ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมมาประกอบในการตัดสินใจและการดำเนินการต่างๆขององค์กร

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

5. การปฏิบัติที่เป็นธรรม หมายถึง การนำหลักจริยธรรมไปใช้กับองค์กรอื่น การปฏิบัติที่เป็นธรรมยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับหน่วยงานอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชน

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

6. ประเด็นด้านผู้บริโภค หมายถึง การให้ความรู้และสารสนเทศที่ถูกต้องต่อผู้บริโภค มีการใช้สารสนเทศด้านการตลาดและกระบวนการในการทำข้อตกลงที่มีความยุติธรรม โปร่งใส และมีประโยชน์ สนับสนุนการบริโภคที่ยั่งยืน และการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงได้จากทุกส่วน รวมทั้งการตอบสนองอย่างเหมาะสมต่อผู้ที่ด้อยโอกาส และผู้ที่เสียเปรียบ

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

7. การพัฒนาชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุน ประกอบด้วยการสร้างการจ้างงานและสร้างความหลากหลายในกิจกรรมเชิงนิเวศเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยี ให้กับชุมชนที่ตั้งอยู่

ระดับ ความสำคัญ	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสำคัญ

คำชี้แจง กรุณาวงกลม ○ ในช่องว่างให้ครบเพื่อเปรียบเทียบความสำคัญข้อกำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมตามความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่างการเปรียบเทียบความสำคัญ

เปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละคู่	การดูแลกิจการที่ดี	การดูแลกิจการที่ดี	สิทธิมนุษยชน	การปฏิบัติ
สิทธิมนุษยชน	น้อยที่สุด (น้อยมาก)	น้อย เท่ากัน ปานกลาง	น้อยที่สุด น้อยมาก	ด้านแรงงาน
การปฏิบัติด้านแรงงาน	น้อยที่สุด น้อยมาก	น้อย เท่ากับ (ปานกลาง) มาก	น้อย เท่ากับ ปานกลาง มากที่สุด	

จากตารางหมายความว่า

1. ท่านให้ความสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน เมื่อเปรียบเทียบ กับ ด้านการดูแลกิจการที่ดี
2. ท่านให้ความสำคัญด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบ กับ ด้านการดูแลกิจการที่ดี
3. ท่านให้ความสำคัญด้านการปฏิบัติด้านแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบ กับ ด้านสิทธิมนุษยชน

ตอนที่ 3 ลักษณะการดำเนินงาน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับการดำเนินงานของท่านในการดำเนินกิจกรรมหรือนโยบาย
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

สถานประกอบการของท่านดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะดังกล่าวหรือไม่					
ระดับการดำเนินงานที่	ระดับการดำเนินงาน				
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
มีการกำหนดนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
สร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจ และความน่าเชื่อถือของกิจการในสายตา ลูกค้าและผู้มีส่วน/ผู้ถือหุ้น					
ผู้มีส่วน/ผู้ถือหุ้น มีสิทธิเท่าเทียมกันในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินกิจการขององค์กร					
สนับสนุนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการทำงานอย่างคุ้มค่า					
ส่งเสริมให้พนักงานทุกคนมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน					
แบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน					
ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อ					
ระดับการดำเนินงานที่	ระดับการดำเนินงาน				
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
คำนึงถึงผลกระทบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนการดำเนินงาน					
ติดตาม และประเมินผลถึงการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น					
รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจการดำเนินงานที่กระทบต่อบุคคลอื่น					
มีการบริหาร หรือระบบป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ					
จัดสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัย เช่น ระบบป้องกันอัคคีภัย บันไดหนีไฟ					
มีนโยบาย และกิจกรรมรวมถึงส่งเสริมเกี่ยวกับความเท่าเทียมกัน ทางเพศในสังคม					
รับผู้พิการเข้าทำงานในองค์กร					
มีนโยบายต่อต้านการแสวงผลประโยชน์จากแรงงานเด็ก					
ให้สิทธิส่วนบุคคลและสิทธิมนุษยชนในความแตกต่างของเพศ เชื้อชาติ ศาสนา					
ให้โอกาสพนักงานทุกคนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และแสดงความคิดเห็น					
สนับสนุนพนักงานให้ได้รับระดับการศึกษาสูงขึ้น					
จัดฝึกอบรมให้กับพนักงานทุกคน					
ให้สิทธิ์แก่พนักงานในการก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับสหภาพ รวมถึงการรวมกลุ่ม เพื่อเจรจาต่อรอง					

วัตถุประสงค์ (OBJECTIVES)	วิธีการดำเนินการ (METHODS)				
	มี	ไม่มี	บางส่วน	ไม่	ไม่
จัดการ และชี้แจงการเปลี่ยนแปลงการทำงานต่างๆที่ส่งผลถึงพนักงาน เช่น การปิดกิจการ					
ให้ผลตอบแทนกับพนักงานทุกคนอย่างเป็นธรรม และถูกต้องตามกฎหมาย					
เปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับระบบการทำงาน และ ผลตอบแทน					
มีนโยบายด้านชื่อนามยและความปลอดภัยในการทำงาน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
มีการจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพ และความปลอดภัยในการทำงาน					
บันทึก และตรวจสอบอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไข					
มีการคุ้มครองสุขภาพ และความปลอดภัยของพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียม					
จัดระดับการทำงานของพนักงานตามความเหมาะสม					
ส่งเสริมการพัฒนาระบบต่างๆในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพงานที่ดีขึ้น และ ความสะดวกของพนักงาน					
ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาระบบสารสนเทศในการทำงาน					
วัตถุประสงค์ (OBJECTIVES)	วิธีการดำเนินการ (METHODS)				
	มี	ไม่มี	บางส่วน	ไม่	ไม่
ตรวจวัด บันทึกและรายงานถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม					
มีมาตรการจัดการการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน					
มีกิจกรรมรักษาสีงแวดล้อม เช่น การนำเศษวัสดุที่เหลือกลับมาใช้ใหม่					
ส่งข้อวิตุติบจากผู้ชายปัจจัยการผลิตที่มีนโยบายหรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสีงแวดล้อม					
มีการบริหารหรือป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดจากการดำเนินงาน					
รับผิดชอบต่อผลกระทบด้านสีงแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน					
มีกลยุทธ์ในการอนุรักษ์สีงแวดล้อม					
มีการตัดสินใจที่ดีก่อนการดำเนินงานที่จะส่งผลกระทบต่อสีงแวดล้อม					

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน	วัตถุประสงค์การดำเนินงาน				
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ
มีนโยบายการรักษาผลประโยชน์ และความซื่อสัตย์ต่อหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น เช่น มีความมุ่งมั่นในการสร้างความเจริญเติบโตธุรกิจ					
ป้องกันและแก้ไขการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน					
มีนโยบายการบริหารธุรกิจอย่างโปร่งใส หุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้นตรวจสอบได้					
มีนโยบายการดำเนินธุรกิจโดยไม่เอาเปรียบ หรือทำลายคู่แข่งชั้นด้วยวิธีที่ผิดกฎหมาย					
ไม่ลอกเลียนแบบหรือละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการของคู่แข่งชั้น					
มีนโยบายด้านจริยธรรมการแข่งขันทางธุรกิจ เช่น ไม่ตัดราคาสินค้าหรือบริการ					
แข่งขันธุรกิจตามกฎหมายทางการค้าทั้งในประเทศ และ/หรือระดับนานาชาติ					
สนับสนุนให้องค์กรต่างๆจัดทำนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม					
ต่อต้านการละเมิดลิขสิทธิ์สินค้าและบริการ					
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน	วัตถุประสงค์การดำเนินงาน				
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ
มีนโยบายยึดมั่นในพันธสัญญาและข้อกำหนดทางการค้าที่มีต่อลูกค้า เช่น จำหน่ายสินค้าในราคาที่ตกลงกันไว้ ส่งสินค้าตามเวลาที่กำหนด					
ผลิตสินค้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกค้าในการใช้สินค้า					
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ถูกต้องครบถ้วน ไม่หลอกลวงลูกค้า					
มีบริการหลังการขายและรับเรื่องร้องเรียนของลูกค้าจากการใช้สินค้า					
มีนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล					
มีระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการติดต่อกับองค์กร					
เปิดเผยข้อมูลปัญหาที่เกิดจากการใช้สินค้าแก่ลูกค้า เช่น ฉลากสินค้า					
วัตถุประสงค์การดำเนินงาน	วัตถุประสงค์การดำเนินงาน				
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เชิงปริมาณ
มีกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน เช่น บำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ชุมชน					
สนับสนุน ช่วยเหลือสังคมหรือชุมชนด้วยกิจกรรมสาธารณประโยชน์ เช่น มอบทุนการศึกษา การช่วยเหลือผู้ประสบภัย					
นโยบายส่งเสริมด้านสุขภาพของชุมชน เช่น การป้องกันโรงมะเร็ง					
ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมตามความเหมาะสม					
ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในการวางแผนโครงการลงทุนทางสังคม เช่น จัดซื้อวัตถุดิบจากท้องถิ่น					